ESTRADO-SUTRO DE DARMO-TREZORO
de la Sesa Patriarko Huineng

六祖大师法宝坛经

「世汉双语版」

Esperantigita de Wang Chongfang

王崇芳◎世译

ESTRADO-SUTRO DE DARMO-TREZORO
de la Sesa Patriarko Huineng
六祖大师法宝坛经
（双语版）

Esperantigita de Wang Chongfang kun respektego

世界语者王崇芳敬译

La budho Ŝakjamunio

释迦牟尼佛

La unua patriarko Arya Bodidarmo

初祖达摩祖师

La dua patriarko Majstro Huike

二祖慧可大师

La tria patriarko Majstro Sengcan

三祖僧璨大师

La kvara patriarko Majstro Daoxin

四祖道信大师

La kvina patriarko Majstro Hongren

五祖弘忍大师

La sesa patriarko Majstro Huineng

六祖惠能大师

Propre sin trovas neniu bodiarbo,
La klara spegulo havas nenian soklon;
Ĉar ĉio estas malplena ekde la komenco,
De kie do povus veni la polvo?
菩提本无树，明镜亦非台，本来无一物，何处惹尘埃？

— el Estrado-Sutro

Nia Vera Naturo, kiu estas la semo aŭ la kerno de bodio, estas nature pura kaj klara, kaj nur per uzo de ĝi ni povas rekte atingi la budhecon.

菩提自性，本来清净，但用此心，直了成佛。

— el Estrado-Sutro

Miaj amikoj en la boneco, tiuj, kiuj deziras sekvi la instruojn de la Budho, povas fari sian praktikadon ankaŭ hejme. Estas tute ne necese por ili resti en temploj.

善知识，若欲修行，在家亦得，不由在寺。

— el Estrado-Sutro

Interne de nia menso sin trovas budho, kaj tiu ĉi budho estas la vera budho. Se budho ne ekzistas en via menso, kie do vi povos trovi la veran budhon?

我心自有佛，自佛是真佛；自若无佛心，何处求真佛。

— el Estrado-Sutro

Eraraj pensoj portas al ni iluziojn,
Ĝustaj pensoj helpas al ni forigi ilin.
邪来烦恼至，正来烦恼除。

— el Estrado-Sutro

DANKOJN

Al la darma majstro Miaohui kaj la majstro Chongzheng, kaj al ĉiuj aliaj amikoj, kiuj faris klopodojn en siaj eblaj manieroj aŭ finance helpis, por la efektivigo de la eldono de tiu ĉi traduko; sen iliaj penadoj, tiu ĉi verko neniel povus aperi en Esperanta versio antaŭ viaj okuloj;

Al la eminentaj esperantistoj Miaohui, Zhao Jianping, Xiong Linping, Wen Jingen, Huang Yinbao (Trezoro), s-ino Shi Xueqin, s-ino Xu Xiaonan, kaj aliaj geesperantistoj, kiuj atente kontrollegis la tutan tekston de la kruda traduk-versio kaj metis al mi valorajn korekt-proponojn; sen ilia sincera kaj efika kunlaboro, la teksto ne povus havi sian relative facilan legeblecon;

Al s-ro Wang Bin, kiu liveris al mi ĉinajn necesajn budhismajn materialojn kaj vortarojn; sen tiuj materialoj kaj il-libroj mi ne povus sukcese fini la tradukon;

Al ĉiuj amikoj, kiuj helpis kaj kuraĝigis min dum la tradukado en diversaj manieroj;

Al mia kara edzino Fan Jinhua, mia filino Wang Baohong, kaj miaj aliaj familianoj; sen ilia amplena prizorgo en la vivo mi neniel povus dediĉi mian trankvilan koron kaj mian tutan tempon al la traduko;

Al mia paro da kadukaj manoj, precipe la dekstra duonparaliziĝinta post la apopleksio (ĝi jam perdis la skribkapablon, sed feliĉe ankoraŭ povas frapadi la komputilan klavaron); sen ilia diligenta, kvankam mallerta, laboro, mia modesta traduko neniel povus sin prezenti antaŭ la legantoj en Esperanta skriboformo.

Wang Chongfang, la tradukinto

2023-05-09

鸣谢

感谢妙慧法师、崇正法师及其他所有为本书世界语译本的问世以各种可能的方式作出贡献或出资的朋友；没有他们热心的帮助和努力，本译本不可能出现在各位眼前。

感谢资深世界语者妙慧法师、赵建平、熊林平、温晋根、黄银宝，和史雪芹（女）、徐啸楠（女）等世界语朋友对译文初稿进行审读并提出了宝贵的修改建议。没有他们的真诚有效的合作，译文不可能具有较好的易读性。

感谢王彬先生提供了必要的中外文佛学资料和佛学辞书，没有这些资料和工具书，本译本难以顺利完成。

感谢在我翻译过程中以各种形式给予帮助和鼓励的所有朋友。

感谢我的老伴儿范金花和我女儿王保宏和其他家人在翻译过程中给予我生活上的悉心照料，以使我能安心地把全部时间都投入到翻译工作中。

感谢我的一双苍老的手，特别是中风后半麻痹的右手（它已经不能握笔写字，但幸运地尚能敲击键盘），没有它们笨拙但勤奋的工作，这部稚嫩的译作绝无可能以世界语文字形式呈现在读者面前。

译者 王崇芳

2023年5月9日

ANTAŬPAROLO AL LA ESPERANTA TRADUKO

La ĉina budhismo atingis la kulminon de sia prospero dum la dinastio Tang. La skolo de *djano* aŭ la ĉina zeno estas la plej disvastigita kaj plej influa skolo en budhismo. Ĝia efektiva fondinto estis Majstro Huineng (638—713). Li estis honore konsiderata kiel la Sesa Patriarko en Ĉinio. Liaj predikoj kaj vivhistorio estis registritaj de lia disĉiplo Fahai kaj poste formiĝis en la libron *Estrado-Sutro de Darmo-Trezoro de Huineng*. Ĝi estis la sola verko, kiu portas la nomon de "sutro" en la ĉina budhisma historio escepte de la predikoj de la Sinjoro Budho Ŝakjamunio.

Tiu ĉi *Estrado-Sutro de Huineng* estas senlime valorega kiel por la Zenisma Skolo kaj, ĝenerale, por budhismo, tiel ankaŭ por la ĉina kulturo kaj por la homoj, kiuj estas vivintaj kaj vivantaj. Kune kun la konfuceismaj Kvar Libroj (t. e. La Granda Lernado, La Doktrino de la Ĝusta Mezo, La Analektoj de Konfuceo kaj La Libro de Mengzi) kaj la taŭismaj klasikaĵoj Laŭzio kaj Zhuangzio, ĝi brile lumigas la ĉinan kulturan historion. Tiuj ĉi klasikaĵoj donis grandan revelacion al la perfektiĝo kaj libera ekzistado de la ĉina popolo.

En la historio la Estrado-Sutro de Huineng havis multajn versiojn. Interalie la kompare pli influaj estas:

La Dunhuang-a Versio, kiu estas el unu volumo, kopio de ĉ. 780 p.K. Ĝi estis malkovrita inter la kolektaĵoj de Dunhuang-aj kulturaj restaĵoj konservataj en la Brita Muzeo en Londono en 1920-aj jaroj. Post reviziiĝo ĝi estis kolektita en la budhismajn sanktajn skribojn Dazheng Zang aŭ, alinome, La Tripitako en versio de Taisho.

La Huixin-a Versio, duvoluma, kiu estis kompilita kaj reviziita de la zenisma majstro Huixin, kiu vivis en la malfrua periodo de la dinastio Tang kaj la frua periodo de Song. Ĝi estis publikigita libroforme en la kvina jaro de la regperiodo Qiande de la dinastio Song (967), kun la titolo *Sutro de la Sesa Patriarko*. Poste ĝi estis disvastigita al Japanio kaj represita de la templo Kosho, kaj sekve ĝi estis nomata ankaŭ "la versio de Kosho".

La trivoluma Qisong-a Versio, kiu estis kompilita de la zenisma majstro Qisong de la dinastio Song. Ĝi estis publikigita en la tria jaro de la regperiodo Zhihe de tiu dinastio (1056). Sed la nun ekzistanta Qisong-versio estas nur en unu volumo, kiu estis represita en la dinastio Ming. Sekve ĝi estis nomata ankaŭ "La Ming-dinastia Versio".

La Deyi-a Versio, kiu estas unuvoluma, sed laŭ-enhave dividita en dek partojn. Ĝi estis kompilita de la zenisma majstro Deyi de la dinastio Yuan kaj publikigita en la dudeksepa jaro de la regperiodo Zhiyuan (1290). En Japanio sin trovas ekzemplero de eldono presita en la

regperiodo Yanyou de la dinastio Yuan, sekve ĝi estas nomata ankaŭ “La Yanyou-versio”. Ĝi estis titolita *Sutro de la Darmo-Trezoro, elparolita de la Sesa Patriarko sur la Estrado*.

La Zongbao-a Versio, kiu estas unuvoluma, sed ankaŭ dividita en dek partojn. Ĝi estis kompilita de la zenisma majstro Zongbao de la dinastio Yuan kaj publikigita en la jaro Xin Mao de la dinastio Yuan (1291), sub la titolo *Sutro de la Darmo-Trezoro, elparolita de la Majstro la Sesa Patriarko sur la Estrado*.

Kvankam tiuj ĉi versioj pli aŭ malpli diferencas inter si en la teksto kaj longeco, tamen inter ili sin trovas apenaŭ rimarkinda diferenco en la enhavo. La bazaj pensoj de Huineng, kiuj estas reflektitaj en ili, estas komplete konsekvencaj kaj preskaŭ la samaj. La plej popularaj eldonoj estas la Deyi-versio kaj la Zongbao-versio. Mia traduko estas farita surbaze de la versio Deyi kun referenco al la versio Zongbao.

Wang Chongfang, la tradukinto
2017-04-10

PRONONCA ŜLOSILO DE LA PROPRAJ NOMOJ EN TIU ĈI TRADUKO

La ĉinaj propraj nomoj latinigitaj laŭ la ĉina oficiala sistemo de transskribo povas esti prononcataj proksimume kiel la Esperantaj kun la jenaj esceptoj:

Konsonantoj:

ch = ĉ h = ĥ j = ĝj q = ĉj r = ĵ sh= ŝ w = ŭ x = ŝj y = j zh = ĝ

La kombino de "ng" post vokaloj estas legata kiel tiu de "ng" en la angla lingvo aŭ kiel "ŋ" laŭ la Internaciaj Fonetikaj Simboloj.

Kombinoj de vokaloj:

ai = aj ei = ej ao = aŭ ou = oŭ ia = ja ie = je iao = jaŭ iou = joŭ uo = ŭo uai = ŭaj uei = ŭej uan = ŭan uang = ŭang weng = ŭeng yu = ju ü = ju u post j, q, x = ju

Atentigo al la legantoj:

Ĉiu el la budhismaj neologismoj, kiujn oni ne trovas en *Plena Ilustrita Vortaro*, estas kursive presita kaj klarigita ĉe sia unua apero en la teksto. La legantoj povas trovi ĝian klarigon ankaŭ en la Glosaro de Budhismaj Terminoj post la fino de la sutra teksto.

ESTRADO-SUTRO DE DARMO-TREZORO

de la Sesa Patriarko Huineng

Esperantigita de Wang Chongfang

kun respektego

ENHAVO

ĈAPITRO 1. ORIGINO KAJ TRAVIVAĴOJ ······························ 1

ĈAPITRO 2. *PRAĜNAO* ······························ 31

ĈAPITRO 3. KLARIGO DE DUBOJ ······························ 54

ĈAPITRO 4. *SAMADIO* KAJ *PRAĜNAO* ······························ 68

ĈAPITRO 5. *DJANO* ······························ 77

ĈAPITRO 6. PENTO ······························ 81

ĈAPITRO 7. KELKAJ FAMAJ KONVERTIĜOJ ······························ 101

ĈAPITRO 8. LA SUBITA SKOLO KAJ LA LAŬGRADA SKOLO ··· 148

ĈAPITRO 9. IMPERIESTRA FAVORO ······························ 168

ĈAPITRO 10. LIAJ LASTAJ INSTRUOJ ······························ 175

GLOSARO DE BUDHISMAJ TERMINOJ ······························ 207

ĈAPITRO 1
ORIGINO KAJ TRAVIVAĴOJ

§1-01

Post kiam la Patriarko venis en la templon Baolin, la prefekto Wei de Shaozhou kaj aliaj tieaj registaraj oficistoj iris tien por inviti lin al la urbo fari publikan predikon pri budhismo en la halo de la templo Dafan.

Tiam en la halo jam kolektiĝis por aŭskulti lin pli ol mil personoj, inkluzive de la prefekto Wei, ĉirkaŭ tridek registaraj oficistoj, ĉirkaŭ tridek konfuceismaj kleruloj, kaj gebikŝuoj, taŭistaj pastroj kaj laikoj. Post kiam la Patriarko sidiĝis sur la alta seĝo, la tuta ĉeestantaro samtempe riverencis omaĝe al li kaj petis lin prediki pri la fundamentaj leĝoj de budhismo.

§1-02

La Patriarko komencis sian paroladon:

“Miaj amikoj en la boneco, nia Vera Naturo (litere: memnaturo), kiu estas la semo aŭ la kerno de bodio (la mensa stato de perfekta mondkompreno

sama kiel tiu de la Budho), estas nature pura kaj klara, kaj nur per uzo de ĝi ni povas rekte atingi la budhecon. Nu, permesu al mi mallonge rakonti al vi pri mia propra vivo, kaj kiel mi venis al la posedo de la instruo pri *djano* (sanskrite: *dhyāna*; kontemplado; meditado; zeno).

“Mia patro, indiĝeno de Fanyang, estis eksigita el sia ŝtatoficista posteno kaj ekzilita kiel ordinara popolano al Xinzhou en Lingnan (la nuna provinco Guangdong). Mi estis malfeliĉa en miaj fruaj jaroj. Kiam mi estis tre juna, mia patro mortis, postlasante mian patrinon en mizero. Ni transloĝiĝis al Nanhai, kie mi, en malfacilaj cirkonstancoj, estis devigita vendadi brullignon por vivteni la familion.

§1-03

“Iun tagon, unu el miaj klientoj ordonis, ke mi liveru kvanton da brulligno al la butiko, kiun la kliento tenis. Post kiam li ricevis la varon kaj pagis la monon, mi eliris el lia loko kaj trovis tie personon, kiu recitis sutron. Kiam mi aŭdis la tekston de la sutro, mia menso tuj lumiĝis. Mi demandis lin pri la nomo de la libro,

kiun li recitis, kaj li respondis, ke ĝi estas la *Sutro de Diamanto* (sanskrite: *Vajracchedikāprajñāpāramitā-sūtra*; sutro pri la plej alta saĝo ebliganta, ke oni atingu la alian bordon, nome la savon). Mi plu demandis, de kie li venis kaj kial li recitis la sutron. Li respondis, ke li venis de la templo Dongchan en Huangmei de Qizhou; ke la ĉefbonzo, kiu estras la templon, estis Hongren, la Kvina Patriarko; ke tie sin trovas pli ol mil disĉiploj sub li; kaj ke kiam li iris tien por fari omaĝon al la Patriarko, li ĉeestis liajn predikojn pri tiu ĉi sutro. Lia Ĉefbonza Moŝto kutime instigis la bonzojn kaj ankaŭ la laikojn recitadi tiun ĉi sutron, ĉar per tio oni povas vidi sian Veran Naturon kaj atingi rekte la budhecon.

§1-04

"Aŭdinte tion, mi eksentis, ke mia bona karmo en miaj antaŭaj vivoj jam antaŭdestinis al mi tiun ĉi renkontiĝon. Cetere, mi estis sufiĉe feliĉa, ke mi ricevis de iu persono dek taelojn da arĝento kiel la vivtenon de mia patrino. Tiu persono konsilis min tuj iri al Huangmei por vidi la Kvinan Patriarkon. Post la aranĝoj mi faris vojaĝon de preskaŭ tridek tagoj kaj alvenis al la templo.

"Post kiam mi faris omaĝon al la Patriarko, li demandis: 'De kie vi venis? Kion do vi petas de mi?'

"Mi respondis: 'Mi estas vulgarulo el Xinzhou de Lingnan. Mi faris longan vojaĝon por esprimi mian respekton al Via Ĉefbonza Moŝto kaj mi petas nenion krom budheco'.

"'Vi estas indiĝeno de Lingnan. Kiel do vi, barbaro, povus esperi fariĝi budho?' demandis la Patriarko.

"Mi respondis: 'Kvankam sin trovas nordanoj kaj sudanoj, tamen en la budheco estas nenia distingo pri la nordo kaj la sudo. Mi barbaro povas esti iom diferenca korpe de Via Sankteco, sed en kio do ni estas diferencaj unu de la alia en la budhonaturo?'

§1-05

"Li volus plu paroli al mi, sed la ĉeesto de aliaj disĉiploj malhelpis lin. Li do ordonis min aliĝi al ilia laboro.

"Tiam mi diris: 'Permesu al mi diri al Via Sankteco, ke la *praĝnao* (sanskrite: *prajñā*; saĝo, transcenda saĝo, perfekteco de saĝo) ofte leviĝas en

mia menso. Kiam oni ne erarvagas for de sia Vera Naturo, oni povas esti benita per "kampo de meritoj" (honora titolo donita al bonzoj, ĉar ili povas doni al aliaj la plej bonajn okazojn por semi la "semon" de meritoj). Kian laboron do Via Sankteco volas ordoni min fari?'

"'Tiu ĉi barbaro ja havas tro viglan menson!' li rimarkis. 'Iru al la stalo kaj ne plu parolu.' Mi do retiris min al la postkorto, kie mi estis sendita de iu laiko-frato fendi brullignon kaj senŝeligi rizon.

§1-06

"Pasis pli ol ok monatoj. Iun tagon la Patriarko venis vidi min kaj diris: 'Mi pensas, ke viaj saĝo kaj akravideco povos veni al bona uzo; sed mi devas min deteni de parolo al vi timante, ke malbonuloj povos fari al vi malutilon. Ĉu vi komprenas?' 'Jes, mi komprenas,' mi respondis. 'Por eviti altiri alies atenton, mi ne kuraĝas proksimiĝi al la halo.'

"Iun tagon la Patriarko kolektis ĉiujn siajn disĉiplojn kaj diris al ili: 'Tio, kio estas la plej grava

por la homo, estas la naskiĝo kaj la morto. Vi, miaj disĉiploj, pasigas viajn tagojn farante oferadon nur por havigi al vi "kampon de meritoj" (t. e. meritoj, kiuj kaŭzos bonan renaskiĝon), anstataŭ peni liberigi vin de tiu ĉi amara maro de vivo kaj morto. Kaj tamen, se via Vera Naturo estas tiel obskurigita, kiel do viaj meritoj povus vin savi? Vi do revenu ĉiu al via ĉelo kaj bone ekzamenu vin por serĉi vian *praĝnaon* en via menso kaj poste ĉiu skribu al mi unu *gataon* (sanskrite: *gātha*; signifanta "odon" aŭ "religian versaĵon"; budhisma ĉanto aŭ himno) pri tio. Al tiu, kiu vere komprenas la esencon de la Darmo, mi transdonos la Robon (la insigno de la Patriarkeco) kaj la Darmon (t. e. la instruo de la *Djana* Skolo), kaj per tio li fariĝos la Sesa Patriarko. Foriru rapide! Ne prokrastu la skribon de via *gatao*, ĉar longtempa pensado estas nenecesa kaj malutila. Tiu, kiu jam konas sian Veran Naturon, povos elparoli ĝin tuj kiam li ekaŭdas tiun ĉi sugeston. Li ne povos perdi la vidon de ĝi, eĉ kiam li estus kun sia svingata glavo en la batalkampo.

§1-07

"Ricevinte tiun ĉi instrukcion, la disĉiploj retiriĝis kaj diris unu al la alia: 'Estas senutile por ni koncentri nian menson por skribi la *gataon* kaj prezenti ĝin al Lia Sankteco, ĉar la Patriarkeco certe estos gajnita de Shenxiu, nia instruanto. Se ni senzorge verkos *gataon* nur por plenumi devon, tio estos pura malŝparo de nia energio'. Aŭdinte tiujn ĉi vortojn, ili ĉiuj rezignis la skribon kaj diris: 'De nun ni simple sekvu nian instruanton Shenxiu, kien ajn li iros, kaj rigardu lin kiel nian gvidanton. Kial do ni devos krei al ni ĝenaĵojn skribante *gataon*? '

"Dume Shenxiu pensis en si: 'Konsiderante min kiel sian instruanton, ili ne partoprenos en la konkurso, kaj tial mi nepre devos skribi *gataon* kaj prezenti ĝin al Lia Sankteco. Se mi ne tion faros, kiel do la Patriarko povos scii la profundecon aŭ supraĵecon de mia komprenado? Se mia celo estas akiri la Darmon, mia motivo estas pura. Se mi celus akiri la patriarkecon, tio certe estus malbona. Tiuokaze mia menso estus tiu de la monda vulgarulo kaj mia ago egalus la rabon de la patriarkeco. Sed se

mi ne prezentos *gataon*, mi neniam havos la okazon akiri al mi la Darmon. Tio certe estos por mi granda dilemo!’

“Antaŭ la predikejo de la Patriarko sin trovis tri koridoroj, kies muroj estis destinitaj por esti pentritaj de la kortega pentristo nomata Lu Zhen pri la scenoj el la sutro *Lankavatara* (sanskrite: *Laṅkāvatārasūtra*) kaj ankaŭ pri la scenoj montrantaj la genealogion de la kvin Patriarkoj, por la universala diskonigo kaj la kultado fare de la publiko kaj de la estontaj generacioj.

§1-08

“Post kiam Shenxiu finis sian *gataon*, li plurfoje provis prezenti ĝin al la Patriarko, sed ĉiufoje kiam li proksimiĝis al la halo, lia menso tiel maltrankviliĝis, ke li tuj estis tutkorpe kovrita de forta ŝvito. Li ne povis streĉi la kuraĝon ĝin prezenti, kvankam dum kvar tagoj li faris entute dek tri provojn.

“Kaj li pensis en si: ‘Estus preferinde por mi skribi ĝin sur la muron de la koridoro kaj lasi al la Patriarko mem ĝin vidi. Se li aprobos ĝin, mi eliros kaj lin salutos, kaj diros al li, ke ĝi estas skribita de

mi. Se li ĝin malaprobos, tiam mi ekscios, ke mi ja malŝparis tiom da jaroj en tiu ĉi surmonta templo ricevante de aliaj la respekton, kiun mi tute ne meritis! Tiuokaze, kian utilon do havos mia daŭrigo de la budhisma praktikado ĉi tie?'

"Kaj ĉe la mezo de tiu nokto li kaŝe iris kun lampo al la suda koridoro kaj skribis la *gataon* sur la muron, por montri al la Patriarko, kion perceptas lia menso.

§1-09

"La *gatao* tekstis jene:

Mia korpo estas bodiarbo,

Mia menso similas klaran spegulon.

Diligente mi tenas ĝin pura,

Kaj lasas neniun polveron fali sur ĝin.

"Skribinte la *gataon*, li tuj revenis en sian ĉelon, tial neniu sciis, kiu ĝin skribis. En sia ĉelo li ree meditis: 'Kiam la Patriarko morgaŭ vidos mian *gataon* kaj ĝi plaĉos al li, tio pruvos, ke mi havas bonan ligitecon kun la Darmo; sed se li diros, ke ĝi estas malbona, tio signifos, ke mi ne taŭgas por la Darmo pro mia peza

karmo en la antaŭaj vivoj, kiu dense nebuligas mian menson. Estas tre malfacile antaŭscii, kion la Patriarko diros pri ĝi!' En tia animstato li daŭre pensadis ĝis la tagiĝo, ne povante endormiĝi, nek trankvile sidi.

"Sed la Patriarko jam sciis, ke Shenxiu ankoraŭ ne transpaŝis la sojlon, tiel ke li ne vere konas la Veran Naturon.

§1-10

"En la mateno li sendis venigi la kortegan pentriston Lu por fari la murpentradon kaj iris kun li al la suda koridoro. Hazarde li ekvidis la *gataon*. 'Mi bedaŭras, ke mi ĝenis vin per tiel longa vojaĝo veni ĉi tien,' li diris al la pentristo. 'La murpentrado nun ne bezonas esti farata, ĉar estas dirite en la sutro: "Ĉiuj formoj aŭ fenomenoj estas efemeraj kaj iluziaj." Estos preferinde lasi la *gataon* resti ĉi tie, por ke homoj povu ĝin lerni kaj reciti. Se oni metos ĝian instruon en la efektivan praktikon, oni estos savita disde la falo en la malbonajn regnojn de ekzistado (t.e. la infero, la regnoj de malsataj fantomoj kaj de bestoj). Tiu, kiu praktikos ĝin, akiros al si grandajn meritojn.'

"Li do ordonis, ke oni bruligu incensvergetojn antaŭ la *gatao*, kaj ke ĉiuj liaj disĉiploj faru omaĝon al ĝi kaj recitu ĝin, por ke ili povu ekkoni sian Veran Naturon. Recitinte ĝin, ili ĉiuj ĝojkriis, ĝin laŭdante.

§1-11

"En la profunda nokto la Patriarko sendis venigi Shenxiu al la halo, kaj demandis, ĉu la *gatao* estas skribita de li aŭ ne.

"'Estis mi, Majstro,' respondis Shenxiu. 'Mi ne arogas al mi akiri la patriarkecon, sed mi esperas, ke Via Sankteco estos tiel afabla kaj diros al mi, ĉu mia *gatao* havas iom da saĝo en tiu ĉi.'

"'Via *gatao* montras,' respondis la Patriarko, 'ke vi ankoraŭ ne konas vian Veran Naturon. Vi alvenis nur al la sojlo, sed vi ankoraŭ ne transpaŝis ĝin. Se vi penas atingi la plejsuperan bodian saĝon per tia kompreno, vi neniel povos sukcesi.

"'Por atingi la plejsuperan bodian saĝon, oni devas esti kapabla spontanee koni sian propran menson kaj vidi sian Veran Naturon, kiu povas nek estiĝi, nek neniiĝi. Kiam en ĉiuj tempoj (la pasinteco, la nuno, kaj

la estonteco), kaj de tempo al tempo, oni estas kapabla vidi sian propran Veran Naturon, tiam al oni ĉiuj darmoj (ekzistaĵoj) estos liberaj de ĉia malhelpo. Kiam tio ĉi estos konata, oni estos libera de iluzio por ĉiam; kaj oni restos en la stato de *tatatao* (sanskrite: *tathatā*; la vera efektiveco, tieleco en ĉiuj cirkonstancoj). Tia konstanta mensostato estas absolute vera. Se vi povos vidi aferojn en tia maniero, vi certe jam atingos la plejsuperan bodian saĝon.

"'Vi do reiru al via ĉelo kaj pripensu unu aŭ du tagojn, kaj poste prezentu al mi alian *gataon*. Se via *gatao* montros, ke vi jam transpaŝis la sojlon, mi transdonos al vi la Robon kaj la Darmon.'

"Shenxiu adiaŭis la Patriarkon kun saluto kaj foriris.

§1-12

"Dum pluraj tagoj li vane penis skribi alian *gataon*. Tio tiel forte premis lian menson, ke li estis kvazaŭ en inkubsonĝo. Li ne povis trovi komforton en sido aŭ promeno.

"Du tagojn poste iu juna knabo preterpasis la ĉambron, en kiu mi laboris senŝeligante rizon. Li laŭte recitis la *gataon* verkitan de Shenxiu. Aŭdinte ĝin mi tuj eksciis, ke ĝia komponinto ankoraŭ ne vere vidas sian Veran Naturon. Kvankam mi estis neinstruita, tamen mi jam kaptis ĝian ĝeneralan ideon.

"'Kian *gataon* vi recitas?' mi demandis la knabon.

"'Vi barbaro!' li respondis. 'Ĉu vi ne scias pri la promeso de la Patriarko? La Patriarko diris al siaj disĉiploj, ke la afero pri vivo kaj morto estas gravega por la homo, kaj ke ĉar li estas preta transdoni sian robon kaj la Darmon, tial tiuj, kiuj deziras ilin heredi, devas ĉiu skribi *gataon*, kaj tiu, kies *gatao* montros, ke li vere komprenas la esencon de la Darmo, ricevos ilin kaj fariĝos la Sesa Patriarko. La estiminda Shenxiu skribis tiun ĉi "senforman" *gataon* sur la muron de la suda koridoro, kaj la Patriarko diris al ni, ke ni ĝin recitu. Li diris ankaŭ, ke tiuj, kiuj metos ĝian instruon en la efektivan praktikon, estos savita disde la falo en la malbonajn regnojn de ekzistado kaj akiros al si grandajn bonojn.'

§1-13

"Mi diris al la knabo, ke ankaŭ mi deziras reciti la *gataon*, por ke mi povu esti ligita kun la budheco en mia estonta vivo. Mi diris al li ankaŭ, ke kvankam mi senŝeligas rizon ĉi tie jam ok monatojn, mi tamen neniam iris al la halo, kaj tial mi deziras, ke li konduku min tien kaj montru al mi kie la *gatao* estas, por ke mi povu doni honoron al ĝi.

"La knabo kondukis min tien, kaj mi petis lin voĉlegi ĝin al mi, ĉar mi estas nelegoscia.

"Iu regna oficisto nomata Zhang Riyong, helpanto de la prefekto de Jiangzhou, tiam hazarde estis tie, kaj li komplezis al mi laŭtlegante ĝin al mi. Kiam li finis la legon, mi diris al li, ke ankaŭ mi komponis unu *gataon*, kaj petis, ke li skribu ĝin por mi sur la muron.

"'Vere eksterordinare,' li ekkriis, 'ke ankaŭ vi povas komponi *gataon*!'

§1-14

"Mi replikis: 'Ne malestimu la komencanton, se vi estas la serĉanto de la plejsupera bodia saĝo. Vi devas

scii, ke la plej malalta klaso povas havi la plej akran sagacon, dum la plej alta povas esti sen inteligenteco. Se oni malrespektas ilin, oni faras tre grandan pekon.'

"'Diktu do vian *gataon*,' li diris. 'Mi skribos ĝin por vi. Sed ne forgesu min savi el tiu ĉi mondo, se vi sukcesos en atingo de la Darmo.'

"Mia *gatao* tekstas jene:

Propre sin trovas neniu bodiarbo,

La klara spegulo havas nenian soklon;

Ĉar ĉio estas malplena ekde la komenco,

De kie do povus veni la polvo?

§1-15

"Kiam li finskribis ĝin, ĉiuj ĉeestantaj disĉiploj kaj aliaj estis forte surprizitaj. Plenaj de admiro, ili diris unu al la aliaj: 'Kiel mirinde! Sendube ni ne devas juĝi homojn nur laŭ la ekstero. Kaj ni, dum tiel longa tempo, laborigis tiun ĉi enkarniĝintan bodisatvon por ni!'

"Vidante, ke la homamaso estas tiel forte mirigita, la Patriarko forviŝis la *gataon* per sia ŝuo pro timo, ke iuj enviemaj povus fari malutilon al mi. Li do esprimis

la opinion, ke ankaŭ la aŭtoro de tiu ĉi *gatao* ne vidas la Veran Naturon, kaj ĉiuj tion kredis.

"En la sekva tago la Patriarko kaŝe venis al la ĉambro, kie la rizo estis senŝeligata. Vidante, ke mi, kun peza ŝtono ligita ĉe la talio, pene laboras tie senŝeligante milion per pistilo, li diris al mi: 'La serĉanto de la Vojo ne hezitas torturi sian korpon pro la Darmo. Tiel agi li ja devas!' Poste li demandis: 'Ĉu la rizo jam estas bone pistita?'

"'Jam de longe pistite,' mi respondis. 'Nur atendi la kribradon.'

"Ĉe tio li frapis la pistilon trifoje per sia bastono kaj foriris.

§1-16

"Mi ekkomprenis la signifon de lia mesaĝo, kaj en la tria duhora periodo de la nokto (la nokto estis dividita en kvin periodojn laŭ la ĉina malnova tradicio kaj ĉiu periodo daŭris ĉ. du horojn) mi iris al lia ĉambro. Uzante la robon kiel kurtenon por ke neniu povu nin vidi, li eksplikis al mi la *Sutron de*

Diamanto. Kiam li venis al la frazo 'la menso devas esti tie, kie estas nenia alkroĉiĝo', subite mia menso plene eklumiĝis, kaj mi ekkomprenis, ke ĉio en la universo neniel povas esti apartigita disde nia Vera Naturo.

"'Kiu povus atendi,' mi diris al la Patriarko, 'ke la Vera Naturo propre estas pura! Kiu povus atendi, ke la Vera Naturo propre estas libera de estiĝo kaj neniiĝo! Kiu povus atendi, ke la Vera Naturo propre estas kompleta en si mem! Kiu povus atendi, ke la Vera Naturo propre estas nemovebla! Kiu do povus atendi, ke la Vera Naturo estas la origino de ĉiuj ekzistaĵoj!'

§1-17

"Sciante, ke mi jam ekkonis la Veran Naturon, la Patriarko diris al mi: 'Por tiu, kiu ne konas sian propran menson, la lernado de la budhismo estas senutila. Aliflanke, se li konas sian propran menson kaj intuicie vidas sian propran naturon, li povas esti nomata granda persono, instruanto de dioj kaj homoj, kaj eĉ budho.'

"Kaj tiel, sen scio de ĉiuj aliaj, la Darmo estis transdonita al mi en la noktomezo, kaj sekve mi fariĝis la heredinto kiel de la instruo de la Subita Skolo, tiel ankaŭ de la robo kaj la bovlo.

"'De nun vi estas la Sesa Patriarko,' li diris. 'Bone zorgu pri vi mem kaj faru vian plejeblon por savi kiel eble plej multajn sentohavajn estaĵojn. Disvastigu kaj gardu la instruon kaj neniel lasu ĝin veni al sia fino. Aŭskultu do mian *gataon*:

Sentohavaj estaĵoj, kiuj semis la semojn de iluminiĝo

En la kampo de kaŭzo, rikoltos la fruktojn de budheco.

Sensentaj objektoj, kiuj malhavas budho-naturon,

Ne semas, nek rikoltas fruktojn.'

§1-18

"Poste li aldonis: 'Kiam la patriarko Bodidarmo alvenis en Ĉinion, en la komenco oni ĝenerale dubis pri la aŭtentikeco de la instruo, kaj tial li uzis tiun ĉi robon kiel ateston, kiu devis esti transdonata de unu patriarko al la sekvanta. Koncerne la Darmon, ĝi

estas transdonata de menso al menso, kaj estas komprenata kaj interpretata de la individua ricevanto. Ekde la tempo de la antikva budho jam formiĝis tia kutimo: la substanco de la Darmo estis transdonata de unu budho al la heredanto, kaj la esotera instruo estis transdonata de unu Patriarko al alia per la menso. Ĉar la robo povas esti kaŭzo de disputo, tial vi estas ĝia lasta heredanto. Se vi transdonos ĝin al via heredonto, via vivo estos en danĝero. Nun do forlasu tiun ĉi lokon kiel eble plej rapide, ĉar iu povus fari al vi malutilon.'

§1-19

"'Kien do mi iros?' mi demandis.

"'Vi devos halti ĉe Huai (nome ĉe iu loko, kies nomo enhavas la ĉinan ideografiaĵon 怀) kaj kaŝiĝi ĉe Hui (ĉe iu loko, kies nomo enhavas la ĉinan ideografiaĵon 会),' li respondis.

"Ricevinte la robon kaj la bovlon en la noktomezo, mi diris al la Patriarko, ke mi, sudano, ne konas la ĉi-tieajn montajn vojetojn, kaj ke estas malfacile por mi atingi la riveron por preni ŝipon.

“‘Vi ne bezonas maltrankviliĝi,’ li diris. ‘Mi akompanos vin ĝis tie.’

“Li do akompanis min ĝis Jiujiang-poŝtostacio kaj tie ordonis min enboatiĝi. Kiam li persone ekremis por mi, mi petis lin sidiĝi kaj lasi al mi fari la remadon. ‘Estas dece, ke mi remu por vi,’ li diris. (Aludo pri la maro de naskiĝo kaj morto, kiun oni devas transpasi antaŭ ol la bordo de Nirvano povos esti atingita.)

“Al tio mi respondis: ‘Kiam oni estas sub iluzio, oni devas esti gvidata de sia instruanto por la transpaso; sed eklumiĝinte, oni devas sin mem transpasigi. Kvankam la vorto “transpasi” estas la sama, tamen ĝia uzo malsamas en ĉiu okazo. Ĉar mi naskiĝis en apud-landlima regiono, mia prononcado ne estas tute ĝusta, sed, malgraŭ tio, dank’ al via favoro mi heredis la Darmon. Nun mi jam eklumiĝis, kaj kompreneble estas dece, ke nur mi mem transpasu la maron de naskiĝo kaj morto per la kono de mia propra Vera Naturo.’

§1-20

“‘Tre prave, tre prave!’ li konsentis. ‘De nun dank’ al vi la Budhismo (t.e. la *Djana* Skolo) fariĝos

tre populara. Tri jarojn post via disiĝo for de mi, mi forlasos tiun ĉi mondon. Adiaŭ, nun vi jam povos komenci vian vojaĝon. Iru kiel eble plej rapide al la sudo. Ne tro baldaŭ faru la predikon, ĉar la Darmo ne estas tiel facile disvastigita.'

"Dirinte adiaŭ, mi forlasis lin kaj iris rekte al la sudo. Post ĉirkaŭ du monatoj mi atingis la monton Dayu.

"Reveninte al sia templo, la Patriarko ne aperis en la predika halo dum pluraj tagoj. Scivolaj, la disĉiploj iris demandi pri lia farto: 'Nia Patriarko ja malofte malsanas kaj malofte ĉagreniĝas — ĉu vi estas malsana?' La Kvina Patriarko respondis: 'Mi ne malsanas, sed la robo kaj la bovlo jam estas portataj suden.' Ili ree demandis: 'Kiu heredis ilin?' Li respondis: 'La persono kapabla.' (La originala '能者' [*nengzhe*] signifas 'la kapablulon' aŭ 'tiun, kiu ĝin meritas', kaj samtempe aludas Huineng.)

"Ili ĉiuj ekkomprenis, ke estas mi, kiu ilin heredis. Poste centoj da homoj komencis min postkuradi kun la intenco rabi la robon kaj la bovlon for de mi.

§1-21

"Inter ili sin trovis bonzo nomata Huiming, kies laika familinomo estis Chen. Li iam estis generalo de la kvara rango en sia laika vivo. Liaj manieroj estis krudaj kaj lia temperamento brutala. El la postkurantoj li plej forte deziris min kapti kaj kuris plej rapide. Kiam li min preskaŭ atingis, mi ĵetis la robon kaj la bovlon sur rokon kaj diris: 'Tiu ĉi robo estas nenio alia, ol simbolo. Kia estos la utilo, se oni ĝin perforte prenos for de mi?' Poste mi kaŝis min en herboj.

"Kiam li atingis la rokon, li provis levi ilin, sed ili rifuzis moviĝi. Li do kriis: 'Laiko-frato, laiko-frato (Huineng tiam ankoraŭ ne estis bonzo), mi venas por la Darmo, ne por la robo.'

"Tiam mi eliris el mia kaŝejo kaj sidiĝis sur la roko kun la kruroj krucitaj antaŭ mi. Li riverence salutis min kaj diris: 'Laiko-frato, bonvole prediku al mi.'

§1-22

"'Ĉar vi venas por la Darmo,' mi diris, 'vin do detenu de ĉiaj pensoj kaj tenu vian menson malplena, kaj tiam mi predikos al vi.'

"Li silente sin preparis por tio dum sufiĉe longa tempo, antaŭ ol mi rekomencis diri: 'Kiam vi nun pensas nek pri bono, nek pri malbono, via estimata moŝto, kia do estas via vera vizaĝo (la Vera Naturo) ĝuste en tiu ĉi momento?'

"Aŭdinte tion, li tuj eklumiĝis kaj plu demandis: 'Krom tiuj esoteraj vortoj kaj esoteraj ideoj, kiujn vi ĵus diris, ĉu estas ankoraŭ aliaj instruoj esoteraj?'

"'Tio, kion mi diras al vi, ne estas esotera," mi respondis. "Sed se vi turnos vian lumon internen, vi trovos tion, kio estas esotera ĝuste en vi mem.'

§1-23

"'Malgraŭ mia restado en Huangmei kun la Patriarko,' li diris, 'mi ne vere konis mian veran vizaĝon (la Veran Naturon). Dank' al via gvido mi nun sentas min kiel akvotrinkanto, kiu mem konas la varmecon aŭ malvarmecon de la akvo. Laiko-frato, de nun vi estas mia instruanto.'

"Mi diris: 'Se estas tiel, ni do estu kundisĉiploj de la Kvina Patriarko. Bone zorgu pri vi mem, kaj adiaŭ!'

“Huiming ree demandis: ‘Kien do mi devos iri?’ Mi diris al li: ‘Haltu ĉe Yuan (ĉe iu loko, kies nomo enhavas la ĉinan ideografiaĵon 袁) kaj ekloĝu ĉe Meng (ĉe iu loko, kies nomo enhavas la ĉinan ideografiaĵon 蒙).’ Li adiaŭis min kun saluto kaj foriris.

“Huiming malsupreniris de la monto kaj diris al la postkurantoj: ‘Mi supreniris sur la monton kaj ne sukcesis trovi lin. Ni devos preni alian vojon por serĉo. Ĉiuj postkurantoj konsentis. Poste Huiming ŝanĝis sian nomon en Daoming por eviti la ripeton de ‘Hui’ en la nomo de Huineng. (En la feŭda Ĉinio, por montri respekton, oni evitis ripeti en sia propra nomo la nomon, aŭ ĝian parton, de monarko, altranga ŝtatoficisto, aŭ pli aĝa membro de influa familio, ktp.)

§1-24

“Poste mi atingis Caoxi. Malbonuloj ree postkuris min kaj mi estis devigita trovi rifuĝon en Sihui, kie mi restis kun grupo da ĉasistoj dum dek kvin jaroj. De tempo al tempo mi predikis al ili en maniero, kiu konvenis al ilia kompreno. Ili ofte igis

min kaŝobservi iliajn retojn, sed kiam ajn mi trovis vivajn estaĵojn en la retoj, mi ilin liberigis. En manĝotempoj, mi metis legomojn en la kuirpoton, en kiu ili kuiris sian viandon. Iuj el ili demandis min pri la kialo, kaj mi klarigis al ili, ke mi kutime manĝas nur la legomojn kuiritajn kun la viando.

"Iun tagon mi pensis en mi, ke mi ne devas plu pasigi mian vivon en tia kaŝiteco, kaj ke jam estas la tempo por mi disvastigi la Darmon. Mi do forlasis tiun lokon kaj iris al la templo Faxing en Guangzhou.

§1-25

"Tiutempe iu bikŝuo nomata Yinzong, majstro pri la Darmo, estis predikanta tie pri la sutro *Maha Parinirvana* (sanskrite: *Mahāparnirvāṇa*; mahajana sutro, eldirita de Ŝakjamunio ĝuste antaŭ lia morto). Sin trovis du bikŝuoj, kiuj diskutis pri la longa flago flirtanta super la templo en la vento. Unu diris, ke estas la vento, kiu moviĝas, dum la alia asertis, ke moviĝas la flago. Ili argumentis kaj argumentadis, sed neniu povis sukcese konvinki la alian. Mi do iris al ili kaj diris: 'Estas nek la vento, nek la flago, kiu

moviĝas; kio efektive moviĝas, estas via propra menso.’ La tuta ĉeestantaro estis forte mirkonsternita de mia diro, kaj la bikŝuo Yinzong invitis min preni la honoran sidlokon kaj demandis min pri iuj esoteraj signifoj de la doktrino.

§1-26

“Vidante, ke miaj respondoj estas precizaj kaj adekvataj, kaj ne limigitaj je la laŭvorta lego de la sanktaj tekstoj, li diris al mi: ‘Laiko-frato, vi devas esti eksterordinara homo. Jam antaŭ longe mi aŭdis, ke la heredinto de la robo kaj la Darmo de la Kvina Patriarko jam venis al la sudo. Tre kredeble vi estas ĝuste la homo.’

“Al tio mi ĝentile jesis, dirante, ke mi ilin apenaŭ meritas. Li tuj afable salutis min kaj petis, ke mi montru al la ĉeestantaro la robon kaj la bovlon, kiujn mi heredis.

“Li plu demandis: ‘Kion la Kvina Patriarko instruis al vi, kiam li transdonis al vi la Darmon?’ ‘Krom diskuto pri la vido de la Vera Naturo,’ mi respondis, ‘li donis al mi neniun alian instruon, nek

pri *djano*, nek pri *mokŝao* (sanskrite: *mokṣa*; kun la signifo "liberiĝo", la stato de la liberiĝo el la suferoj de la renaskiĝoj; liberiĝo; nirvano).'

"'Kial ne pri ili?' li demandis. 'Ĉar ili estas du metodoj,' mi respondis, "kaj en la budhismo ne povas sin trovi dueco. La budhismo estas nedueca.'

§1-27

" Li demandis: ' Kion do signifas la nedueco de la budha Darmo? ' Mi respondis: ' La sutro *Maha Parinirvana*, kiun Via Moŝto eksplikas, klarigas, ke la budho-naturo ne havas duecon. Kiel ekzemple, en la sutro, la reĝo Gaoguide, bodisatvo, demandis la Budhon, ĉu tiuj, kiuj faras la kvar agojn de granda miskonduto (mortigon, ŝtelon, malĉaston kaj mensogon) aŭ pekas per la kvin mortindaj pekoj (patromortigo, patrinomortigo, arahantomortigo, vundo al budho, kaj detruo de la harmonio de la samgo), kaj la *iĉantikaoj* (sanskrite: *icchantika*; nekredanto de budhismo; homo plena de deziroj; malamiko de la bono; herezulo), nome tiuj, kiuj ne kredas je budhismo kaj estas malamikaj al la bono — ĉu ili jam elradikigis sian "elementon de

boneco” kaj sian budho-naturon aŭ ne. Al tio la Budho respondis: ‘Sin trovas du specoj de “elemento de boneco”. Unu estas la konstanta kaj la alia nekonstanta. Ĉar la budho-naturo estas nek konstanta, nek nekonstanta, tial ilia “elemento de boneco” ne estas elradikigita; jen kial la budhismo estas konata kiel ne havanta duecon. Unu estas bona kaj la alia nebona, sed ĉar la budho-naturo estas nek bona, nek nebona, tial la budhismo estas konata kiel nedueca. El la vidpunkto de ordinaruloj, la *skandaoj* (sanskrite: *skandha*; la ĉefa eco de ĉiu sentohava estaĵo; la ĉefa kapableco konsistiganta sentohavan estaĵon; la kvin *skandaoj* estas formo, percepto, konscio, ago, kaj scio) kaj *datuoj* (sanskrite: *dhātu*; regiono aŭ regno de senso; la faktoro de la konscio) estas du apartaj aferoj; sed la eklumiĝintaj homoj komprenas, ke ili ne estas duecaj en la naturo. Jen kial tiu ĉi nedueco estas la budho-naturo.’

§1-28

“Mia respondo tre plaĉis al la bikŝuo Yinzong. Kunmetinte siajn manplatojn sur la brusto kiel signo de respekto, li diris: ‘Mia interpreto de la sutro estas tiel

senvalora, kiel rubo, dum viaj paroloj estas valoraj, kiel pura oro.' Li do direktis la ceremonion de harar-razo (t.e. la ceremonio de bonzigo aŭ bonzinigo), en kiu li faris min bonzo, kaj petis, ke mi akceptu lin kiel mian lernanton.

"Ekde tiam, sub la bodiarbo, mi disvastigis la instruon de la Dongshan-a Skolo (la Skolo estis nomata laŭ la loko, kie la Kvara kaj la Kvina Patriarkoj vivis kaj predikis).

§1-29

"Ekde la tempo, kiam la Darmo estis transdonita al mi sur Dongshan, mi sate spertis ĉiajn malfacilojn kaj ĉiajn suferojn, kaj mia vivo ofte ŝajnis pendi nur sur unu fadeno. Hodiaŭ mi havas la honoron renkontiĝi en tiu ĉi kunveno kiel kun Via Ekscelenco kaj viaj eminentaj akompanantoj, tiel ankaŭ kun tiom multe da bikŝuoj, bikŝuinoj, taŭistoj kaj laikaj amikoj, kaj mi devas atribui tion ĉi al nia bona kunligo estiĝinta en la antaŭaj *kalpaoj* (sanskrite: *kalpa*; kun la signifo 'eono', la periodo inter la estiĝo kaj reestiĝo de mondo; cikla longega periodo da tempodaŭro), kaj ankaŭ al niaj komune akumulitaj

meritoj en la oferoj faritaj en niaj antaŭaj enkarniĝoj; alie mi ne havus la okazon dividi kun vi la rakonton pri mia heredo de la instruo de la Subita Skolo.

"Tiu ĉi instruo estis transdonita de la pasintaj Patriarkoj; ĝi ne estas tio, kio venas el mia propra saĝo. Tiuj, kiuj deziras aŭdi la instruon, devas antaŭ ĉio purigi sian propran menson, kaj, aŭdinte ĝin, devas forigi ĉiu siajn proprajn dubojn en la sama maniero, kiel la saĝuloj faris en la pasinteco."

Ĉe la fino de la parolado, ĉiuj aŭskultantoj ekĝojis, respekte salutis kiel la budhanoj (t. e. saluti per kunmeto de la manplatoj sur la brusto kun ioma klino de la kapo) kaj foriris.

ĈAPITRO 2
PRAĜNAO

§2-01

En la sekva tago la prefekto Wei petis la Patriarkon doni alian paroladon pri la Darmo. Preninte sian sidlokon, la Patriarko petis la aŭskultantaron purigi sian menson kaj reciti '*Mahaprajnaparamita*' (sanskrite: *mahāprajñapāramitā*. Vidu la ĉi-suban tekston por la signifo de tiu ĉi sanskrita vorto). Poste li donis la jenan paroladon:

"Miaj amikoj en la boneco, la saĝo de la bodio kaj *praĝnao* estas esence propra al ĉiu el ni. Ĝuste pro la iluzio, sub kiu nia menso funkcias, ni ne sukcesas per ni mem ĝin koni, kaj tial ni devas serĉi la konsilojn kaj la gvidadon de eklumiĝintoj antaŭ ol ni povas ekkoni nian propran Veran Naturon. Vi devas scii, ke koncerne la budho-naturon, sin trovas nenia diferenco inter eklumiĝintoj kaj la malkleruloj. Kio faras la diferencon, estas tio, ke unu konas ĝin, dum la alia ne. Nun, lasu al mi paroli al vi pri *Mahaprajnaparamita*, por ke ĉiu el vi povu akiri sian saĝecon. Atente aŭskultu, ĉar mi nun parolas al vi.

§2-02

"Miaj amikoj en la boneco, tiuj, kiuj recitas la vorton '*praĝnao*' la tutajn tagojn, ŝajne ne scias, ke la *praĝnao* estas esence propra al ilia naturo mem. Tio estas ĝuste kiel la okazo de tiuj, kiuj nur paroladas pri nutraĵo, neniel povas kvietigi sian malsaton, ĉar gurdadi la vorton *ŝunjao* (sanskrite: *śūnya*; malpleneco, nematerieco, vanteco) dum eĉ miriadoj da *kalpaoj* neniel helpos al ni ekkoni nian naturon, kaj servas al neniu celo.

"Miaj amikoj en la boneco, '*Mahaprajnaparamita*' estas vorto sanskrita, kiu signifas 'la grandan saĝon por atingi la alian bordon' (t.e. atingi la budho-veron). Tio, kion ni devas fari, estas praktiki ĝin en nia menso anstataŭ teni ĝin nur sur la lipoj, kaj tute ne gravas, ĉu ni ĝin recitas aŭ ne. Nur recitado sen mensa praktiko estas egala al fantomo, iluzio, rosguto aŭ ekbrilo de fulmo. Aliflanke, se ni praktikas ĝin en la menso kaj ankaŭ tenas ĝin sur la lipoj, tiam ni trovos, ke nia menso estas en akordo kun kio estas de ni buŝe ripetata. Ĉar nia naturo mem estas budho, kaj aparte de tiu ĉi naturo ekzistas neniu alia budho.

§2-03

"Kio do estas 'Maha'? Ĝi signifas 'granda'. La mezuro de la menso estas vasta kaj granda, kiel la malpleneco de la spaco, senfina kaj senlima, nek ronda nek kvadrata, nek granda nek malgranda, nek verda nek flava, nek ruĝa nek blanka, nek supra nek suba, nek longa nek mallonga, nek kolera nek ĝoja, nek prava nek malprava, nek bona nek malbona, nek unua nek lasta. Ĉiuj *kŝetraoj* (sanskrite: *kṣetra*; tero, kampo) de la budhoj estas malplenaj kiel la spacego. Nia transcenda naturo propre estas malplena, kaj neniu unuopa darmo povas esti atingita. Kaj tia estas ankaŭ nia Vera Naturo, kiu estas vera 'Absoluta Malpleno'.

"Miaj amikoj en la boneco, kiam vi aŭdas min paroli pri malpleneco, ne tuj alkroĉiĝu al ĝi. La afero plej grava estas eviti la alkroĉiĝon al la malpleneco. Se vi sidas kviete kun malplena menso, tiam vi restas en la stato de 'malpleno de indiferenteco'.

§2-04

"Miaj amikoj en la boneco, la senlima spaco de la universo estas kapabla enteni miriadojn da ekzistaĵoj de

diversaj formoj, kiel ekz. la suno, la luno, la steloj, la tero, la montoj, la riveroj, la fontoj, la arbaroj, la veprejoj, la bonaj kaj malbonaj homoj, la bonaj kaj malbonaj darmoj, la ĉieloj, la inferoj, la grandaj oceanoj, kaj la montoj de *Sumeru* (sanskrite: *sumeru*; la plej alta monto staranta en la centro de la mondo en budhisma kosmologio) — ili ĉiuj estas ampleksitaj en la malpleno, kaj tia estas ankaŭ la malpleneco de nia naturo.

"Miaj amikoj en la boneco, nia Vera Naturo ampleksas ĉiujn ekzistaĵojn, kaj tio signifas 'granda'; sekve ĉiuj ekzistaĵoj estas interne de nia naturo. Se ni vidas bonecon aŭ malbonecon de aliaj homoj sen havi inklinon aŭ malinklinon al ĝi, sen implikiĝi en ĝi, tiam nia menso estas malplena kiel la spacego. Tiuokaze ni povas diri, ke nia menso estas granda. Jen kial ni nomas ĝin '*Maha*'.

§2-05

"Miaj amikoj en la boneco, la iluziitoj kutime parolas sen praktiko, dum la saĝaj homoj ĉiam faras efektivan praktikon per sia menso. Sin trovas ankaŭ

kategorio de iluziitoj, kiuj kviete sidas kaj penas teni sian menson tute neokupita. Ili detenas sin de penso pri io ajn kaj nomas sin 'granda'. Kun tia hereza vidpunkto, tiuj homoj apenaŭ valoras, ke ni parolu kun ili.

"Miaj amikoj en la boneco, vi devas scii, ke la menso estas vasta kaj granda en mezuro, ĉar ĝi kapablas ampleksi la tutan *darmadatuon* (sanskrite: *dharmadhātu*; la sfero de la Leĝo, t. e. la Universo). Kiam ĝi estas uzata, ĉio estas klare konata. Uzu ĝin kaj vi scios ĉion. Ĉar ĉio estas en unu kaj unu en ĉio, tial kiam nia menso funkcias sen obstaklo kaj estas libera 'veni' aŭ 'foriri', tiam sin trovas '*praĝnao*'.

§2-06

"Miaj amikoj en la boneco, ĉia saĝo de *praĝnao* venas de la Vera Naturo kaj ne de la ekstera fonto. Ne havu eraran nocion pri tio. Tio ĉi estas nomata 'memuzo de la Vera Naturo'. Kiam *tatatao* estas konata, oni estos libera de la iluzio por ĉiam.

"Ĉar la amplekso de la menso estas por grandaĵoj, ni ne devas praktiki agojn bagatelajn (kiel

ekz. kviete sidi kun menso tute neokupita). Ne parolu tutajn tagojn pri la malpleneco sen praktiki ĝin en la menso. Tiu, kiu agas tiamaniere, povas simili ordinarulon, kiu pretendas esti reĝo kaj neniam fariĝos tia. *Praĝnao* neniam povas esti atingita en tiu ĉi maniero, kaj tiuj, kiuj tiel kondutas, ne estas miaj disĉiploj.

§2-07

"Miaj amikoj en la boneco, kio do estas *praĝnao*? Ĝi signifas saĝon. Se ni, en ĉiuj tempoj kaj en ĉiuj lokoj, konstante tenas nian penson libera de stulta deziro, kaj saĝe agas en ĉiuj okazoj, tiam ni praktikas *praĝnaon*. Unu stulta ideo estas sufiĉa por malaperigi *praĝnaon*, dum unu saĝa penso povas ĝin reaperigi. La homoj en stulteco aŭ sub iluzio ĝin ne vidas; ili paroladas pri ĝi per la lango, sed ilia menso restas stulta. Ili ĉiam diras al si: mi praktikas *praĝnaon*; ili gurde paroladas pri la 'Malpleneco', sed ili ne konas la 'Absolutan Malplenon'. La *praĝnao* estas senforma; la menso de saĝo estas ĝuste tia. Se ni havas tian komprenon, tiam la nia estas la saĝo de *praĝnao*.

§2-08

"Kio estas *paramitao* (sanskrite: *pāramitā*; signifanta 'pasi de tiu ĉi bordo de naskiĝo kaj morto al la alia bordo aŭ la nirvano')? Ĝi estas vorto sanskrita, signifanta 'al la alia bordo'. Ĝi figurasence signifas la ideon 'super la ekzisto kaj la neekzisto' aŭ 'libera de estiĝo kaj de malestiĝo'. Kiam oni alkroĉiĝas al la sensobjektoj, tiam la ekzisto aŭ la neekzisto sin prezentas kiel la leviĝo kaj la malleviĝo de la ondanta maro, kaj tia stato estas metafore nomata 'tiu ĉi bordo'; kiam oni rompas kun tia alkroĉiĝo, tiam malaperas la ekzisto kaj la neekzisto, kaj ĉio estas kiel la akvo ĉiam kviete fluanta, kaj tio estas nomata 'la alia bordo'. Jen kial ĝi estas nomata *paramitao*.

"Miaj amikoj en la boneco, la homoj sub iluzio recitas '*Mahaprajnaparamita*' per sia lango, kaj dum ilia recitado la pensoj eraraj kaj malbonaj sin prezentas en ilia menso. Sed se ili metas la *praĝnaon* en praktikon de momento al momento, tiam ili efektive vidas sian Veran Naturon. Koni tiun ĉi Darmon estas koni la Darmon de *praĝnao*, kaj praktiki ĝin estas praktiki *praĝnaon*. Tiu, kiu ne

praktikas ĝin, estas nomata ordinara homo. Tiu, kiu uzas sian menson por ĝin praktiki eĉ dum unu momento, estas la egalulo de budho.

§2-09

“Miaj amikoj en la boneco, la ordinara homo nature estas neniel alia, ol budho, kaj kleŝo (sanskrite: *kleśa*; aflikto, makulo en la menso) estas neniel alia, ol bodio. Dum unu stulta penso pasanta faras ordinaran homon, unu eklumigita dua penso faras budhon; dum unu pasanta penso, kiu alkroĉiĝas al la sensobjektoj, estas kleŝo, unu dua penso, kiu estas libera de la alkroĉiĝo, estas bodio.

“Miaj amikoj en la boneco, *Mahaprajnaparamita* estas la plej alta, la superega kaj la unua. Ĝi nek restas, nek foriras, nek venas. Per ĝi la budhoj de la nuno, de la pasinteco, kaj de la estontaj generacioj atingas la budhecon. Ni devas uzi tiun ĉi grandan saĝon por rompi la kvin *skandaojn*, kaj ĉiajn kleŝojn (afliktojn), ĉar sekvi tian praktikon certigas la atingon de la budheco. La Tri Venenoj (avido, malamo kaj iluzio) tiam turniĝos en *ŝilaon* (sanskrite: *śīla*; devigoj; disciplinaj reguloj;

morala disciplino; bona konduto), *samadion* (sanskrite: *samādhi*; profunda medito; koncentriĝo de spirito) kaj *praĝnaon* (saĝon).

§2-10

"Miaj amikoj en la boneco, per mia metodo de praktiko, okdek kvar mil manieroj de saĝo povas estiĝi el unu *praĝnao* sola, ĉar en la mondo sin trovas la sama nombro da afliktoj, kontraŭ kiuj oni devas lukti. Kiam tiuj ĉi estas forigitaj, tiam la saĝo estos konstante trovata en la Vera Naturo. Tiuj, kiuj komprenas tiun ĉi Darmon, estas konataj kiel penso-liberaj. Esti libera de ĉiaj memoroj, de ĉiaj alkroĉiĝoj, de mensogoj kaj trompoj; meti sian propran esencon de *tatatao* en funkciadon; uzi *praĝnaon* por konstati ĉiujn darmojn, sen prefero kaj malprefero al io ajn — jen ĉio, per kio oni vidas sian Veran Naturon kaj atingas la budhecon.

§2-11

"Miaj amikoj en la boneco, se vi deziras penetri la plejprofundecon de la *darmadatuo* kaj la *samadio* de *praĝnao*, vi devas praktiki *praĝnaon* per recitado

de la *Sutro de Diamanto*, kiu ebligos al vi koni la Veran Naturon.

“Vi devas scii, ke la meritoj akiritaj per la studo de tiu ĉi sutro estas senmezuraj kaj senlimaj. Ĉiuj ĉi tiuj meritoj estas klare laŭdataj en la teksto, kaj ne povas esti detale elnomeblaj. Tiu ĉi sutro apartenas al la plej alta Skolo de Budhismo kaj estas donita de la Sinjoro Budho speciale al la homoj saĝaj kaj spritaj. Se la malpli saĝaj kaj malpli spritaj aŭdas pri ĝi, ili dubas ĝian kredindecon. Kial do?

§2-12

“Kiel ekzemple, se pluvas en *Jambudvipao* (sanskrite: *Jambudvīpa*; la Suda Kontinento, unu el la mondaj kvar kontinentoj en la budhisma tradicio) per la miraklo de la Ĉiela *Nagao* (sanskrite: *nāga*; drako), ĝiaj urboj, urbetoj kaj vilaĝoj estas tiel inunditaj, ke ili flosas sencele sur la akvomaso kiel jujubarbaj folioj. Sed se pluvegas sur la granda oceano, la nivelo de la oceano en la tuteco neniel ŝanĝiĝas. Kiam la mahajananoj, la sekvantoj de la plej alta skolo, aŭdas pri la *Sutro de Diamanto*, ilia

menso eklumiĝas kaj ilia koro malfermiĝas. Ili ekscias, ke *praĝnao* estas imanenta en ilia Vera Naturo kaj ke ili ne devas sin apogi nur sur la skribaĵoj, ĉar ili povas fari uzon de sia propra saĝo por la konstanta praktiko de la kontemplado de *Mahaprajnaparamita*. La *praĝnao* estas imanenta en ĉies Vera Naturo, kio povas esti similigita al la pluvo. La pluvo ne venas el la ĉielo. Ĝi estas produktita per la miraklo de la *nagao*. La malsekeco de la pluvo refreŝigas kaj nutras ĉiujn vivajn estaĵojn, ĉiujn herbojn kaj arbojn, kaj ĉion, kio estas sentohava kaj ankaŭ sensenta. Kiam la riveroj kaj riveretoj atingas la maron, la akvo portata de ili kuniĝas kun la marakvo en unu tuton; — tia estas ankaŭ la okazo kun la homa saĝo de *praĝnao*.

“Miaj amikoj en la boneco, kiam diluve pluvas, la plantoj, kiuj ne profunde enradikiĝintaj, estas elradikigitaj kaj kuŝiĝas teren. Tia estas ankaŭ la okazo kun la homoj malspritaj, kiam ili aŭdas pri la instruo de la Subita Skolo. La *praĝnao* imanenta en ili estas ĝuste la sama, kiel tiu en la homoj tre saĝaj, sed kial do ili ne eklumiĝas tiam, kiam la Darmo

estas instruata al ili? Ĉar ili estas dike vualitaj per eraraj opinioj kaj profunde enradikiĝintaj kleŝoj en la sama maniero, kiel la suno estas vualita de dika nubo kaj ne povas montri sian lumon, antaŭ ol la vento forblovas la nubon.

§2-13

“La saĝo de *praĝnao* ne varias laŭ la personoj. La diferenco estas nur tio, ke la homa menso povas esti eklumigita aŭ iluziita. Tiuj, kies menso estas iluziita, penas serĉi la budhecon nur observante eksterajn religiajn ritojn kaj sekve neniam konas sian propran Veran Naturon; tiuj homoj estas nomataj malsprituloj. Aliflanke, tiuj, kiuj konas la instruon de la Subita Skolo kaj ne alkroĉiĝas al la ekstera formo de la ritoj, kaj kies menso funkcias ĉiam sub la ĝustaj opinioj kaj sekve estas absolute libera de kleŝoj, estas nomataj vidantoj de sia Vera Naturo.

§2-14

“Miaj amikoj en la boneco, do alkroĉu vian menson nek al la interno, nek al la ekstero, kaj

'venu' aŭ 'foriru' tute en libereco. Tiu, kiu estas libera de tiu ĉi alkroĉiĝo, povas komplete eklumiĝi sen la plej malgranda konfuziĝo; kaj tiu, kiu estas kapabla fari tion ĉi, povas esti en la mensa stato postulata por kompreni la *Sutron de Praĝnao* (sanskrite: *Mahāprajñāpāramitāsūtra*).

"Miaj amikoj en la boneco, ĉiuj Sutroj kaj Skriboj de la Mahajana kaj Hinajana Skoloj, same kiel la dek du sekcioj de la kanonaj skriboj, estas donitaj por konveni al la bezonoj kaj temperamentoj de diversaj homoj. La doktrinoj eksplikitaj en tiuj ĉi tekstoj estas starigitaj surbaze de la jena principo: *praĝnao* estas latenta en ĉiu persono. Se sin trovus neniuj homoj, sin trovus neniuj darmoj, kaj tial ni scias, ke ĉiuj darmoj estas faritaj por homoj, kaj ke ĉiuj sutroj ŝuldas sian ekziston al la predikantoj.

"Ĉar iuj homoj estas malkleraj, kaj iuj estas kleraj. La malkleraj similas infanojn, dum la kleraj plenaĝulojn. La kleraj predikas al la malkleraj tiam, kiam la lastaj petas ilin tion fari. Dank' al tio la malkleraj povas atingi subitan eklumiĝon kaj per tio ilia menso fariĝas iluminita. Tiam ili ne estas plu diferencaj de la kleraj.

§2-15

“Miaj amikoj en la boneco, sen eklumiĝo sin trovus nenia diferenco inter budho kaj aliaj vivaj estaĵoj, dum ekbrilo de iluminiĝo estas sufiĉa por fari iun ajn vivan estaĵon egala al budho. Tial ĉiuj darmoj estas imanentaj en nia menso. Tiuokaze, kial do ni ne penas ekkoni, per subita vekiĝo, la veran naturon de *tatatao* en nia menso? La sutro *Bodisattva Sila* (sanskrite: *Bodhisattvaśīla*; sutro pri la budhismaj disciplinaj reguloj) diras: ‘Nia Vera Naturo estas propre pura.’ Se ni konus nian menson kaj scius, kia estas nia naturo, ĉiu el ni povus atingi la budhecon. Ankaŭ la sutro *Vimalakirti Nirdesa* (sanskrite: *Vimalakīrtinirdeśasūtra*; kolekto de konversacioj inter Ŝakjamunio kaj kelkaj loĝantoj de la urbo Vaisali) diras: ‘Oni tuj eklumiĝas kaj reakiras al si la propran menson.’

§2-16

“Miaj amikoj en la boneco, kiam la Kvina Patriarko siatempe predikis al mi, mi tuj eklumiĝis post liaj paroloj kaj spontanee ekvidis la Veran Naturon de *tatatao*. Pro tiu ĉi kaŭzo nun estas mia

tasko disvastigi la instruon de la Subita Skolo, por ke la lernantoj de budhismo povu tuj trovi la bodion kaj ekkoni sian Veran Naturon per introspekto de la menso.

"Se vi ne povas mem eklumigi vin, vi devas serĉi budhanon vere pian kaj kleran, kiu profunde komprenas la instruon de la Plejalta Skolo, por montri al vi la ĝustan vojon. Tia homo estas antaŭdestinita por fari grandajn indajn aferojn, t. e. eklumigi kaj gvidi aliajn kaj igi ilin ekvidi sian propran naturon. Dank' al lia gvido vi povos esti inicita en ĉiujn bonajn darmojn. La saĝeco de la budhoj de la pasinteco, la nuno kaj la estonteco, same kiel la instruoj de la dek du partoj de la mahajana kanono, estas imanenta en nia menso. Sed en okazo, kiam oni ne sukcesas sin eklumigi, oni devas serĉi la gvidon de vere piaj kaj tre kleraj homoj.

"Aliflanke, tiuj, kiuj povas sin mem eklumigi, bezonas nenian eksteran helpon. Estas eraro, se oni insistas pri la ideo, ke sen konsiloj de iluminiĝinto oni ne povus atingi liberiĝon. Kial do? Ĉar per via kunnaskita saĝo vi ja kapablas atingi vian eklumiĝon,

kaj eĉ la ekstera helpo kaj la instruoj de iluminiĝinto havus nenian utilon, se vi estus trompita de falsaj doktrinoj kaj eraraj opinioj. Se vi introspektas vian menson per vera *praĝnao*, tiam ĉiuj eraraj opinioj estos venkitaj en momento, kaj tuj kiam vi ekkonos la Veran Naturon, vi jam alvenos en la budho-teron (t.e. fariĝos budho).

§2-17

"Miaj amikoj en la boneco, kiam ni uzas *praĝnaon* por introspekto, ni estas iluminitaj de interne kaj de ekstere, kaj ni povas ekkoni nian propran menson. Koni sian menson estas akiri fundamentan liberiĝon. Akiri liberiĝon estas atingi la *samadion* de *praĝnao*, kiu estas 'senpenseco' aŭ transcenda sciado. Kio do estas la 'senpenseco'? Ĝi estas vidi kaj koni ĉiujn darmojn (ekzistaĵojn kaj fenomenojn) per menso libera de ĉia alkroĉiĝo. Vi povas uzi ĝin ie ajn sen alkroĉiĝo al io ajn. Tio, kion ni devas fari, estas purigi nian menson, por ke la ses *viĝnanaoj* (sanskrite: *vijñāna*; kondiĉa konscio; percepto) povu pasi tra la ses pordoj (sensorganoj) sen esti makulitaj de aŭ alkroĉitaj al la ses sensobjektoj.

Kiam nia menso libere laboras sen malhelpo kaj estas libera ‘veni’ aŭ ‘foriri’, tiam ni atingas la *samadion* de *praĝnao* aŭ liberiĝon. Tia stato estas nomata la funkcio de ‘senpenseco’. Sed sin deteni de pensado pri io ajn, tiel ke ĉiuj pensoj estas subpremataj, signifas esti katenita de la Darmo, kaj tio estas ankaŭ erara opinio.

§2-18

“Miaj amikoj en la boneco, tiuj, kiuj konas la metodon de ‘senpenseco’, konos ĉiujn aliajn metodojn; tiuj, kiuj konas la metodon de ‘senpenseco’, scios ĉion, kion ĉiuj budhoj scias; tiuj, kiuj konas la metodon de ‘senpenseco’, atingos la budhecon.

“Miaj amikoj en la boneco, se en la estonteco inicitoj de mia Skolo faros, kune kun siaj kolegoj kaj kundisĉiploj, ĵurpromeson dediĉi sian tutan vivon, tute sen retiriĝo, al la praktikado de la instruoj de tiu ĉi Subita Skolo, en la sama maniero, en kiu ili servus al la Budho, ili certe atingos la Sanktan Lokon, t.e. la budhecon.

“La sekvantoj de mia Skolo devos transdoni de koro al koro la instruon transdonitan de unu Patriarko

al alia, kun nenia provo kaŝi la ortodoksan instruon. Al tiuj, kiuj apartenas al aliaj skoloj kaj al tiuj, kies opinioj kaj celoj estas diferencaj de la niaj, la Darmo ne devos esti transdonita, ĉar la transdono povus esti malutila al ili. Tiu ĉi paŝo devas esti prenata por eviti, ke la malkleraj personoj, kiuj ne povas kompreni nian instruon, povu diri kalumniajn vortojn pri ĝi kaj per tio neniigi sian semon de la budho-naturo, kiu restos nereakirita dum centoj da *kalpaoj* kaj miloj da reenkarniĝoj.

§2-19

"Miaj amikoj en la boneco, mi havas 'Senforman Ĉanton', kiun vi ĉiuj devos reciti kaj teni en la menso. Sekvu ĝian instruon tute egale, ĉu vi estas bonzo aŭ laiko; estus senutile nur parkerigi ĝin sen praktikado. Aŭskultu do tiun ĉi ĉanton:

Tiuj, kiuj povas plene kompreni kaj instrui la Darmon,

Estas kiel la suno brilanta en la malplena spaco.

Ilia nura celo estas transdonado de la Darmo por la ekkono de la Vera Naturo,

Kaj ili venas en tiun ĉi mondon nur por elradikigi ĉiujn herezajn instruojn.

Ni apenaŭ povas klasi la darmojn en 'Subitan' kaj 'Laŭgradan';

Sed iuj homoj atingos eklumiĝon multe pli rapide, ol la aliaj.

Nia instruo estas la pordo por la vido de la Vera Naturo;

La stultaj homoj havas malfacilon en la kompreno.

Mi povas klarigi en dek mil manieroj,

Sed ĉiuj tiuj klarigoj povas esti revenigitaj al unu principo.

Nia menso kaŝas en si diversajn iluziojn,

Ni bezonas la lumon de saĝeco por forigi la mallumon.

§2-20

Eraraj pensoj portas al ni iluziojn,

Ĝustaj pensoj helpas al ni forigi ilin.

Se vi forĵetas kiel la erarajn, tiel ankaŭ la ĝustajn,

Pureco nature aperas en nia menso.

La bodio estas imanenta en nia Vera Naturo.

Estas eraro, se vi provas ĝin serĉi aliloke.

Interne de nia malpura menso la pura estas trovebla,

Kaj atinginte la purecon, ni estas liberaj de la tri obstakloj (t. e. la kleŝo, la malbona karmo, kaj la repago pro la agoj antaŭaj).

§2-21

Se vi volas sekvi la Vojon, kiu kondukas al la iluminiĝo,

Nenio povos malhelpi vin kiel stumbliga ŝtono.

Konstante havu okulon sur viajn proprajn kulpojn,

Vi ne povos plu deflankiĝi de la Vojo.

Ĉiuj specoj de vivaj estaĵoj havas sian propran manieron de saviĝo,

Kaj ili vivas en harmonio kaj ne kreas suferojn unuj al la aliaj.

Se vi forlasos vian propran kaj serĉos iun alian manieron de saviĝo,

Vi povos malŝpari vian tutan vivon kaj neniam trovos ĝin.

Kvankam vi peze paŝas sur via erara vojo ĝis la maljuniĝo,

Vi trovos nenion krom malĝojo kaj pento en la fino.

§2-22

Se vi deziras trovi la Veran Vojon,

Agu ĝuste kaj juste — jen la Vojo.

Sed se vi ne pene strebas al la budheco,

Vi palpos en mallumo kaj neniam trovos ĝin.

Tiu, kiu serioze sekvas la Vojon,

Ne vidas la erarojn kaj kulpojn de la mondo.

Se vi trovas kulpojn de aliaj,

Vi mem jam estas en la eraro.

Kiam aliaj estas en la eraro, ni devas ignori tion,

Ĉar estas eraro por ni trovi kulpon.

§2-23

Senigante nin je la emo trovi alies kulpojn,

Ni obstrukcas fonton de afliktoj.

Kiam nek malamo, nek amo ĝenas nian menson,

Ni serene dormas kun la du kruroj plene etenditaj.

Se vi intencas esti instruanto de aliaj,

Vi devas havi diversajn lertajn rimedojn, kiuj kondukas aliajn al eklumiĝo.

Faru la disĉiplojn liberaj de ĉiaj duboj,

Tiam ilia Vera Naturo estos trovita.

La budha Darmo estas en tiu ĉi mondo,

Nur en kiu estas trovita la eklumiĝo.

§2-24

Se vi serĉas la bodion ekster tiu ĉi mondo,

Tio estas kvazaŭ serĉi kuniklan kornon.

Ĝustaj opinioj estas nomataj 'transcendaj';

Eraraj opinioj estas nomataj 'ĉi-mondaj'.

Kiam ĉiuj opinioj, ĝustaj kaj eraraj, estas forĵetitaj,

Tiam la naturo de bodio aperas.

Tiu ĉi ĉanto estas la instruo de la Subita Skolo.

Ĝi estas nomata ankaŭ La Granda Ŝipo de Darmo (por transpasi la maron de naskiĝo kaj morto).

Kalpaon post *kalpao*, la iluziitaj homoj povas aŭskultadi sutrojn,

Sed la eklumiĝo estas atingita nur en momento."

§2-25

Antaŭ la fino de sia parolado la Patriarko aldonis: "Hodiaŭ, en tiu ĉi templo Dafan, mi predikas al vi pri la instruo de la Subita Skolo. Se nur ĉiuj sentohavaj estaĵoj de la *darmadatuo* tuj ekkomprenus la Leĝon kaj atingus la budhecon!"

Aŭdinte kion la Patriardo diris, la prefekto Wei kaj la aliaj registaraj oficistoj, kune kun la taŭistoj kaj la laikoj, estis ĉiuj eklumigitaj. Ili respekte donis al la Patriarko budhanan saluton kaj ĝoje kriis unuanime: "Bone farite! Bone farite! Kiu povus atendi, ke budho enkarniĝis ĉi tie en Lingnan!"

ĈAPITRO 3
KLARIGO DE DUBOJ

§3-01

Iun tagon, la prefekto Wei gastigis la Patriarkon kaj liajn sekvantojn per vegetara manĝo. Ĉe la fino de la bankedo la prefekto petis la Patriarkon preni la altan sidlokon kaj doni darman paroladon. Denove farinte ceremonian *koŭtoŭadon* (*koŭtoŭi*: surgenuiĝi kaj respektege riverenci kap-al-tere) al la majstro kune kun la aliaj ĉeestantaj registaraj oficistoj, kleruloj kaj ordinaruloj, la prefekto diris: "Mi aŭdis la predikon de Via Sankteco. Ĝi estis tiel profunda kaj mirinda, ke ĝi estis super nia mizera komprenpovo, kaj mi havas kelkajn dubojn, kiujn mi esperas, ke vi klarigos por ni."

"Se vi havas dubojn," respondis la Patriarko, "bonvolu demandi, kaj mi klarigos."

"Tio, kion vi predikis, estis la fundamentaj principoj instruitaj de Bodidarmo (sanskrite: *Bodhidharma*; majahana budhano, kiu venis en Ĉinion en la 6-a jarcento por disvolvi ĉinan budhisman skolon, nome skolon de *djano* aŭ ĉina zeno), ĉu ne?"

“Jes,” respondis la Patriarko.

“Mi aŭdis, ke kiam Bodidarmo unuafoje intervidiĝis kun la imperiestro Wu de la dinastio Liang por konverti tiun,” diris la prefekto, “la imperiestro demandis, kiajn meritojn li jam akiris al si el la konstruigado de temploj, la bonzigo de homoj kaj la donado de almozoj kaj vegetaraj regaloj al la samgo dum la vivo, kaj la Granda Majstro respondis, ke ĉio tio alportis al li neniajn meritojn. Mi ne povas kompreni, kial li donis tian respondon. Bonvole faru al ni klarigon.”

“Ĉio tio ja alportis neniajn meritojn,” respondis la Patriarko. “Ne dubu pri la vortoj de la Saĝulo. La menso de la imperiestro Wu estis iluziita, kaj li ne konis la ortodoksan instruon. Tiaj agoj, kiaj estas la konstruigado de temploj, la bonzigo de homoj kaj la donado de almozoj al la samgo, alportas al la farinto nur feliĉojn, kiuj ne devas esti prenataj por meritoj. Meritoj devas esti trovitaj interne de la *darmakajao* (sanskrite: *dharmakāya*; la darmo-korpo de la budho; la nemateriala, nevidebla kaj senmorta korpo de la budho; la spirita korpo), kaj ili havas nenian rilaton al la atingitaj feliĉoj.”

§3-02

La Patriarko daŭrigis: “La konado de sia Vera Naturo estas ‘Gong’ (bonaj meritoj) kaj tenado de la egaleco kontraŭ ĉiuj vivaj estaĵoj estas ‘De’ (bona kvalito, virto). Kiam nia mensa aktiveco funkcias sen ĝenaĵoj, tiel ke ni povas konstante koni la veran staton kaj la misteran funkciadon de nia menso, tiam ni povas esti konsiderataj kiel jam akirintaj Gong De (veraj meritoj). Interne, teni la menson en humileco estas Gong, kaj ekstere, konduti laŭ la deco estas De. Lasi ĉiujn aferojn esti la manifestaĵoj de la Vera Naturo estas Gong, kaj liberigi sian menson disde ĉiaj pensoj estas De. Ne deflankiĝi de la Vera Naturo estas Gong, kaj ne malpurigi la menson dum la uzo de ĝi estas De. Se vi serĉos meritojn interne de la *darmakajao* kaj praktikos tion, kion mi ĵus diris, tiam vi akiros verajn meritojn. Tiu, kiu laboras por meritoj, ne malestimas la aliajn, kaj ĉiuokaze li traktas ilin kun respekto. Tiu, kiu kutimas rigardi de alte aliajn kaj ne rompis kun ‘mi’, ‘mia’ kaj ‘min’, ne povas havi sian Gong. Pro sia egoismo kaj sia

kutima malestimo al ĉiuj aliaj, li kompreneble ne konas sian Veran Naturon, kio montras, ke al li mankas De.

“Miaj amikoj en la boneco, kiam nia mensa aktiveco laboras sen interrompo, tiam tio estas Gong; kaj kiam nia menso funkcias en rekta maniero (t.e. en maniero simpla, lojala), tiam tio estas De. Kulturi sian menson estas Gong, kaj kulturi nian konduton estas De.

“Miaj amikoj en la boneco, la meritoj devas esti serĉataj interne de la Vera Naturo kaj ili ne povas esti akiritaj per donado de almozoj kaj vivtenado de bonzoj, ktp. Tial ni devas fari distingon inter la feliĉoj kaj la meritoj. Sin trovas ja nenio erara en kio estas dirita de nia Patriarko Bodidarmo. Estas la imperiestro Wu mem, kiu ne konas la veron.”

§3-03

La prefekto ree demandis: “Mi rimarkas, ke bonzoj kaj laikoj kutime recitas la nomon de

Amitabo kun la espero naskiĝi en la Pura Lando de la Okcidento. Por forigi miajn dubojn, bonvolu diri al mi, ĉu estas eble por ili naskiĝi tie aŭ ne.”

“Atente aŭskultu min, sinjoro,” respondis la Patriarko, “kaj mi klarigos. Laŭ la sutro dirita de nia Sinjoro Budho en la urbo Shravasti por kondukado de homoj al la Pura Lando, estas tre klare, ke la Pura Lando ne estas malproksima de tie, kie ni estas. La distanco estas fizike cent ok mil lioj, kiu efektive simbolas ‘dek malbonojn’ kaj ‘ok erarojn’ interne de ĉiu el ni. Por homoj de malsupereca menso certe ĝi estas malproksima, dum por homoj de supereca menso ĝi estas tre proksima.

“Kvankam la Darmo estas la sama, tamen la homoj estas diferencaj inter si per sia menso. Ĉar ili diferencas unu de la alia en sia grado de lumigiteco aŭ malklero, iuj ekkomprenas la Darmon pli rapide ol la aliaj. Dum la iluziitaj homoj recitas la nomon de Amitabo kaj preĝe petas pri sia naskiĝo en la Pura Lando de Okcidento, la lumiĝintaj nur penas purigi sian menson. Jen kial la Budho diris: ‘Kiam la menso estas pura, ankaŭ la Budha Lando estas pura.’

§3-04

“Kvankam vi estas indiĝeno de la Oriento, se via menso estas pura, vi estas sen pekoj. Aliflanke, eĉ se vi naskiĝus en la Okcidento, la malpura menso ne povus liberigi vin de pekoj. Kiam la Orientanoj faras pekojn, tiam ili recitas la nomon de Amitabo kaj preĝe petas pri sia naskiĝo en la Okcidento; sed kiam la Okcidentanoj pekas, tiam kie do ili preĝus, ke ili naskiĝu?

“La ordinaruloj kaj malkleruloj konas nek la Veran Naturon, nek la Puran Landon interne de si mem, tial ili deziras naskiĝi en la Oriento aŭ en la Okcidento. Sed la lumiĝintaj vidas ĉiun lokon kiel la saman. Jen kial la Budho diris: ‘Kie ajn oni estas, oni ĉiam estas feliĉa kaj trankvila.’

“Sinjoro, se via menso estas libera de malbono, la Okcidento ne estas malproksima de ĉi tie; sed estus tute vane por homo kun koro malpura preĝi por naskiĝi tie per recitado de la nomo de Amitabo.

“Nun, mi do konsilas al vi, sinjoro: unue forigu la ‘dek malbonojn’, tiam vi estos jam kvazaŭ vojaĝinta cent mil liojn; poste forigu la ‘ok erarojn’,

tiam vi estos jam fininta la restantajn ok mil liojn. Se ni povas ĉiutempe vidi la Veran Naturon kaj ĉiuokaze konduti en rekta maniero (t. e. en maniero simpla, lojala), en palpebruma daŭro ni povos atingi la Puran Landon kaj tie vidi Amitabon.

§3-05

"Se vi nur metas en praktikon la dek bonajn agojn, tiam ne estos necese por vi naskiĝi tie. Aliflanke, se vi ne forigas la 'dek malbonojn' en via menso, tiam kiu budho kondukos vin tien? Se vi ekkomprenas la Sennaskiĝan Doktrinon (kiu metas finon al la ciklo de naskiĝo kaj morto) de la Subita Skolo, tiam necesos al vi nur unu momento por vidi la Okcidenton. Se vi ne komprenas ĝin, tiam la distanco estos longega, kiel do vi povos atingi tien per recitado de la nomo de Amitabo?

"Nu, sinjoroj, se mi movus la Puran Landon antaŭ viajn okulojn en tiu ĉi momento, ĉu vi volus ĝin vidi?"

La ĉeestantaro *koŭtoŭis* kaj respondis: "Se ni povus vidi la Puran Landon ĉi tie, estus tute nenecese

por ni deziri naskiĝi tie. Via Sankteco do afable volu, ke ni, dank' al via transporto, povu vidi ĝin ĉi tie."

§3-06

La Patriarko diris: "Tiu ĉi nia fizika korpo estas kiel urbo. Niaj okuloj, oreloj, nazo kaj lango estas la pordoj. Sin trovas kvin eksteraj pordoj kaj unu interna pordo, pordo de ideoj. La menso estas tero; la Vera Naturo estas la Reĝo, kiu vivas en la regno de la menso. Kiam la Vera Naturo estas ene, la Reĝo estas ene, kaj niaj korpo kaj menso ekzistas. Kiam la Vera Naturo estas for, sin trovas neniu Reĝo, kaj niaj korpo kaj menso kadukiĝas. La budheco devas esti alstrebata interne de nia Vera Naturo, kaj ne esti serĉata ekstere de la korpo.

"Tiuj, kiuj ne konas sian Veran Naturon, estas ordinaraj homoj; tiuj, kiuj estas eklumiĝintaj en sia Vera Naturo, estas budhoj. La granda kompatemo estas Avalokiteŝvaro (sanskrite: *Avalokiteśvara*; unu el la du ĉefaj bodisatvoj de la Okcidenta Pura Lando). La ĝojo en almozdono estas *Mahasthamaprapta* (sanskrite: *Mahāsthāmaprāpta*; la alia bodisatvo de

tiu Pura Lando). La kapablo ĉiam teni sian vivon pura estas Ŝakjamunio (sanskrite: *Śākyamuni*; la Budho, la fondinto de la budhismo). La egaleco kaj lojaleco estas Amitabo (sanskrite: *Amitābha*; la budho de la Pura Lando de la Okcidento). La ideo pri la permanenta memo aŭ tiu pri la efektiva estaĵo estas la monto *Sumeru*. La diboĉa menso estas la oceano (de suferado). La kleŝo estas la ondego. La malvirto estas la malbona drako. La iluzio kaj la falseco estas fantomoj kaj dioj. La afliktoj estas fiŝoj kaj aliaj akvaj animaloj. La avido kaj la malamo estas la inferoj. La malklero kaj stulteco estas brutoj.

§3-07

“Miaj amikoj en la boneco, se vi konstante plenumas la dek bonajn agojn, la paradizo tuj aperos al vi. Kiam vi senigos vin je la ideo pri la memo de vi kaj de iu ajn alia estaĵo, la monto *Sumeru* disfalos. Kiam via menso ne plu estas okupita de malbonaj pensoj, la oceano (de suferado) sekiĝos. Kiam vi estas liberaj de kleŝo, la ondoj (de la oceano) kvietiĝos. Kiam vi ne estas malvirta, la fiŝoj kaj malbonaj drakoj tute mortos.

“Interne de la regno de nia menso, sin trovas *tatagatao* (sanskrite: *tathāgata*; titolo donita al ĉiuj budhoj, inkluzive de Ŝakjamunio; unu el la plej altaj titoloj de budho; ĝia signifo estas “la tiel veninta, la tiel foririnta, la tiel plenumita”, kaj ĝi aludas “tiun, kiu venas kaj foriras en la sama maniero kiel la pasintaj budhoj faris” aŭ “tiun, kiu estas sur la vojo jam atingis la plenan eklumiĝon”) de nia eklumiĝinta menso, kiu elsendas potencan lumon. Ĝi prilumas ekstere la ses pordojn de senso (okuloj, oreloj, nazo, lango, korpo kaj menso) kaj faras ilin puraj. Tiu ĉi lumo estas sufiĉe forta por klarigi la ses ĉielojn de deziro (la ses klasojn de dioj en la regno de deziroj) kaj, kiam ĝi estas turnita internen al la Vera Naturo, ĝi tuj eliminas la tri venenajn elementojn (t.e. kolero, avido, malklero) kaj elpurigas nin je la pekoj, kiuj povus konduki nin al la inferoj aŭ al aliaj malbonaj regnoj, kaj plene prilumas nin interne kaj ekstere, tiel ke ni fariĝas neniel diferencaj de tiuj naskiĝintaj en la Pura Lando de la Okcidento. Nu, se ni ne tion ĉi praktikas, kiel do ni povas atingi tien?”

§3-08

Aŭdinte kion la Patriarko diris, la ĉeestantaro tre klare ekvidis sian Veran Naturon. Ili ĉiuj kune donis al li budhanan saluton kaj admire ekkriis: "Kiel mirinde!" Ili ankaŭ diris kun forta deziro: "Se nur ĉiuj sentohavaj estaĵoj en la regno de la Darmo povus aŭdi tion ĉi kaj tuj eklumiĝus!"

La Patriarko aldonis: "Miaj amikoj en la boneco, tiuj, kiuj deziras sekvi la instruojn de la Budho, povas fari sian praktikadon ankaŭ hejme. Estas tute ne necese por ili resti en temploj. Tiuj, kiuj faras la praktikadon hejme, povas esti kiel indiĝeno de la Oriento, kiu estas bonkora, dum tiuj, kiuj restas en temploj sed neglektas sian praktikadon, estas neniel diferencaj de indiĝeno de la Okcidento, kiu estas malbona en la koro. Kie la menso estas pura kaj klara, tie sin trovas la 'Okcidenta Pura lando de nia propra Vera Naturo'."

§3-09

La prefekto demandis: "Kiel do ni sekvas la instruojn de la Budho hejme? Bonvolu nin instrui."

La Patriarko respondis: "Mi donos al vi 'Senforman Ĉanton'. Se vi metos ĝian instruon en praktikon, vi profitos la samon kiel tiuj, kiuj konstante vivas kun mi. Aliflanke, se vi ne praktikos ĝin, kia utilo do estos via sekvado de la Vojo, eĉ se vi forrazos al vi la hararon kaj forlasos vian hejmon (por fariĝi pia bonzo)?

La ĉanto tekstas jene:

Por animo ekvilibrigita kaj kvieta, la observo de *ŝilao* estas nenecesa.

Por konduto en lojala maniero, la praktikado de *djano* estas senutila.

Sekvante la principon de dankoŝulda pago ni vivtenas niajn gepatrojn kaj ilin file servas.

Sekvante la principon de justeco la superuloj kaj la subuloj subtenas unu la alian en okazo de bezono.

Sekvante la principon de humileco kaj respekto la pliaĝuloj kaj la plijunuloj estas en harmoniaj rilatoj.

Sekvante la principon de tolero kaj cedemo ni ne kverelas, eĉ meze de malamika homamaso.

Se ni povas persisti ĝis fajro estas produktita per senĉesa borado de ligno,

Tiam la ruĝa lotuso (simbolo de la budho-naturo) elkreskas el la nigra koto (simbolo de la malklero, la ne-lumiĝinta stato de la mondo).

Tio, kio havas amaran guston, plejofte estas bona medikamento,

Kaj tio, kio sonas malagrable al la orelo, certe estas sincera konsilo.

§3-10

Korektinte niajn erarojn, ni fariĝas pli saĝaj,

Ŝirmante niajn mankojn kaj kulpojn, ni difektas nian menson.

En nia ĉiutaga vivo ni devas ĉiam praktiki altruismon;

La budheco ne estas atingita nur per almozdonado.

La bodio povas esti trovita nur en nia menso,

Kaj ne estas necese serĉi ion mistikan de ekstere.

Tiuj, kiuj aŭdis tiun ĉi ĉanton kaj metas ĝin en efektivan praktikon,

Trovos paradizon antaŭ si ĝuste en la momento.”

§3-11

La Patriarko aldonis: "Miaj amikoj en la boneco, ĉiu el vi devas meti la instruon de tiu ĉi ĉanto en praktikon, por ke vi povu ekkoni la Veran Naturon kaj atingi rekte la budhecon. La Darmo atendas neniun. Nun vi povas foriri, kaj mi reiros al Caoxi. Se vi havos demandojn, vi povos iri tien kaj meti ilin al mi."

Tiumomente la prefekto, la aliaj registaraj oficistoj, kaj la gepiuloj, kiuj ĉeestis, ĉiuj eklumiĝis. Kun plena kredo ili akceptis la instruon kaj decidis meti ĝin en praktikon.

ĈAPITRO 4
SAMADIO KAJ *PRAĜNAO*

§4-01

La Patriarko en alia okazo predikis al la aŭskultantaro la jenon:

“Miaj amikoj en la boneco, mia metodo de praktiko estas fondita sur *samadio* kaj *praĝnao*. Sed vi ne miskomprenu, ke tiuj ĉi du estas sendependaj unu de la alia, ĉar ili estas nedisigebla tuto kaj ne du entoj. *Samadio* estas la substanco de *praĝnao*, dum *praĝnao* estas la funkcio de *samadio*. Kiam ajn ni atingis *praĝnaon*, *samadio* sin trovas kun ĝi; kaj inverse. Se vi komprenas tiun ĉi principon, vi komprenas la instruon pri ilia unueco.

“La sekvantoj de la budhisma Vojo ne pensu, ke sin trovas distingo inter ‘*samadio* donas naskon al *praĝnao*’ kaj ‘*praĝnao* donas naskon al *samadio*’. Teni tiun ĉi opinion implicas, ke la Darmo havas du formojn. Se belaj vortoj venas de tiuj, kies koro estas malpura, tiam *samadio* kaj *praĝnao* estas nur vanaj kaj sekve senutilaj, ĉar inter ili mankas ekvilibro.

Aliflanke, kiam ni estas bonaj kiel en la menso, tiel ankaŭ en la vortoj, kaj kiam nia ekstera aspekto kaj niaj internaj sentoj estas harmoniaj inter si, tiam *samadio* kaj *praĝnao* estas egalaj unu al la alia. Laŭnome ili estas du aferoj, sed substance ili estas unu kaj la sama.

§4-02

“Argumentado ne estas necesa por la mem-eklumiĝinta disĉiplo. La argumento, ĉu *samadio* aŭ *praĝnao* estiĝas la unua, egaligus homon al tiuj, kiuj estas sub iluzio. Tia argumentado kuntrenus la deziron venki kaj sekve fortigus la egoismon kaj alligus nin al la ideo pri la Kvar Formoj (memo, ekzisto, vivaj estaĵoj, vivdaŭro).

“Miaj amikoj en la boneco, al kio do *samadio* kaj *praĝnao* povas esti similaj? Nu, ili estas pli aŭ malpli similaj al la lampo kaj ĝia lumo. Se vi uzas lampon, tiam estiĝas lumo; sed sen lampo, tiam estus mallume. La lampo estas la enkorpiĝo de la lumo, kaj la lumo estas la funkcio de la lampo. Laŭnome ili estas du aferoj, sed substance ili estas unu kaj la

sama. La okazo estas la sama kun *samadio* kaj *praĝnao*."

§4-03

En ankoraŭ alia okazo la Patriarko predikis al la aŭskultantaro la jenon:

"Miaj amikoj en la boneco, la praktikado de la '*Samadio de* Unu-Ago' signifas, ke nia menso devas esti en rekta maniero egale je ĉiu okazo, ĉu ni paŝas, staras, sidas aŭ kuŝas. La sutro *Vimalakirti Nirdesa* diras: la 'rekteco' estas la sankta loko (t. e. la loko, kie la Budho atingis sian iluminiĝon), la Pura Lando. Ne lasu vian menson esti 'malrekta' dum vi praktikas la 'rektecon' nur per viaj lipoj. Ne lasu vian buŝon diri la '*Samadion de* Unu-Ago' dum vi ne praktikas 'rektecon' en la menso. Vi devas praktiki 'rektecon' kaj ne devas alkroĉiĝi al io ajn. La iluziitaj homoj inklinas alkroĉiĝi al *darmalakŝanao* (sanskrite: *dharmalakṣaṇa*; la formo de darmo; la formo aŭ aspekto de objektoj; objekto kaj fenomeno) kaj sekve ili obstinas en sia propra maniero de interpreto de la '*Samadio de* Unu-Ago', kiun ili difinas kiel 'sidadi

daŭre kaj senmove, sen lasi iun ajn ideon aperi en la menso'. Se vi havas tian komprenon, vi egaligas vin al senanima objekto. Tio obstrukcos la vojon de via praktikado de la budhisma doktrino.

"Miaj amikoj en la boneco, tiu vojo devas esti kiel libere fluanta akvo — kial do ĝin stagnigi kaj haltigi? Se via menso estas libera de alkroĉiĝo al la formo de darmo, la vojo fariĝas malobstrukcita; alie vi vin katenas. Se vi sidadas senmove, vi estas kiel Ŝariputro (sanskrite: *Śariputra*; unu el la dek famaj disĉiploj de la Sinjoro Budho), kiu estis severe riproĉita de *Vimalakirti* (sanskrite: *Vimalakīrti*; samtempulo de Ŝakjamunio, fama laika budhano, kiu profunde konis la mahajanan doktrinon) pro sia kvieta sidado en la arbaro.

§4-04

"Miaj amikoj en la boneco, iuj instruantoj de meditado instruas siajn disĉiplojn observadi kviete sian menson kaj forpeli ĉiajn pensojn, asertante, ke tio estas la metodo akiri meritojn, kaj pro tio la disĉiploj rezignas ĉiun alian praktikon. La iluziitaj personoj inklinas freneze alkroĉiĝi al tia instruo. Tiaj

okazoj ne estas maloftaj. Tio montras, ke estas granda eraro instrui tion ĉi al homoj.”

Pli poste la Patriarko ree alparolis siajn disĉiplojn: “Miaj amikoj en la boneco, en la ortodoksa budhismo la diferenco inter la Subita Skolo kaj la Laŭgrada Skolo efektive ne ekzistas; la nura diferenco rekonata estas, ke per naturo iuj estas rapidaj, dum aliaj malrapidaj en komprenado. Tiuj, kiuj estas rapidaj kaj klerigitaj, povas vekiĝi al la vero en subiteco, dum tiuj, kiuj estas malrapidaj kaj iluziitaj, devas trejni sin iom post iom. Sed tia diferenco malaperos tiam, kiam ni konas nian propran menson kaj vidas nian originan naturon. Tial tiuj terminoj ‘Subita’ kaj ‘Laŭgrada’ estas nur por oportuna uzo.

§4-05

“Miaj amikoj en la boneco, estas la tradicio de nia skolo preni la ‘Senpensecon’ kiel nian celon, ‘Senformecon’ kiel nian bazon kaj ‘Ne-alkroĉiĝon’ kiel nian fundamentan principon. La ‘Senformeco’ signifas ne alkroĉiĝi al objektoj tiam, kiam ni estas en kontakto kun ili. La ‘Senpenseco’ signifas ne

alkroĉiĝi al iu ajn penso, kiu aperas en la menso. La ‘Ne-alkroĉiĝo’ estas la karakterizaĵo de nia Vera Naturo.

“Ĉiuj aferoj en la mondo, bonaj aŭ malbonaj, belaj aŭ malbelaj, amikeco aŭ malamikeco — eĉ ofendoj de akraj vortoj, trompo, molesto — devas esti traktataj kaj forigitaj kiel malplenaj kaj vantaj, kaj ni ne devas, eĉ en okazoj kiel la lastaj, pensi pri redono de malbono pro malbono. De momento al momento, ne alkroĉiĝu al la pasinteco. Se ni permesas al niaj pensoj interligiĝi kun la pasinteco, la nuno kaj la estonteco en seninterrompa serio, ni metas nin en katenon. Se, aliflanke, ni liberigas nin de la alkroĉiĝo al ĉiuj aspektoj de objektoj kaj aferoj, ni akiros liberiĝon. El tiu ĉi kialo ni prenas ‘Ne-alkroĉiĝon” kiel nian fundamentan principon.

§4-06

“Miaj amikoj en la boneco, liberigi nin de la alkroĉiĝo al la eksteraj objektoj estas nomata ‘Senformeco’. Kiam ni povas tion fari, la naturo de la darmo estos pura. El tiu ĉi kialo ni prenas

'Senformecon' kiel nian bazon. "Miaj amikoj en la boneco, teni nian menson libera de malpuriĝo sub ĉiaj cirkonstancoj estas nomata 'Senpenseco'. Nia menso devas stari aparta de cirkonstancoj, kaj ni neniel devas lasi ilin influi la funkcion de nia menso. Sed estas granda eraro subpremi nian menson disde ĉiaj pensoj; ĉar eĉ se ni sukcese senigos nin je ĉiaj pensoj kaj post tio tuj mortos, ni ankoraŭ reenkarniĝos aliloke. La lernantoj de budhismo devas doni konsideron al tio ĉi. Estas sufiĉe malbone por homoj fari tian seriozan eraron ne konante la signifon de la Leĝo, sed estus eĉ pli malbone instigi aliajn sekvi la samon! Ĉar ili ne sole ne vidus sian iluziiĝon, sed eĉ kalumnius la budhismajn skribojn. Tial ni prenas 'Senpensecon' kiel nian celon.

§4-07

"Miaj amikoj en la boneco, permesu al mi pli plene klarigi, kial ni prenas "Senpensecon" kiel nian celon. Sin trovas homoj iluziitaj, kiuj fanfaronas pri sia konado de la Vera Naturo, sed kiam ili estas influataj de la cirkonstancoj, multaj pensoj estiĝas en

ilia menso, sekvataj de eraraj opinioj, kiuj estas la fonto de ĉiuj ĉagrenoj de la mondo kaj diversaj falsaj ideoj. En la Vera Naturo sin trovas propre nenio, kio estus atingita. La diro, ke sin trovas ia atingo, kaj la facilanima parolo pri meritoj aŭ malmeritoj, estas eraraj opinioj kaj makuloj en la menso. Jen kial ni prenas "Senpensecon" kiel la celon de nia Skolo.

§4-08

"Miaj amikoj en la boneco, rilate 'Senpensecon', je kio do ni devas senigi nin kaj sur kio do ni devas fiksi nian menson? Ni devas senigi nin je 'paroj da kontraŭoj' kaj ĉiuj makulitaj konceptoj. Ni devas fiksi nian menson sur la Vera Naturo de *tatatao*, ĉar *tatatao* estas la substanco de penso aŭ ideo, kaj la ideo estas la rezulto de la aktiveco de *tatatao*.

"Estas nia Vera Naturo de *tatatao* — ne la sensorganoj de okulo, orelo, nazo aŭ lango — kiu estigas 'ideon'. Tatatao portas sian atributon, kaj tial ĝi povas estigi 'ideon'. Sen *tatatao* la sensorganoj kaj la sensobjektoj tuj pereus.

"Miaj amikoj en la boneco, ĉar estigi 'ideon' estas la atributo de *tatatao*, tial, se nur niaj ses sensorganoj (okuloj, oreloj, nazo, lango, korpo kaj menso) — kvankam ili havas funkciadojn en vidado, aŭdado, tuŝado, konado ktp — ne estas infektitaj aŭ makulitaj de la miriadoj da cirkonstancoj, nia Vera Naturo povas esti ĉiam libera kaj mem-manifestita. Jen kial la sutro diras: 'Tiu, kiu estas lerta en la distingo de diversa *darmalakŝanao*, estos nemoveble instalita en la Unua Principo (t.e. la Nirvano)'."

ĈAPITRO 5
DJANO

§5-01

Iun tagon la Patriarko predikis al la disĉiploj la jenon:

“En nia skolo la meditado signifas, ke ni fiksas nian atenton nek sur la menso, nek sur la pureco. Ni ankaŭ ne aprobas la senaktivecon. Koncerne ‘fiksi la atenton sur la menso’, la menso estas laŭnature iluziiĝema; kaj kiam ni scias, ke ĝi estas nur fantasmo, tiam estas tute ne necese fiksi la atenton sur ĝi. Koncerne ‘fiksi la atenton sur la pureco’, nia naturo estas propre pura, kial do necesas fiksi la atenton sur ĝi? Se ni senigas nin je ĉiuj iluziaj ideoj, tiam sin trovos nenio krom la pureco en nia naturo, ĉar estas la iluziaj ideoj, kiuj obskurigas *tatataon*. Se ni fiksas nin sur la purecon, tiam ni nur kreas alian iluzion, la iluzion pri pureco. Ĉar la iluzio havas nenian restejon, tial fiksi la atenton sur ĝi nature

estas iluzie. La pureco havas nek formon, nek aspekton, tamen iuj homoj penas doni al ĝi formon — peno, pri kiu ili eĉ pretendas, ke ĝi estas ia merito de ili atingita. Tenante tian opinion, tiuj homoj estas spirite premataj de 'pureco', kaj ilia Vera Naturo estas per tio obskurigita.

§5-02

"Miaj amikoj en la boneco, tiuj, kiuj trejnas sin por 'Kvieteco', devas, en sia kontakto kun diversaj homoj, ignori la kulpojn de aliaj en ĉiaj cirkonstancoj. Ili devas esti indiferentaj por alies pravo aŭ malpravo, merito aŭ malmerito, bono aŭ malbono, ĉar tia sinteno estas konforma al la 'Kvieteco' de la Vera Naturo.

"Miaj amikoj en la boneco, homo iluziita povas esti fizike kvieta, sed tuj kiam li malfermas sian buŝon, li kritikas aliajn kaj parolas pri iliaj pravoj aŭ malpravoj, fortaĵoj kaj malfortaĵoj, bonoj aŭ malbonoj; kaj sekve li devias de la ĝusta vojo. Tial, fiksi nian atenton sur nia propra menso aŭ nia pureco estas ankaŭ stumbliga ŝtono sur la Vojo."

§5-03

La Patriarko en alia okazo predikis al la disĉiploj la jenon:

"Miaj amikoj en la boneco, kio do estas la termino 'sidi en medito'? En nia Skolo ĝi signifas neniajn obstaklojn aŭ malhelpojn. Ekstere, neniaj pensoj devas esti kaŭzitaj de ĉiaj statoj, bonaj aŭ malbonaj: jen tio, kion ni nomas 'sidi'; interne, ni devas vidi la konstantecon de nia Vera Naturo: jen 'mediti'.

"Miaj amikoj en la boneco, kio do estas *djano* kaj *samadio*? *Djano* signifas esti libera de alkroĉiĝo al ĉiuj eksteraj objektoj, kaj *samadio* signifas atingi internan pacon. Se ni alkroĉiĝas al eksteraj objektoj, nia interna menso estos perturbita. Kiam ni estas liberaj de la alkroĉiĝo al eksteraj objektoj, la menso estos en paco. Nia Vera Naturo estas propre pura, kaj la kaŭzo, kial nia menso estas perturbita, kuŝas en tio, ke ni permesas al ni esti influataj de la cirkonstancoj, en kiuj ni estas. Tiu, kiu estas kapabla

teni sian menson neperturbita en ĉiuj cirkonstancoj, jam atingis la *samadion*.

§5-04

"Miaj amikoj en la boneco, esti libera de la alkroĉiĝo al ĉiuj eksteraj objektoj estas *djano*, kaj atingi internan pacon estas *samadio*. Kiam ni estas kapablaj trakti *djanon* kaj teni nian internan menson en *samadio*, tiam ni povas esti konsiderataj kiel jam atingintaj *djanon* kaj la *samadion*. La sutro *Bodisattva Sila* diras: 'Nia Vera Naturo estas propre pura.'

"Miaj amikoj en la boneco, lasu do al ni de momento al momento vidi nian puran Veran Naturon, kaj lasu al ni daŭrigi nian praktikadon kaj atingi la budhecon per kaj por ni mem."

ĈAPITRO 6
PENTO

§6-01

Iufoje kunvenis granda amaso da kleruloj kaj ordinaruloj el Guangzhou, Shaozhou kaj aliaj lokoj por atendi, ke la Patriarko prediku al ili. La Patriarko do prenis la altan sidlokon kaj donis la jenan paroladon:

“Nu, miaj amikoj en la boneco, en la praktikado de budhismo, ĉio devas komenciĝi de nia Vera Naturo. De momento al momento lasu do al ni purigi nian propran menson per niaj propraj penoj, koni nian *darmakajaon* (sanskrite: *dharmakāya*; la darmokorpo de la budho) kaj vidi la budhon en nia propra menso kaj savi nin mem per nia persona observo de la *ŝilaoj*. Se vi faras ĉion ĉi tion, via vizito al tiu ĉi loko ne estos vana. Ĉar vi venis de malproksime, la fakto de nia kunveno ĉi tie montras, ke sin trovas bona afineco inter ni. Nun bonvolu meti vin sur la dekstran genuon (laŭ la hinda maniero), kaj mi unue predikos pri la kvinobla *Darmakaja*-Incenso de la

Vera Naturo kaj poste mi donos al vi la ‘Senforman Penton’.” Kaj ĉiuj kunvenantoj falis sur la dekstran genuon.

§6-02

La Patriarko daŭrigas:

“La unua estas la *Ŝilaoj*-Incenso, kiu signifas, ke nia menso devas esti libera de infektoj de misagoj, malbono, envio, avareco, avido, kolero, rabemo, kaj murdo. Jen kial la nomo ‘*Ŝilaoj*’.

“La dua estas la *Samadi*-Incenso, kiu signifas, ke nia menso devas esti neperturbita en ĉiuj cirkonstancoj, favoraj aŭ malfavoraj. Jen kial la nomo ‘*Samadio*’.

“La tria estas la *Praĝna*-Incenso, kiu signifas, ke nia menso devas esti libera de ĉiaj malhelpoj, ke ni devas konstante introspekti nian Veran Naturon per saĝo, ke ni devas nin deteni de farado de ĉiaj specoj de malbonaj agoj, ke kvankam ni faras ĉiajn specojn de bonaj agoj, ni tamen ne devas lasi nian menson alkroĉiĝi al tiaj agoj, kaj ke ni devas esti respektemaj al niaj pli aĝaj familianoj, prizorgemaj al la pli junaj, kaj kompatemaj kaj helpemaj al la

senparencaj, mizeraj kaj malriĉaj. Jen kial la nomo '*Praĝnao*'.

"La kvara estas la Incenso de *Mokŝao*, kiu signifas, ke nia menso devas esti en tia absolute libera stato, ke ĝi alkroĉiĝas al nenio, kaj sin okupas nek pri bono, nek pri malbono, sendepende kaj libere de malhelpoj. Jen kial la nomo '*Mokŝao*'.

"La kvina estas la Incenso de *Mokŝa-Pariĝnanao* (sanskrite: *mokṣaparijñāna*; scio akirita pri la atingo de liberiĝo). Kiam nia menso alkroĉiĝas nek al bono, nek al malbono, ni devas nek nin teni je la malpleneco, nek resti en stato de inercio, nome, ni devas plivastigi nian studadon kaj plilarĝigi nian sciadon, por ke ni povu koni nian propran menson, ĝisfunde kompreni la principojn de la budhismo, esti afablaj al aliaj en la traktado kun ili, senigi nin je la ideo pri la 'memo' kaj tiu pri la 'ekzistado', kaj ekscii, ke ĝis la tempo, kiam ni atingos la bodion, la Vera Naturo devas resti ĉiam neŝanĝebla. Jen kial la nomo '*Moksa-Pariĝnanao*'.

"Miaj amikoj en la boneco, la bonodoro de tiu ĉi kvinobla Incenso trapenetras nian menson de interne, kaj ni ne devas serĉi ĝin de ekstere.

§6-03

“Nun mi donos al vi la ‘Senforman Penton’, kiu estingos niajn pekojn faritajn en niaj pasinta, nuna kaj estonta vivoj, kaj purigos niajn karmojn de penso, parolo kaj ago.

“Miaj amikoj en la boneco, bonvolu sekvi min kaj kune ripetu kion mi diras:

“Ni, disĉiploj, preĝas, ke ni estu, de momento al momento, en niaj vivoj pasinta, nuna kaj estonta, liberaj de la infektoj de malklereco kaj iluzio. Ni pentas pri niaj pekoj kaj malbonaj agoj faritaj en malklereco kaj iluziiteco en la pasinteco. Se nur ili estus tuj estingitaj kaj neniam reestiĝus.

“Ni preĝas, ke ni estu, de momento al momento, en niaj vivoj pasinta, nuna kaj estonta, liberaj de la infektoj de aroganteco kaj malhonesteco. Ni pentas pri niaj pekoj kaj malbonaj agoj faritaj pro aroganteco kaj malhonesteco en la pasinteco. Se nur ili estus tuj estingitaj kaj neniam reestiĝus.

“Ni preĝas, ke ni estu, de momento al momento, en niaj vivoj pasinta, nuna kaj estonta, liberaj de la infektoj de envio kaj ĵaluzo. Ni pentas pri niaj pekoj

kaj malbonaj agoj faritaj en la envia aŭ ĵaluza spiritstato en la pasinteco. Se nur ili estus tuj estingitaj kaj neniam reestiĝus.

§6-04

“Miaj amikoj en la boneco, la ĉi-supra estas tio, kion ni nomas ‘*wuxiang chan hui*’, t.e. senforma pento.

“Nu, kio do estas la signifo de *chan* kaj *hui*? *Chan* signifas konfesi la pasintajn pekojn, t.e. konfesi ĉiujn niajn pasintajn pekojn kaj malbonajn karmojn, kiaj estas malklero, iluzio, aroganteco, malhonesteco, envio, ĵaluzo ktp, por meti finon al ili ĉiuj. *Hui* signifas sin gardi kontraŭ estontaj pekoj. Ekkoninte la naturon de niaj pekoj, ni ĵurpromesas, ke de nun ni metos finon por ĉiam al ĉiuspecaj malbonoj faritaj sub iluzio, malklero, aroganteco, malhonesto, envio, ĵaluzo ktp, kaj neniam plu repekos. Jen kial tio estas nomata *chan hui*.

§6-05

“Pro malklero kaj iluziiĝo ordinaruloj scias nur senti bedaŭron pri siaj pasintaj pekoj, sed ne povas

sin deteni de repekado en la estonteco. Ĉar ili ne donas viglan atenton al sia estonta konduto, ili faros novajn pekojn antaŭ ol la pasintaj estas estingitaj. Tiuokaze, kiel do ni povus nomi tion ‘*chan hui*’?

“Miaj amikoj en la boneco, nun ke ni jam pentis pri niaj pekoj, lasu al ni fari kvar grandajn ĵurpromesojn. Aŭskultu do atente:

Ni ĵurpromesas savi la miriadojn da sentohavaj estaĵoj interne de nia menso.

Ni ĵurpromesas forigi la miriadojn da afliktoj interne de nia menso.

Ni ĵurpromesas lerni la sennombrajn metodojn de la Darmo en nia Vera Naturo.

Ni ĵurpromesas atingi la subliman budhecon de nia Vera Naturo.

§6-06

“Miaj amikoj en la boneco, nun ni ĉiuj jam deklaris nian ĵurpromeson savi la miriadojn da sentohavaj estaĵoj, sed kion tio signifas? Tio ne signifas, ke mi, Huineng, persone kapablas ilin savi.

“Miaj amikoj en la boneco, la sentohavaj estaĵoj interne de nia menso estas nenio alia, ol la iluziita menso, la trompema menso, la malbona menso, la envia kaj ĵaluza menso, la malica kaj venena menso, kaj similaj mensoj. Ĉiu el ili devas savi sin mem per sia propra Vera Naturo, ĉar nur tia savo estas vera savo.

“Nu, kion do signifas ‘savi sin mem per sia propra Vera Naturo’? Tio signifas la savon de la malklero, la iluziiĝo, la makuliĝo interne de nia menso per ĝustaj opinioj. Kun la helpo de la ĝustaj opinioj kaj *praĝna*-saĝo la obstakloj starigitaj de tiuj malkleraj kaj iluziitaj estaĵoj povas esti rompitaj, tiel ke ĉiu el ili povas savi sin mem per siaj propraj penoj. Lasu al la eraraj esti savitaj per la ĝusteco, al la iluziitaj per la eklumiĝo, al la malkleraj per la saĝo, al la malvirtaj per la virteco. Tia savo estas nomata vera savo.

§6-07

“Koncerne la ĵurpromeson ‘forigi la miriadojn da afliktoj interne de nia menso’, ĝi signifas la

anstataŭigon de nia nefidinda kaj iluzia pensado per la *praĝna*-saĝo de nia Vera Naturo.

"Koncerne la ĵurpromeson 'lerni la sennombrajn metodojn de la Darmo en nia Vera Naturo', ĝi signifas, ke sin trovas neniu vera lernado antaŭ ol ni povas vidi vizaĝ-kontraŭ-vizaĝe nian Veran Naturon, kaj antaŭ ol ni povas konformiĝi al la ortodoksa Darmo en ĉiuj okazoj. Jen la vera lernado.

"Koncerne la ĵurpromeson 'atingi la subliman budhecon de nia Vera Naturo', ĝi signifas, ke ni devas ĉiam esti kompatemaj al la ordinaruloj, sekvante la veran ortodoksan Darmon en ĉiuj okazoj, kaj senigante nin je iluzio sen alkroĉiĝo al vekiĝo. Kiam *praĝnao* leviĝas en nia menso de momento al momento, kaj la falseco estas forigita sen esti obsedata de la ideo pri la vero, tiam ni povos ekvidi nian budhonaturon, kaj la budheco estos tuj atingita.

"Ni devas ĉiam teni en la menso niajn kvar grandajn ĵurpromesojn kaj agi laŭ ili, ĉar per tio la ĵurpromesoj povos esti plifortigitaj.

§6-08

“Miaj amikoj en la boneco, ĉar ni ĉiuj jam faris la kvar grandajn ĵurpromesojn, nun lasu al mi instrui la ‘Senformajn Trioblajn Rifuĝojn’:

“Miaj amikoj en la boneco, ni prenu rifuĝon en la Eklumiĝo, ĉar ĝi estas la kulmino kiel de *praĝnao*, tiel ankaŭ de *punjao* (sanskrite: *puṇya*; bonaj agoj; merito; feliĉo). Ni prenu rifuĝon en la Ortodokseco, ĉar ĝi estas la plej bona maniero senigi nin je la deziroj. Ni prenu rifuĝon en la Pureco, ĉar ĝi estas la plej nobla kvalito de ĉiuj vivaj estaĵoj.

“Ekde nun, lasu al la iluminiĝinto esti nia instruanto kaj neniam akcepti *maraon* (sanskrite: *māra*; la personiĝo de malbono; malbona spirito; demono) kaj iun ajn herezulon kiel nian gvidanton. Tion ĉi ni devas konfirmi al ni mem per konstanta alvoko al la ‘Tri Juveloj’ de nia Vera Naturo, en kiuj, miaj amikoj en la boneco, mi konsilas al vi preni rifuĝon. Ili estas:

Budho, kiu staras por Eklumiĝo.

Darmo, kiu staras por Ortodokseco.

Samgo, kiu staras por Pureco.

§6-09

“Kiam nia menso prenas rifuĝon en la Eklumiĝo, ni estos liberaj de pensoj malbonaj kaj iluziaj, konos malpli da deziroj kaj pli da kontenteco, kaj ne plu estos katenitaj de avido kaj volupto. Tio estas konata kiel la kulmino de *praĝnao* kaj *punjao*.

“Kiam nia menso prenas rifuĝon en la Ortodokseco, ni estos ĉiam liberaj de eraraj opinioj, ĉar sen eraraj opinioj sin trovos nek egoismo, nek aroganteco, nek alkroĉiĝo, nek amligiteco. Tio estas konata kiel la plej bona maniero senigi nin je la deziroj.

“Kiam nia menso prenas rifuĝon en la Pureco, nia Vera Naturo ne estos makulita en ĉiaj cirkonstancoj de tedaj sensobjektoj, de amo, kaj de avido. Jen kio estas nomata la plej nobla kvalito de ĉiuj vivaj estaĵoj.

§6-10

“Praktiki la ‘Trioblan Rifuĝon’ en la maniero ĉi-supre menciita signifas preni rifuĝon en nia propra memo (t.e. en la persona propra Vera Naturo). Malkleraj personoj prenas la ‘Trioblajn Rifuĝojn’ tage kaj nokte,

sed ili ne komprenas tion ĉi. Se ili diras, ke ili prenas rifuĝon en la Budho, ĉu ili scias, kie Li estas? Kaj se ili ne povas vidi la Budhon, kiel do ili povas preni rifuĝon en Li? Ĉu tia aserto ne egalas malplenan parolon?

"Miaj amikoj en la boneco, ĉiu el vi devas konsideri kaj ekzameni tiun ĉi punkton por vi mem kaj ne lasas vian energion esti misuzata. La sutro klare diras, ke ni devas 'preni rifuĝon en la Budho interne de ni mem', anstataŭ 'preni rifuĝon en alia Budho'. Plie, se ni ne prenas rifuĝon en la Budho interne de ni mem, tiam sin trovas neniu alia loko por nia rifuĝo.

"Bone komprenante tiun ĉi punkton, ĉiu el ni devas preni rifuĝon en la 'Tri Juveloj' interne de nia menso. Interne, ni devas regi nian menson; ekstere, ni devas esti respektemaj al la aliaj. Jen la ĝusta maniero preni rifuĝon interne de ni mem.

§6-11

"Miaj amikoj en la boneco, ĉar ĉiu el vi jam prenis la Trioblan Rifuĝon, mi nun parolos al vi pri la Tri Korpoj de la Budho de nia Vera Naturo, por ke vi

povu vidi tiujn ĉi Tri Korpojn kaj klare ekkompreni nian Veran Naturon. Bonvolu atente aŭskulti kaj ripeti la jenon post mi:

Kun nia fizika korpo, ni prenas rifuĝon en la Pura *Darmakajao* de Budho.

Kun nia fizika korpo, ni prenas rifuĝon en la Perfekta *Sambogakajao* (sanskrite: *sambhogakāya*; manifestiĝo-korpo; la dua el la tri korpoj de budho) de Budho.

Kun nia fizika korpo, ni prenas rifuĝon en la Miriadoj da *Nirmanakajaoj* (sanskrite: *nirmāṇakāya*; enkarniĝo-korpo; transformiĝo de budho) de Budho.

§6-12

"Miaj amikoj en la boneco, nia fizika korpo povas esti similigita al gastejo (t.e. provizora loĝejo), tial ni ne povas preni rifuĝon tie. La Tri Korpoj de la Budho sin trovas interne de nia Vera Naturo kaj estas komuna al ni ĉiuj. Ĉar la menso de la ordinara persono funkcias en iluziiteco, li ne povas vidi sian propran internan naturon; kaj la rezulto estas, ke li ignoras la Tri-korpan Bodion interne de si kaj serĉas

ekstere la Tri-korpan *Tatagataon*. Nun ke vi jam aŭdis mian predikon, ĉiu el vi devas bone kompreni, ke la Tri-korpa Budho estas ĝuste en via Vera Naturo kaj neniel povas esti akirita de ekstere.

§6-13

"Nu, kio do estas la Pura *Darmakajao*? Nia Vera Naturo estas propre pura; la miriadoj da estaĵoj estas ĝiaj manifestiĝoj, kaj bonaj kaj malbonaj agoj estas nur la rezulto de bonaj kaj malbonaj pensoj respektive. Tial, ĉiuj estaĵoj originas en la Vera Naturo kaj estas propre puraj. Por fari komparon, la ĉielo estas ĉiam klara, la suno kaj la luno estas ĉiam brilaj; kiam ili estas kovritaj de pasantaj nuboj, tiam fariĝos brile nur supre kaj malhele sube. Sed tuj kiam la nuboj estas forblovitaj, la brileco reaperas kiel supre tiel ankaŭ malsupre, kaj la miriadoj da estaĵoj revidos la plenan lumon. La homa naturo ofte flosas, kiel la nuboj en la ĉielo.

"Miaj amikoj en la boneco, nia sagaco estas kiel la suno, kaj nia saĝo (*praĝnao*) kiel la luno. Ili ĉiam estas brilaj. Kiam ni alkroĉiĝas al eksteraj objektoj,

nia Vera Naturo estas nebuligita de malbonaj pensoj, kiuj malebligas al niaj sagaco kaj saĝo eligi sian lumon. Sed se ni estas sufiĉe feliĉaj trovi klerajn kaj piajn instruantojn, kiuj konigas al ni la Ortodoksan Darmon, tiam ni povas, per niaj propraj penoj, forigi la malkleron kaj la iluziitecon, tiel ke ni estas eklumigitaj interne kaj ekstere, kaj tiam la miriadoj da estaĵoj klare manifestiĝas interne de nia Vera Naturo. Tio signifas, ke ni jam vidas vizaĝ-kontraŭ-vizaĝe nian Veran Naturon. Jen kio estas nomata la Pura *Darmakajao* de Budho.

§6-14

"Miaj amikoj en la boneco, preni rifuĝon en nia Vera Naturo estas preni rifuĝon en la vera Budho. Tiu, kiu prenas tian rifuĝon, devas forigi el sia Vera Naturo la malbonan menson, la envian menson, la flatan kaj malhonestan menson, la egoismon, la trompemon kaj la mensogemon, la malestimon, la malhumilecon, la erarajn kaj herezajn opiniojn, la arogantecon, kaj ĉiujn aliajn malbonojn, kiuj povas estiĝi en ĉiu momento de la pasinteco, la nuno kaj la

estonteco. Preni rifuĝon en si mem estas ĉiam resti observema por siaj propraj eraroj, kaj sin deteni de kritikado de alies meritoj kaj malmeritoj. Tiu, kiu estas humila kaj modesta en ĉiuj okazoj kaj estas ĝentila kaj respektema al ĉiuj homoj, jam plene konas sian Veran Naturon, tiel plene, ke lia Vojo estas libera de pluaj obstakloj. Jen kio estas maniero preni rifuĝon en ni mem.

§6-15

"Kio estas la Perfekta *Sambogakajao*? Ĝi estas kiel lampo, kies lumo povas rompi la mallumon, kiu regis tie mil jarojn. Eĉ unu sola sparko de la saĝo de unu persono povas fini la malkleron, kiu daŭris jam dek mil jarojn. Ni ne bezonas ĉagreniĝi pro la pasinteco, ĉar la pasinteco jam forpasis kaj estas neriparebla. Kio postulas nian atenton, estas la estonteco; sekve lasu al niaj pensoj de momento al momento esti klaraj kaj perfektaj, kaj lasu al ni vidi vizaĝ-kontraŭ-vizaĝe nian originan naturon. La bono kaj la malbono estas kontraŭaj unu al la alia, sed ilia substanco ne estas dueca. Tiu ĉi nedueca naturo estas

nomata la efektiva naturo (t. e. la absoluta realeco), kiu povas esti nek makulita de malbono, nek infektita de bono. Jen kio estas nomata la Perfekta *Sambogakajao* de Budho.

“Kiam unu sola malbona penso leviĝas en nia Vera Naturo, tiam estingiĝas la bonaj meritoj akumulitaj dum miloj da *kalpaoj*; kiam unu bona penso estiĝas en nia Vera Naturo, tiam foriĝas la pekoj tiel multaj, kiel la sableroj en Gango, kaj reaperas la senegala bodio. Tial vidi nian propran Veran Naturon de momento al momento sen interrompo ĝis ni atingas la Subliman Eklumiĝon, kaj konstante esti en bona mensostato, estas la *Sambogakajao*.

§6-16

“Kio estas la Miriadoj da *Nirmanakajaoj*? Se ni ne pensas pri iu ajn el la sennombraj estaĵoj, tiam nia menso estas malplena. Se nur unu sola penso estiĝas, tiam tuj okazas transformiĝo. La pensado pri malbono transformas nian menson en inferon; la pensado pri bono ŝanĝas nian menson en ĉielon. Se ni estas malicaj kaj malamoplenaj, ni estas kiel malbona

drako kaj serpento. Kompataj pensoj transformas nin en bodisatvojn. La saĝo metas nin en la suprajn regnojn, dum la malklero sendas nin al la malsupraj regnoj. Nia Vera Naturo havas multajn transformiĝojn. La iluziitaj homoj ne scias pri tio. Ili konstante pensas malbonajn pensojn kaj ĉiam sekvas malbonan vojon. Se ili povas reveni al unu penso pri bono, *praĝnao* (saĝo) tuj leviĝos en ili. Jen kio estas nomata la *Nirmanakajao* de la Budho de nia Vera Naturo.

§6-17

“Miaj amikoj en la boneco, la *darmakajao* estas propre memsufiĉa. Vidi vizaĝ-kontraŭ-vizaĝe de momento al momento nian Veran Naturon estas la *Sambogakajao* de Budho. Koncentri nian menson sur la *Sambogakajao* (por ke la *praĝnao* aŭ saĝo leviĝu) estas la *Nirmanakajao*. Atingi la eklumiĝon per niaj propraj penoj kaj praktiki per ni mem la bonecon esence propran en nia Vera Naturo estas vera “preno de rifuĝo”. Nia fizika korpo, kiu konsistas el karno, haŭto ktp, estas provizora loĝejo — ni ne povas preni rifuĝon en ĝi. Se ni nur konas la Tri Korpojn de la Budho de nia Vera Naturo, ni povos ekkoni la Budhon de nia Vera Naturo.

§6-18

“Mi havas ĉanton pri ‘Senformeco’. La recitado kaj praktikado de ĝi tuj dispelos la iluziojn kaj estingos la pekojn akumulitajn dum sennombraj *kalpaoj*. Jen ĝi estas:

La iluziitaj homoj akumulas nur meritojn sed ne sekvas la Vojon.

Ili estas sub la impreso, ke akumuli la meritojn kaj sekvi la Vojon estas la sama afero.

Kvankam la farado de oferoj kaj la praktikado de malavareco donas senfinan meriton,

Tamen la tri venenaj elementoj (avido, kolero kaj iluzio) estiĝas interne de nia menso.

Ili esperas estingi siajn pekojn per akumulado de meritoj,

Ne sciante, ke la feliĉo akirota en la estontaj vivoj havas nenian rilaton al la estingiĝo de la pekoj.

Kial ne forigi la pekojn interne de nia propra menso?

Ĉiu ja devas fari veran penton interne de sia Vera Naturo.

§6-19

Tiu, kiu subite atingas veran penton laŭ la Mahajana Skolo,

Kaj tiu, kiu ĉesas faradi malbonon kaj honeste agas, estas libera de malbona karmo.

La praktikanto de la Vojo, kiu konstante observas sian Veran Naturon,

Povas esti en la sama kategorio kiel ĉiuj budhoj.

Niaj Patriarkoj transdonis neniun alian instruon, ol tiun ĉi Subitan Skolon.

Se nur ĉiuj sekvantoj de ĝi povus vidi sian Veran Naturon kaj tuj esti kun la budhoj!

Se vi intencas serĉi la *darmakajaon*,

Apartigu vin de *darmalakŝanao* (la formoj de darmo), kaj tiam via menso estos pura.

Penu por vidi vizaĝ-kontraŭ-vizaĝe la Veran Naturon, kaj ne estu malrapidema,

Ĉar la morto povas subite veni kaj meti abruptan finon al via vivo.

Tiuj, kiuj komprenas la mahajanan instruon kaj sekve kapablas ekkoni sian Veran Naturon,

Devas kunmeti la manplatojn sur la brusto (en signo de respekto) kaj fervore serĉi la *darmakajaon*.”

§6-20

Poste la Patriarko aldonis: “Miaj amikoj en la boneco, vi ĉiuj devas reciti tiun ĉi ĉanton kaj meti ĝin en praktikon. Se ĉe tio vi tuj vidas vian Veran Naturon, tiam ŝajnas, kvazaŭ vi estas ĉiam kun mi, kvankam efektive vi estas for de mi je mil lioj. Alie, eĉ se ni nin vidas vizaĝ-kontraŭ-vizaĝe, ni estas fakte apartigitaj unu disde la alia je mil lioj. Tiuokaze, kian utilon do havas la longa vojaĝo farita por veni ĉi tien de malproksime? Bone zorgu pri vi mem. Ĝis revido!”

Aŭdinte, kion la Patriarko diris, ĉiuj ĉeestantoj eklumiĝis. Ĝojplene ili akceptis la instruon kaj estis pretaj meti ĝin en sian praktikon.

ĈAPITRO 7
KELKAJ FAMAJ KONVERTIĜOJ

§7-01

Kiam la Patriarko revenis al la vilaĝo Caohou (kie estis la templo Nanhua) en Shaozhou post sia heredo de la Darmo en Huangmei, li estis ankoraŭ persono en obskureco. Tiam iu konfuceano-klerulo nomata Liu Zhilüe donis al li varman akcepton kaj apartajn konsiderojn. Zhilüe havis onklinon, kiu estis bikŝuino nomata Wujinzang (Neelĉerpebla Trezorejo). Ŝi kutime recitis la sutron *Maha-Parinirvana* (sanskrite: *Mahāparnirvāṇa*).

Aŭdinte ŝian reciton dum nur mallonga tempo, la Patriarko jam ekkomprenis ĝian profundan signifon kaj komencis klarigi ĝin. Poste ŝi levis la libron kaj demandis lin pri la signifo de iuj ideografiaĵoj.

"Mi estas analfabeto," li respondis, "sed se vi deziras scii la signifon, bonvolu demandi."

"Kiel do vi povas kapti la signifon de la teksto," ŝi redemandis, "se vi eĉ ne konas la ideografiaĵojn?"

Al tio ĉi li respondis: "La subtilaj kaj profundaj

instruoj de la budhoj havas nenian rilaton al la skribaĵoj.”

§7-02

Tiu ĉi respondo tre surprizis ŝin, kaj ŝi diris al ĉiuj piaj pliaĝuloj en la vilaĝo: “Tiu ĉi estas tre iluminiĝinta homo. Ni devas peti lin resti kaj konsenti ricevi ĉi tie liveratajn loĝon kaj nutron.”

Post tio, iu posteulo de la Imperiestro Wu de la dinastio Wei (t.e. Cao Cao, 155—220, la fondinto de la regno Wei, fama ŝtatisto kaj lirika poeto), nomata Cao Shuliang, kaj aliaj vilaĝanoj konkure venis fari omaĝon al la Patriarko. La malnova templo Baolin, ruinigita pro milito ĉe la fino de la dinastio Sui, estis rekonstruita de ili por la Patriarko. Post nelonge ĝi fariĝis fama templo.

Post naŭ monatoj kaj iom pli da tagoj, la malamikoj de la Patriarko ree trovis lin. Li do rifuĝis sur proksima monto. La persekutantoj metis fajron al la arbaro. La Patriarko kaŝis sin inter rokoj kaj sukcese eskapis. Iu roko tie havas la genu-postsignojn de la

Patriarko kaj ankaŭ la premsignon de lia robo, kaj pro tio ĝi estas nomata “Roko de Rifuĝo”.

Sekvante la instrukcion de sia majstro, la Kvina Patriarko, ke li devas halti ĉe Huai kaj sin kaŝi ĉe Hui (vd. §1-19), li faris tiujn ĉi du distriktojn (Huaiji kaj Sihui) lokoj de sia retiriĝo kaj de sia predikado.

§7-03

Iu bikŝuo nomata Fahai, indiĝeno de Qujiang de Shaozhou, ĉe sia unua intervidiĝo kun la Patriarko demandis pri la signifo de la fama diro “akiri la menson, akiri la budhecon”.

La Patriarko respondis: “Lasi neniun pasintan penson reaperi estas ‘akiri la menson’, lasi neniun venontan penson neniiĝi estas ‘akiri la budhecon’. Povi prezenti al si ĉiujn formojn estas ‘akiri la menson’; esti libera de ĉiuj formoj estas ‘akiri la budhecon’. Se mi donus al vi detalan klarigon, la temo ne povus elĉerpiĝi eĉ se mi uzus la tempon de unu tuta *kalpao*. Do aŭskultu mian *gataon*.

Praĝnao estas ‘akiri la menson’,

Samadio estas ‘akiri la budhecon’.

En praktikado, *praĝnao* kaj *samadio* devas funkcii kune;

Tiam niaj pensoj estos puraj.

Tiu ĉi instruo povas esti komprenata

Nur per via ‘kutimo de praktiko’.

Samadio funkcias, sed esence ĝi ne fariĝas.

Kune uzi *praĝnaon* kaj *samadion* estas la ĝusta praktiko.”

Aŭdinte kion la Patriarko diris, Fahai tuj eklumiĝis. Li laŭdis la Patriarkon per la jena *gatao*:

“Akiri la menson” ja estas “akiri la budhecon”!

Sed mi blindigus min, se mi ĝin ne komprenus.

Nun mi konas la principan kaŭzon de *praĝnao* kaj *samadio*;

Ilin ambaŭ mi praktikos por min liberigi de ĉiuj formoj.

§7-04

Troviĝis ankoraŭ unu bikŝuo Fada, indiĝeno de Hongzhou, kiu aliĝis al la Budhana Ordeno en sia frua aĝo de sep jaroj. Li kutime recitis la *Lotusan Sutron* (sanskrite: *Saddharmapuṇḍarīkasūtra*; unu el

la plej gravaj sutroj de la mahajana budhismo). Kiam li venis esprimi sian respekton al la Patriarko, li ne malaltigis sian kapon ĝis la tero.

La Patriarko riproĉis lin dirante: "Se salutante vi ne malaltigas vian kapon al la tero, tiam estus preferinde por vi tute ne fari saluton. Devas sin trovi io en via menso. Ĉu vi povas diri al mi, kion vi faras en via ĉiutaga praktikado?"

"Mi recitas la *Lotusan Sutron*," respondis Fada. "Mi jam legis la tutan tekston je tri mil fojoj."

"Se, leginte la sutron je dek mil fojoj," rimarkis la Patriarko, "vi jam vere kaptus la signifon sen esti aroganta pri via plenumitaĵo, tiam vi devus esti sur la sama vojo (al la Budha vero), kiel mi. Kaj tamen tio, kion vi plenumis, jam faris vin malmodesta, kaj plie, vi ŝajne ne scias, ke tio estas eraro. Aŭskultu do mian *gataon*:

La celo de riverenco estas forigi arogantecon.

Kial do vi ne malaltigis vian kapon ĝis la tero?

Se vi havas 'mi' en vi, vi jam havas pekon;

Se vi forgesas viajn meritojn, vi havas feliĉon senkomparan."

§7-05

Poste la Patriarko demandis: “Kia estas via nomo?”

“Fada,” estis la respondo.

“Via nomo estas Fada (kiu signifas ‘atingi la Darmon’), tamen vi efektive ne atingis ĝin.” Li do improvizis *gataon*:

Via nomo estas Fada (Darmo-atingo),

Kaj diligente kaj persiste vi recitas la sutron.

Lipa ripetado de la teksto nur sekvas la prononcadon,

Sed tiu, kies menso eklumiĝis kaptinte la signifon, ja estas bodisatvo.

Ĉar vi kaj mi havas komunan karmon,

Nun mi klarigos al vi tion ĉi.

Se vi kredas, ke la Budho senvorte parolas,

Tiam la Lotuso floros en via buŝo. (T.e.: vi povos diri la signifon aŭ la mesaĝon de la sutro *Lotuso de Bona Leĝo*.)

Aŭdinte la *gataon*, Fada sentis konsciencan riproĉon kaj petis pardonon. Li aldonis: “De nun mi estos humila kaj respektema en ĉiuj okazoj. Ĉar mi

ne bone komprenas la signifon de la sutro, kiun mi recitis, mi ofte konfuziĝas pri ĝia ĝusta interpreto. Kun via granda saĝo, ĉu Via Sankteco volus esti afabla kaj doni al mi mallongan klarigon?”

§7-06

La Patriarko respondis: “Ĉar via nomo estas ‘Fada’ aŭ ‘Darmo-atingo’, mi do diras ion pri la Darmo kaj vi. La Darmo estas tre klara, kaj estas nur via menso, kiu ne estas klara. La sutro estas libera de dubaj paragrafoj, kaj estas nur via menso, kiu faras ilin dubaj. Recitante la sutron, ĉu vi scias ĝian ĉefan celon?”

“Mi estas tiel mensobtuza kaj stulta,” respondis Fada, “ke mi scias nur laŭvorte reciti la tekston. Ĝia ĉefa mesaĝo ja estas super mia komprenpovo.”

La Patriarko respondis: “Bonvolu do reciti la sutron por mi, ĉar mi ne kapablas mem legi. Poste mi klarigos al vi ĝian signifon.”

Fada laŭte recitis la sutron, sed kiam li venis al la ĉapitro titolita “Paraboloj”, la Patriarko haltigis lin, dirante: “La ĉefa temo de tiu ĉi sutro estas

ekspliki la kaŭzon de enkarniĝo de la Budho en tiu ĉi mondo. Kvankam paraboloj kaj ilustroj estas sennombraj en tiu ĉi libro, tamen neniu el ili transpasas tiun ĉi centran punkton. Nu, kio do estas tiu kaŭzo? La sutro diras: 'Estas pro la sola granda kaŭzo kaj por la sola celo, ke la respektegindaj budhoj aperas en tiu ĉi mondo.' La sola granda kaŭzo, kiu estas menciita ĉi tie, estas nenio alia, ol la Budho-Saĝo.

§7-07

"La ordinaraj homoj alkroĉiĝas al la eksteraj objektoj; kaj interne, ili falas en la eraran ideon pri la 'malpleneco'. Kiam ili povas liberigi sin de la alkroĉiĝo al objektoj en kontakto kun ili kaj liberigi sin de la erara opinio pri la 'malpleneco', tiam ili estos liberaj de iluzioj interne kaj ekstere. Tiu, kiu ekkomprenas tion ĉi kaj kies menso sekve eklumiĝas dum momento, estas konsiderata kiel jam malferminta siajn okulojn por la vido de la Budho-Saĝo.

"La vorto 'budho' estas ekvivalenta al 'eklumiĝo', kiu povas esti komprenata (kiel en tiu ĉi sutro) sub kvar kategorioj:

Malfermi la okulojn por la vido de la Budho-Saĝo.

Montri la eklumiĝon pri la Budho-Saĝo.

Vekiĝi al la eklumiĝo pri la Budho-Saĝo.

Identiĝi kun la eklumiĝo pri la Budho-Saĝo.

“Se vi povas, instruate, identiĝi kun la vero, tiam vi estas jam vekita al la Budho-Saĝo, kaj via Vera Naturo sin manifestas.

§7-08

“Vi ne devas misinterpreti la tekston kaj veni al la konkludo, ke la Budho-saĝo estas io speciala al la budho kaj ne komuna al ni ĉiuj pro tio, ke vi okaze trovis en la sutro tiujn ĉi vortojn ‘malfermi’, ‘montri’, ‘vekiĝi’ kaj ‘identiĝi’. Tia misinterpreto egalus kalumnion al la Budho kaj blasfemon al la sutro. Ĉar la budho jam estas dotita per tiu ĉi Saĝo, kian bezonon do li havas malfermi siajn okulojn por ĝi. Tial vi devas kredi, ke la Budho-Saĝo estas la Budho-Saĝo de via propra menso kaj ne tiu de iu ajn alia budho.

"Fermante sin for de sia propra lumo pro sia forta enamiĝo al sensobjektoj, ĉiuj sentohavaj estaĵoj, turmentate de la eksteraj cirkonstancoj kaj internaj ĉagrenoj, agas volonte kiel sklavoj de siaj propraj deziroj. Vidante tion ĉi, nia Sinjoro Budho estas devigita leviĝi de sia *samadio* (medito) por admoni ilin per diversmaniera, senlaca predikado, ke ili subpremu siajn dezirojn kaj detenu sin de serĉado de feliĉo de ekstere, por ke ili povu fariĝi egaluloj de budho. Jen kial la sutro diras: 'Malfermu viajn okulojn por la vido de la Budho-Saĝo.'

§7-09

"Mi ankaŭ konsilas al ĉiuj homoj konstante teni siajn okulojn al la Budho-Saĝo interne de sia menso. Sed en sia perverseco la homoj en la mondo kutime faras pekojn en iluziiteco kaj malklero. Ili estas afablaj en siaj vortoj, sed estas malicaj en sia menso. Ili estas avidaj, malamemaj, enviaj, trompemaj, flatemaj, arogantaj, egoismaj, ofendemaj al aliaj homoj kaj detruemaj al senanimaj objektoj, kaj sekve ili malfermas siajn okulojn kutime por la saĝo de

'ordinaraj homoj'. Se ili povas ĝustigi sian koron, tiel ke la saĝo konstante leviĝos, la menso estos sub introspekto, kaj la malbonfaroj estos anstataŭitaj de bonfaroj, tiam ili inicos sin en la Budho-saĝon.

"Kaj tial vi devas de momento al momento malfermi viajn okulojn, ne por la saĝo de 'ordinaraj homoj', sed por la supertera Budho-saĝo, kiu estas super la vulgareco, dum la unua estas de la homa mondo. Aliflanke, se vi alkroĉiĝas al la arbitra ideo, ke la nura recitado de la sutro kiel la ĉiutaga praktikado estas sufiĉe bona, tiam vi estas simila al la poefago, kiu enamiĝas al sia propra vosto." (La poefago estas kredata havi narcisisman amon al sia vosto.)

§7-10

Fada do diris: "Se estas tiel, ni nur devas koni la signifon de la sutro kaj tiam ne estos necese por ni reciti ĝin. Ĉu prave?"

"En la sutro sin trovas nenio malutila," respondis la Patriarko. "Kio do en ĝi malhelpus al vi ĝin reciti? Ĉu la sutro-recito lumigos vin aŭ ne, aŭ ĉu

profitigos vin aŭ ne, tute dependas de vi. Kiam vi recitas la sutron per via lango kaj metas ĝian instruon en efektivan praktikon, tiam vi ‘turnas’, se oni povas tiel diri, la sutron per via menso; kiam dum vi recitas ĝin sen meti ĝin en praktikon, tiam vi estas ‘turnata’ de la sutro. Aŭskultu do mian *gataon*:

Kiam nia menso estas sub iluzio, la Lotuso (t.e. la sutro Lotuso de Bona Leĝo) ‘turnas’ nin.

Kun eklumigita menso ni ‘turnas’ la Lotuson anstataŭe.

Recitadi la sutron de tempo al tempo sen scii ĝian ĉefan instruon,

Indikas, ke vi estas nekonato al ĝia signifo.

La ĝusta maniero estas sen alkroĉiĝo al pensoj;

Alie, la maniero estas erara.

Tiu, kiu estas super ‘alkroĉiĝo’ kaj ‘ne-alkroĉiĝo’,

Konstante veturas en la ĉaro de Blanka Bovo (t.e. la Veturilo de Budho).”

§7-11

Aŭdinte tiun ĉi *gataon* Fada eklumiĝis kaj kortuŝiĝis ĝis larmoj. “Estas tre vere,” li ekkriis, “ke

ĝis nun mi ne povis ‘turni’ la sutron. Kontraŭe, estis la sutro, kiu ‘turnis’ min.”

Li do metis ankoraŭ unu demandon: “La sutro diras, ke ‘ekde la *ŝravakaoj* (sanskrite: *śrāvaka*; la aspiranto al la arahanteco; la vorto *ŝravakao* origine uzata por nomi la disĉiplon de la Budho, kiu povis aŭdi Liajn instruojn, nome la hinajanan sekvanton de budhismo) kaj la *pratjekabudaoj* (sanskrite: *pratyekabuddha*; tiu, kiu atingis la staton de liberiĝo sen sin apogi sur instruanto, sekvante naturan inklinon; tiu, kiu atingis eklumiĝon per sin-kulturado) ĝis la bodisatvoj, eĉ se ili spekulativadus per kunaj penadoj, ili ne povus kompreni la Budho-saĝon’. Sed nun vi instruas, ke se ordinara homo ekkonas sian propran menson, li certe povos atingi la Budho-saĝon. Mi timas, Via Sankteco, ke escepte de tiuj dotitaj per neordinara menskapablo, oni povos dubi kaj kalumnii tiun ĉi instruon. Krome, tri specoj de ĉaroj estas menciitaj en la sutro, nome, ĉaroj tirataj de kaproj (t. e. la veturiloj de *ŝravakaoj*), ĉaroj tirataj de cervoj (t.e. la veturiloj de *pratjekabudaoj*), kaj ĉaroj tirataj de ordinaraj bovoj (t.e. la veturiloj de bodisatvoj). Kiel

do tiuj ĉi estas distingitaj disde la ĉaroj tirataj de blankaj bovoj? Volu do, Via Sankteco, esti afabla kaj doni al mi klarigon.”

§7-12

La Patriarko respondis: “La sutro estas tre klara rilate tiun ĉi punkton; estas vi, kiu miskomprenas ĝin. La kaŭzo, kial la *ŝravakaoj*, la *pratjekabudaoj* kaj la bodisatvoj ne povas eklumiĝi al la Budho-saĝo estas ĝuste pro tio, ke ili spekulativas pri ĝi. Ili vane kunigas siajn penojn por spekulativi, sed ju pli ili spekulativas, des pli fore ili estas de la vero. Malgraŭ ĉio, la Budho Ŝakjamunio predikis tiun ĉi sutron al la ordinaraj homoj, ne al aliaj budhoj. Koncerne tiujn, kiuj ne povis akcepti la doktrinon, kiun Li eksplikis, Li lasis al ili forlasi la kunvenon. Ili ŝajne ne sciis, ke veturante sur la ĉaro tirata de blanka bovo (t. e. la Veturilo de Budho), ili nenecese serĉas la aliajn tri veturilojn post eliro el sia ĉaro. Cetere, la sutro klare diras al vi, ke sin trovas nur la unusola Budha Veturilo; kaj ke ekzistas neniu alia, kiu povus esti la budha, kia estas dua aŭ tria. Tiuj ĉi estas uzataj, kiel

la aliaj sennombraj oportunaj rimedoj, kaŭzo-kaj-efikaj klarigoj, paraboloj ktp, por prediki la veron pri la sola Budha Veturilo. Kial do vi povas ne kompreni?

§7-13

"La aliaj tri veturiloj estas neefektivaj, sed oportunaj rimedoj por la instruado en la pasinteco, dum la Veturilo de Budho estas efektiva, la absoluta, uzata por la instruado en la nuna tempo. La sutro instruas al vi senigi vin je la neefektivaĵoj kaj vin apogi nur sur la Vero. Kaj vin apogante sur la Vero, vi trovos, ke eĉ la Vero havas nenian nomon. Vi devas scii, ke vi estas la sola posedanto de tiuj ĉi valoraĵoj kaj ke ili ĉiuj estas tute sub via dispono. Kiam vi estas libera de la arbitra ideo, ke ili estas por la bono de viaj gepatroj aŭ de viaj filoj, aŭ ke ili povas esti sub la dispono de iu alia, tiam vi jam ellernos la ĝustan manieron por praktiki la *Lotusan Sutron*. Tiuokaze, de *kalpao* al *kalpao* la sutro estos en via mano, kaj de mateno ĝis nokto vi ĉiam recitados la sutron."

Profunde inspirite de la instruo de la Patriarko, Fada estis plena de ĝojego. Li laŭdis la Patriarkon per la jena *gatao*:

La iluzio, ke mi atingis grandajn meritojn per trimil-foja recitado,

Estis dispelita nur per unu frazo de la Majstro el Caoxi (t.e. la Patriarko, kies templo estis en Caoxi).

Tiu, kiu ne komprenas la celon de la enkarniĝo de la Budho en tiu ĉi mondo,

Ne povas subpremi la pasiojn akumulitajn en siaj multaj vivoj antaŭaj.

La tri veturiloj respektive tirataj de kaproj, cervoj kaj ordinaraj bovoj, estas nur oportunaj metaforoj,

Per kiuj la Darmo de la tri stadioj, la Prepara, la Intera, kaj la Fina, estas lerte eksplikita.

Kiu povus scii, ke interne de la brulanta domo mem (t.e. tiu ĉi mondo suferoplena)

Ja povas esti trovita la Reĝo de Darmo!

La Patriarko do diris al li, ke de nun li povos nomi sin ‘sutro-recitanta bikŝuo’. Post tiu intervidiĝo Fada kapablis kapti la profundan signifon de la budhismo, kaj tamen li ankoraŭ daŭrigis la recitadon de la sutro kiel antaŭe.

§7-14

La bikŝuo Zhitong, indiĝeno de Anfeng de Shouzhou, jam legis la sutron *Lankavatara* preskaŭ mil fojojn, sed li ankoraŭ ne komprenis la signifon de la Tri Korpoj kaj la Kvar *Praĝnaoj*. Tial li venis al la Patriarko por peti la klarigon.

"Koncerne la Tri Korpojn," klarigis la Patriarko, "la Pura *Darmakajao* estas via naturo, la Perfekta *Sambogakajao* estas via saĝo kaj la Miriadoj da *Nirmanakajaoj* estas viaj agoj. Se vi parolas pri tiuj Tri Korpoj aparte de la Vera Naturo, tiam sin trovos 'korpoj sen saĝo'. Se vi ekscias, ke tiuj ĉi Tri Korpoj havas neniun sian propran pozitivan esencon (ĉar ili estas nur la ecoj de la Vera Naturo), vi jam atingos la bodion de la Kvar *Praĝnaoj*. Aŭskultu do mian *gataon*:

La Tri Korpoj estas esence propraj en nia Vera Naturo,

Dank' al kies disvolviĝo la Kvar *Praĝnaoj* sin manifestas.

Sekve, sen fermi viajn okulojn kaj orelojn por deteni vin de la ekstera mondo,

Vi povos atingi rekte la budhecon.

Nun ke mi jam klarigas tion ĉi al vi,

Firme kredu ĝin, kaj vi estos por ĉiam libera de iluzioj.

Ne sekvu tiujn, kiuj serĉas la eklumiĝon de ekstere

Kaj ĉiam vane parolas pri la bodio (sen meti ĝin en praktikon)."

§7-15

"Ĉu mi povus scii ion pri la kvar *praĝnaoj*?" demandis Zhitong.

"Se vi komprenas la Tri Korpojn," respondis la Patriarko, "vi devos kompreni ankaŭ la Kvar *Praĝnaojn*; sekve via demando ne estas necesa. Se vi parolas pri la Kvar *Praĝnaoj* aparte de la Tri Korpoj, tiam sin trovus *praĝnaoj* sen korpoj, kaj tiuokaze ili ne estus *praĝnaoj*." La Patriarko do donis ankoraŭ alian *gataon*:

La Saĝo de Ronda Spegulo nature estas pura.

La Saĝo de Egaleco liberigas la menson de ĉiuj malsanoj.

La Ĉiopercepta Saĝo vidas estaĵojn intuicie, sen distingi kialon,

La Ĉioplenuma Saĝo estas identa kun la Ronda Spegulo de Saĝo.

La kvin *viĝnanaoj* (la kvin *viĝnanaoj*: konscioj dependantaj respektive de la kvin sensorganoj) kaj la oka *viĝnanao*, kune kun la sesa kaj la sepa, estas transformitaj per rezultoj kaj kaŭzoj.

Tiuj transformoj estas ŝanĝiĝoj nur en nomo, ne en esenco.

Se vi povas esti libera de la alkroĉiĝo al la sensobjektoj dum tiuj transformiĝoj okazas,

Vi por ĉiam restos en la ripetataj leviĝoj de *Naga-Samadio* (sanskrite: *nāgasamādhi*; tre ekstaza stato kvazaŭ de gaje saltanta drako).

(Originala noto: La supraj apartenas al la transformiĝoj de *viĝnanao* en *praĝnao*. Laŭ la instruoj, la unuaj kvin *viĝnanaoj* estas transformitaj en la Ĉioplenuman Saĝon, la sesa *viĝnanao* en la

Ĉioperceptan Saĝon; la sepa *viĝnanao* en la Saĝon de Egaleco; la oka *viĝnanao* en la Saĝon de Ronda Spegulo. Kvankam la sesa kaj la sepa *viĝnanaoj* estas transformitaj en la stadio de kaŭzo, la unuaj kvin kaj la oka *viĝnanaoj* estas transformitaj en la stadio de rezulto. Tio, kio estas transformita, estas nur iliaj nomoj, sed la substanco restas la sama.)

§7-16

Aŭdinte tion ĉi Zhitong subite ekkonis la *praĝnaon* de sia Vera Naturo kaj submetis al la Patriarko la jenan *gataon*:

La tri Korpoj origine estas interne de nia Vera Naturo.

Kiam nia menso estas eklumigita, la kvar *praĝnaoj* aperas en ĝi.

Kiam la Korpoj kaj *Praĝnaoj* estas absolute identaj unuj kun la aliaj,

Ni povas konformiĝi al la objektoj de ĉiaj formoj.

Se vi volas praktiki la Tri Korpojn kaj la Kvar *Praĝnaojn*, tiu ĉi volo estas iluzio.

Se vi volas teni ilin, tiu ĉi teno ne estas la vera esenco.

Dank’ al via mirinda instruo mi nun povas kapti la profundecon de ilia signifo,

Kaj de nun mi neniam plu estos makulita de iliaj falsaj kaj arbitraj nomoj.

§7-17

La bikŝuo Zhichang, indiĝeno de Guixi de Xinzhou, aliĝis al la Budhana Ordeno en sia infaneco kaj estis fervora en sia penado ekkoni la Veran Naturon. Iun tagon li venis por fari omaĝon al la Patriarko.

La Patriarko demandis lin: “De kie vi venas kaj kion vi volas?”

“Lastatempe mi vizitis la monton Blanka Kresto en Hongzhou,” li respondis, “por intervidiĝi kun la Majstro Datong, kiu sufiĉe bone instruis al mi kiel koni la Veran Naturon kaj atingi per tio la budhecon. Sed ĉar mi ankoraŭ havas kelkajn dubojn, mi vojaĝis de malproksime por esprimi al vi mian respekton kaj petas vian Sanktecon favori min per klarigo.”

§7-18

“Kiajn instruojn li donis al vi? Diru al mi iom,” demandis la Patriarko.

Zhichang respondis: “Post trimonata restado tie sen ricevi ian ajn instruon, mi, fervora por la darmo, iris sola al lia ĉambro iun nokton kaj demandis lin, kia estas mia Vera Naturo.’ ‘Ĉu vi vidas la malplenan spacon? li demandis. ‘Jes, mi vidas,’ mi respondis. ‘Ĉu la malplena spaco havas ian formon?’ li ree demandis. ‘La malplena spaco estas senforma, sekve ĝi havas nenian formon,’ mi respondis. Li do klarigis: ‘Via Vera Naturo estas ĝuste kiel la malplena spaco. Konstati, ke nenio povas esti vidata, estas “Ĝusta Opinio”, kaj konstati, ke nenio estas sciebla, estas “Vera Scio”. Kiam vi vidas nek verdon nek flavon, nek longon nek mallongon, tiam via bodio estas perfekta kaj klara kaj vi jam “ekkonis la Veran Naturon kaj per tio atingis la budhecon” aŭ jam “atingis la Budho-saĝon”. Kvankam mi aŭdis tiun ĉi instruon, mi tamen havas ankoraŭ kelkajn dubojn. Mi petas, ke Via Sankteco estu tiel afabla kaj eklumigu min.”

§7-19

"Lia instruo indikas," diris la Patriarko, "ke li ankoraŭ konservas la arbitrajn konceptojn pri 'opinioj' kaj 'scioj'. Tio klarigas, kial li ne sukcese plene komprenigis vin. Aŭskultu do mian *gataon*.

Konstati, ke nenio povas esti vidata, sed konservi la koncepton pri 'nevidebleco',

Estas kiel la suprajô de la suno obskurigita de pasantaj nuboj.

Konstati, ke nenio estas sciebla, sed konservi la koncepton pri 'nesciebleco',

Povas simili klaran ĉielon, kiu estigas ekbrilon de fulmo.

Lasi tiujn ĉi arbitrajn konceptojn spontanee leviĝi en via menso,

Indikas, ke vi miskomprenas vian Veran Naturon kaj ke vi ankoraŭ ne trovis la lertan rimedon ekkoni ĝin.

Se vi ekscias, eĉ dum momento, ke tiuj ĉi arbitraj konceptoj estas eraraj,

Via propra spirita lumo povos daŭre brili."

§7-20

Aŭdinte tion ĉi, Zhichang tuj sentis, ke lia menso estas eklumigita. Li do submetis al la Patriarko la jenan *gataon*:

Lasi la konceptojn pri “nevidebleco” kaj “nesciebleco” spontanee leviĝi en la menso

Estas serĉi bodion sen liberigi sin de la arbitraj konceptoj pri fenomenoj.

Tiu, kiu havas la plej malgrandan impreson “mi nun estas eklumigita”,

Estas neniel pli bona, ol kia li estis tiam, kiam sub iluzio.

La Vera Naturo estas la fonto de la eklumiĝo;

Ĝi vane drivos (t.e. suferos de la senĉesa ciklado de morto kaj renaskiĝo), se vi sekvas la ŝanĝiĝantan fluon de perceptoj.

Se mi ne metus min sub la sanktecon de la Patriarko por ricevi ties instruon,

Mi estus konfuzita ne konante la ĝustan vojon irendan.

§7-21

Iun tagon Zhichang demandis la Patriarkon: “La Budho predikis la doktrinon pri ‘Tri Veturiloj’ kaj ankaŭ tiun pri ‘Plejsupera Veturilo’. Ĉar mi ne komprenas tion ĉi, bonvolu fari por mi klarigon.”

La Patriarko respondis: “Vi devas introspekti vian propran menson kaj agi sendepende de la ekstera *darmalakŝanao*. La distingo de tiuj kvar veturiloj ekzistas ne en la Darmo mem, sed en la diferencigo de homaj mensoj. Vidi, aŭdi kaj reciti la sutron estas la Malgranda Veturilo. Koni la Darmon kaj kompreni ĝian signifon estas la Meza Veturilo. Meti la Darmon en efektivan praktikon estas la Granda Veturilo. Funde kompreni ĉiujn doktrinojn, havi ilin ĉiujn sub sia dispono, esti libera de ĉiaj infektoj kaj ĉia alkroĉiĝo, esti super *darmalakŝanao* kaj esti en posedo de nenio, estas la Plejsupera Veturilo.

“Ĉar la vorto ‘cheng’ (乘) signifas ‘veturilon’, kiu sugestas ‘moviĝi’, nome ‘meti ion en praktikon’, tial diskuto pri tiu ĉi punkto estas tute nenecesa. Ĉio dependas de mempraktikado, sekve vi ne bezonas

min plu demandi. Sed mi devas atentigi vin, ke la Vera Naturo ĉiam estas en la stato de '*tatatao*' (tieleco)."

Zhichang profunde riverencis kaj dankis la Patriarkon. Ekde tiu tempo li servis ĉe la Patriarko ĝis ties morto.

§7-22

La bikŝuo Zhidao, indiĝeno de Nanhai de Guangzhou, venis al la Patriarko por instruo. Li diris: "De kiam mi aliĝis al la Budhana Ordeno, mi legadis la sutron *Maha Parinirvana* dum pli ol dek jaroj, sed mi ankoraŭ ne kaptis ĝian esencan signifon. Ĉu vi povus bonvole doni al mi instruon, Via Moŝto?"

"Kiun parton de ĝi vi ne komprenas?" demandis la Patriarko.

"Estas tiu ĉi parto: 'Ĉiuj estaĵoj estas nepermanentaj, kaj sekve ili apartenas al la Darmo de Estiĝo kaj Malestiĝo. Kiam la Estiĝo kaj la Malestiĝo ambaŭ ĉesas funkcii, la feliĉego de Perfekta Kvieteco (t. e. Nirvano) leviĝas.'"

"Kio do dubigas vin?" demandis la Patriarko.

§7-23

"Ĉiuj vivaj estaĵoj havas du korpojn — la fizika korpo kaj la *darmakajao* (la darmo-korpo)," respondis Zhidao. "La unua estas nepermanenta, kaj ĝi ekzistas kaj mortas. La dua estas permanenta, kaj ĝi ne scias, nek sentas. La sutro diras: 'Kiam la Estiĝo kaj la Malestiĝo ambaŭ ĉesas funkcii, la feliĉego de Perfekta Kvieteco leviĝas.' Mi ne scias, kiu korpo ĉesas ekzisti kaj kiu korpo ĝuas la feliĉegon. Ĝi ne povas esti la fizika korpo, kiu ĝuas, ĉar kiam ĝi mortas, la Kvar Elementoj (la materialaj elementoj, el kiuj ĉiuj ekzistaĵoj estas faritaj, t.e. la tero, la akvo, la fajro kaj la aero; tiu ĉi esprimo iafoje uzata por aludi la homan fizikan korpon) diseriĝas, kaj la diseriĝo estas pura suferado, la rekta malo de feliĉego. Se ĝi estas la *darmakajao*, kiu ĉesas ekzisti, ĝi estos en la sama stato kiel 'senanimaj' objektoj, kiaj estas la herboj, la arboj, la ŝtonoj ktp; tiam kiu do estos la ĝuanto?

"Cetere, la naturo de la darmo estas la enkorpiĝo de 'Estiĝo kaj Malestiĝo', kio manifestiĝas kiel la kvin *skandaoj* (t.e. formo, percepto, konscio, ago, kaj

scio). Alivorte, kun enkorpiĝo sin trovas kvin funkcioj. La procezo de ‘Estiĝo kaj Malestiĝo’ estas eterna. Kiam la funkcio ‘leviĝas’ el la enkorpiĝo, ĝi estiĝas; kiam la funkcio estas ‘sorbita’ returne en la enkorpiĝon, ĝi ĉesas ekzisti. Se la reenkarniĝo estas lasita fariĝi, tiam sin trovos nenia fino al la ŝanĝiĝo, kiel en la okazo de la sentohavaj estaĵoj. Se la reenkarniĝo ne estas ebla, tiam la estaĵoj restos por ĉiam en la stato de senviva substanco, kiel la senanimaj objektoj. Se estas tiel, tiam ĉiuj darmoj estos limigitaj de Nirvano kaj eĉ la ekzistado neeblos al ĉiuj estaĵoj; kia feliĉego tiam povus sin trovi?”

§7-24

“Vi estas filo de la Budho, bikŝuo,” diris la Patriarko, “kial do vi adoptas la erarajn opiniojn de la herezuloj pri la eterneco kaj neniiĝo kaj kuraĝas kritiki eĉ la doktrinon de la Plejsupera Veturilo?

“Via argumento sugestas, ke krom fizika korpo sin trovas ankaŭ darma korpo (*darmakajao*); kaj ke ‘Perfekta Kvieteco’ povas esti serĉata ekster “Estiĝo kaj Malestiĝo’. Kaj plie, el la aserto ‘Nirvano estas

eterna feliĉego' vi induktas, ke devas sin trovi iu homo ĝin spertanta.

"Tiuj ĉi ja estas la eraraj opinioj, kiuj faras la homojn avidaj je sensata ekzisto kaj dronigas homojn en teraj plezuroj. Estas tiuj homoj, la viktimoj de iluzio, kiuj identigas la kuniĝon de la kvin *skandaoj* kiel la 'memon' kaj rigardas ĉion alian kiel 'ne-memon' (laŭvorte: eksteraj sensobjektoj); kiuj avidas je la individua ekzistado kaj havas malinklinon al la morto; kiuj drivas en la senfina fluo de falsaj pensoj sen koni la malplenecon de la surtera ekzistado, kiu estas nur songô aŭ iluzio; kiuj devigas sin elporti nenecesajn suferojn ligante sin al la rado de renaskiĝado; kiuj erare prenas la staton de la eterna ĝojo de Nirvano por ia maniero de suferado; kaj kiuj ĉiam serĉas sensajn plezurojn. Estas ĝuste por tiuj homoj, ke la kompatema Budho instruas pri la vera feliĉego de Nirvano.

"En iu ajn momento, Nirvano havas nek la fenomenon de Estiĝo, nek tiu de Malestiĝo, nek eĉ la ĉeson de la funkcio de Estiĝo kaj Malestiĝo. Ĝi estas la manifestiĝo de 'Perfekta Kvieteco'; sed en la

tempo de tiu manifestiĝo ne sin trovas eĉ koncepto pri ia manifestiĝo, kaj tial tio estas nomata ‘Eterna Feliĉego’, kiu havas nek ĝuanton, nek neĝuanton, kaj sekve sin trovas neniu afero tia, kia estas ‘unu substanco kaj kvin funkcioj’ (kiel vi asertas). Vi ja kalumnias la Budhon kaj blasfemas la darmon tiam, kiam vi diras, ke sub la limigo de Nirvano la ekzisto estas neebla al ĉiuj estaĵoj.

§7-25

“Aŭskultu do mian *gataon*:

La superega *Maha Parinirvana*

Estas perfekta, permanenta, kvieta, kaj lumiganta.

Homoj ordinaraj kaj malkleraj nomas ĝin ‘morto’,

Dum herezuloj arbitre opinias, ke ĝi estas ‘neniiĝo’.

Tiuj, kiuj apartenas al la veturilo de *ŝravakaoj* aŭ la veturilo de *pratjekabudaoj*,

Rigardas ĝin kiel ‘Ne-agadon’.

Ĉiuj ĉi tiuj konceptoj estas nur spiritaj spekulativoj

Kaj formas la bazon de la sesdek du eraraj opinioj.

Ĉar ili estas nur fikciaj nomoj elpensitaj por la okazo,

Ili havas nenian rilaton al la Absoluta Vero.

§7-26

Nur tiuj, kiuj havas super-eminentan menson,

Povas funde kompreni, kio estas Nirvano, kaj preni la sintenon nek de alkroĉiĝo, nek de indiferenteco kontraŭ ĝi.

Ili konas ‘la kvin *skandaojn*’

Kaj la tiel nomatan ‘egoon’ leviĝantan el la kuniĝo de tiuj kvin *skandaoj*.

Ili rigardas ĉiujn eksterajn objektojn kaj formojn,

Kaj la diversajn fenomenojn de sono kaj voĉo,

Kiel egalajn al sonĝoj aŭ iluzioj.

Ili faras nenian distingon inter la homo saĝa kaj la homo ordinara,

Nek havas arbitran koncepton pri Nirvano.

Ili estas super la du ekstremoj (la eterneco kaj la nenieco) kaj rompas la obstaklon inter la tri tempoj (la pasinteco, la nuno kaj la estonteco).

§7-27

Ili uzas siajn sensorganojn kiam la okazo postulas,

Sed la koncepto pri la ‘uzo’ ne leviĝas en ili.

Ili povas fari distingon inter ĉiuj darmoj,

Sed la koncepto pri ‘distingo’ ne leviĝas.

Eĉ dum la kataklisma fajro en la fino de *kalpao*, kiam oceanfundo brulsekiĝas,

Aŭ, dum la blovado de la katastrofaj ventoj, kiam unuj montoj ŝancelas aliajn,

La vera kaj eterna feliĉego de ‘Perfekta Kvieteco’

De Nirvano restas en la sama stato kaj ne ŝanĝiĝas.

Ĉi tie, mi provas priskribi ion, kio estas neesprimebla,

Por ke vi povu senigi vin je viaj eraraj opinioj.

Se vi ne interpretas miajn parolojn laŭlitere,

Vi eble povos lerni iom el la signifo de Nirvano.”

Aŭdinte tiun ĉi *gataon*, Zhidao estis ege eklumigita. Plena de ĝojo li riverence salutis la Patriarkon kaj foriris.

§7-28

La bikŝuo Xingsi, zenisma majstro, naskiĝis al Liu-familio en Ancheng de Jizhou. Aŭdinte, ke la predikado de la Patriarko jam eklumigis grandan nombron da homoj, li tuj alvenis al Caoxi por prezenti sian omaĝon al la Patriarko kaj demandis lin:

"Kion ni devus praktiki, por ke nia progreso ne estu limigita al certa stadio?"

"Kiaspecan praktikon do vi faris?" demandis la Patriarko.

"Mi ne praktikis eĉ la Noblajn Verojn (t.e. la plej gravaj kaj fundamentaj doktrinoj de Ŝakjamunio)."

"En kia stadio de progreso vi nun estas?" demandis la Patriarko.

"Ĉar mi ne praktikis eĉ la Noblajn Verojn, kiu stadio do sin trovus, en kiu mi povus esti?" li replikis.

Profunde impresita de lia respondo, la Patriarko faris lin la ĉefbonzo.

Iun tagon la Patriarko diris al li, ke li devos disvastigi la Darmon en sia propra regiono, por ke la instruo ne venu al fino.

Kun la Darmo transdonita de la Patriarko li revenis al la monto Qingyuan en sia naskiĝregiono. Li disvastigis ĝin kaj eternigis la instruon de la Sesa Patriarko. Post sia morto li ricevis la titolon “Zenisma Majstro Hongji” (kies signifo estas “helpi disvastigi la Darmon”).

§7-29

La bikŝuo Huairang, zenisma majstro, naskiĝis al Du-familio en Jinzhou. Ĉe sia unuafoja vizito al la Imperia Instruisto Hui’an en la Song-monta regiono li estis kondukita de tiu al Caoxi por intervidiĝi kun la Patriarko. Alveninte tien li faris kutiman saluton al la Patriarko, kiu demandis lin:

“De kie (vi venas)?”

“De la monto Song,” li respondis.

“Kio (venas)? Kaj kiel?” demandis la Patriarko.

“Diri, al kio similas tiu ‘kio’, estas ĝuste eraro,” li respondis.

“Ĉu tio estas pruvebla per praktikado?” daŭrigis la Patriarko.

“Pruveblo neas Neniecon; makuliĝo kaj infektiĝo malebligas atingon,” estis la respondo.

§7-30

Ĉe tio la Patriarko rimarkis: "Ĝuste tiu ĉi seneco de makuliĝo kaj infektiĝo estas gardata kaj protektata de ĉiuj budhoj. Tiele estas por vi, kaj ankaŭ por mi. La hinda patriarko Prajnatara (sanskrite: *Prajñātāra*) antaŭdiris: 'El inter viaj disĉiploj aperos iu similanta fortikan ĉevalon, kiu trete tragalopos la tutan mondon.' Vi ne bezonos interpreti tiun ĉi orakolon tro baldaŭ, ĉar la respondo devos esti trovita interne de via menso."

Eklumiĝinte Huairang tuj kaptis la signifon de tio, kion diris la Patriarko. De tiam li restis kaj servis ĉe la Patriarko dek kvin jarojn. Dum tiu tempodaŭro lia atingo en la praktikado pliprofundiĝis kun ĉiu tago. Poste li ekloĝiĝis apud la monto Hengshan, kie li disvastigis la instruon de la Patriarko. Post sia morto li estis titolita "Zenisma Majstro Dahui" (kies signifo estas "Granda Saĝo") per imperiestra dekreto.

§7-31

La zenisma majstro Xuanjue de Yongjia naskiĝis al Dai-familio en Wenzhou. En sia juneco li studis sutrojn kaj *ŝastraojn* (sanskrite: *śāstra*; la aŭtentikaj

komentoj aŭ traktaĵoj klarigantaj la signifon de la instruoj de la Budho Ŝakjamunio) kaj estis tre sperta pri la metodo de *ŝamatao* (sanskrite: *śamatha*; halto de la aktiva menso; kvieteco; sereneco) kaj *vipaŝjanao* (sanskrite: *vipaśyana*; kontemplado) de la Skolo de Tiantai. Dum la legado de la sutro *Vimalakirti Nirdesa* li venis al klara ekkono de sia propra menso.

Iu disĉiplo de la Patriarko, kiu estis nomata Xuance, okaze vizitis Xuanjue. Dum la longa diskutado Xuance rimarkis, ke ĉiu diro de lia amiko konformas al la instruoj de la diversaj Patriarkoj.

Li do demandis: “Ĉu mi povus demandi la nomon de la majstro, kiu transdonis al vi la Darmon?”

“Mi ricevis instruojn de diversaj majstroj dum mi studis la sutrojn kaj la *ŝastraojn*,” respondis Xuanjue. “Poste dank’ al la legado de la sutro *Vimalakirti Nirdesa* mi ekkomprenis la instruojn de la Skolo de Budho-koro (skolo, laŭ kiu ĉiu individuo havas rektan aliron al la Budho per meditado), kaj tamen ĉi-rilate mi ankoraŭ ne havas instruanton, kiu konfirmus mian sciadon.”

§7-32

"Antaŭ la tempo de (la unua) Budho *Bhisma-garjitasvara Raja* (sanskrite: *bhīṣmagarjitasvararāja*; la Reĝo kun Impona Voĉo)," rimarkis Xuance, "estis eble senigi sin je la helpo de instruanto, sed ekde tiu tempo ĉiu intuicia vekiĝo sen la helpo kaj konfirmo de instruanto estas nur natura herezo."

"Ĉu do vi, via moŝto, volus esti afabla kaj fari konfirmon por mi?" demandis Xuanjue.

"Miaj vortoj portas nenian pezon," respondis lia amiko. "En Caoxi sin trovas la Sesa Patriarko, al kiu vizitantoj en grandaj nombroj venas de ĉiuj flankoj. Li estas la ortodoksa heredinto de la Darmo. Se vi volos iri tien, mi volonte akompanos vin."

Ili do alvenis en Caoxi kaj intervidiĝis kun la Patriarko. Trifoje ĉirkaŭirinte la Patriarkon, Xuanjue eklevis sian *kakaraon* (sanskrite: *khakkhara*; bonza bastono kun ringoj, ĉefe el stano kaj fero, uzata por anonci per la ringa sono ĉe ekskuo la alvenon de la portanto kaj por elpeli insektojn kaj aliajn bestetojn sur la vojo, evitigante al ili vundiĝon) kaj frapis per ĝi la plankon. Poste li nur staris tie sen riverenco.

§7-33

La Patriarko diris: “Kiel ŝramano, vi estas la enkorpiĝo de la tri mil reguloj de etiketo kaj la okdek mil detalaj disciplinaj reguloj. Mi do volus scii, de kie vi venas kaj kio faras vin tiel malmodesta.”

“La afero pri la renaskiĝo kaj la morto estas gravega (kompare kun la kutima ĝentileco),” li respondis, “kaj la morto povas veni en iu ajn momento (tial mi havas nenian tempon por malŝpari pro ceremonia etiketo).”

“Kial vi ne penas ekkoni la ‘sennaskiĝecon’, kaj per tio solvos la problemon pri la efemereco de la vivo?” demandis la Patriarko.

Xuanjue rimarkis: “Tiu ekkono neebligas la renaskiĝojn, kaj tiu solvo neniigas la efemerecon.”

“Prave, prave!” konsentis la Patriarko.

Nur tiam Xuanjue faris riverencon en plena ceremonio kaj, post mallonga tempo, adiaŭis la Patriarkon.

§7-34

“Ĉu ne tro rapide vi foriras?” demandis la Patriarko.

“Kiel povas sin trovi ‘rapido’ kiam movo propre ne ekzistas?” li respondis.

“Kiu scias, ke movo ne ekzistas?” demandis la Patriarko.

“Estas vi, granda Majstro, kiu estas tiel distingema.”

La Patriarko do diris: “Vi jam plene kaptis la sencon de ‘sennaskiĝeco’.”

“Kiel la ‘sennaskiĝeco’ havas sencon?” demandis Xuanjue.

“Sen senco, kiu do povas fari la distingon?” demandis la Patriarko siavice.

“Ankaŭ ‘fari la distingon’ ne havas signifon,” respondis Xuanjue.

“Prave dirite!” ekkriis la Patriarko. Li do petis Xuanjue prokrasti sian foriron kaj pasigi la nokton tie. De tiam Xuanjue estis konata al siaj samtempuloj kiel “eklumiĝinto, kiu pasigis unu nokton kun la Patriarko”. Poste li skribis la faman verkon “Kanto pri Eklumiĝo”, kiu estis vaste akceptita. Lia postmorta titolo estis “Granda Majstro Wuxiang” (Senformeco), kaj li ankaŭ estis nomata de siaj

tiamuloj kiel “Zenisma Majstro Zhenjue” (Vera Eklumiĝinto).

§7-35

La bikŝuo Zhihuang, sekvanto de la Zenisma Skolo, iam vizitis la Kvinan Patriarkon kaj pretendis, ke li jam atingis *samadion*. Dum dudek jaroj li enfermis sin en malgranda templo kaj ĉiam tenadis la pozicion de sido kun la kruroj krucitaj.

Xuance, disĉiplo de la Sesa Patriarko, en sia ekskurso al la norda bordo de la Flava Rivero, aŭdis pri li kaj vizitis lian templeton.

“Kion vi faras ĉi tie?” demandis Xuance.

“Praktikon de *samadio*,” respondis Zhihuang.

“Ĉu vi diras, ke vi estas en *samadio*?” diras Xuance. “Mi deziras scii, ĉu vi faras tion konscie aŭ nekonscie. Ĉar se vi faras tion nekonscie, tio signifas, ke ĉiuj senanimaj objektoj, kiaj estas herboj, arboj, argilaĵoj kaj ŝtonoj, devus havi la eblecon atingi *samadion*. Aliflanke, se vi faras tion konscie, tiam ankaŭ ĉiuj sentohavaj povus eniri en tiun staton.”

"Kiam mi estas en *samadio*," rimarkis Zhihuang, "mi konas nek konscion, nek nekonscion."

"Se estas tiel," diris Xuance, "tio estas nur konstanta kvieteco, en kiu sin trovas nek eniro, nek eliro; kaj tiu stato, al kiu vi povas fari eniron aŭ eliron, ne estas Granda *Samadio*."

§7-36

Zhihuang senparoliĝis pro mirego. Post longa tempo li demandis:

"Ĉu mi povus scii, kiu estas via instruanto?"

"Mia instruanto estas la Sesa Patriarko de Caoxi," respondis Xuance.

"Kiel do li difinas *djano-samadion*?" demandis Zhihuang.

"Laŭ lia instruo," respondis Xuance, "ĝi estas profunda, perfekta kaj serena; ĝia substanco kaj ĝia funkcio estas en stato de Tieleco. La kvin *skandaoj* estas esence malplenaj kaj la ses sensobjektoj estas neefektivaj. Sin trovas nek eniro, nek eliro. Sin trovas nek kvieteco, nek malkvieteco. La naturo de *djano* estas ne-restadema, tial ni devas nin deteni de restado en la kvieteco de *djano*. La naturo de *djano*

estas nekreiva, tial ni ne devas alkroĉiĝi al la ideo pri ‘kreo de stato de *djano*’. La stato de la menso povas esti simila al malplena spaco, sed ni ne devas lasi leviĝi la ideon pri ‘malplena spaco’.”

§7-37

Aŭdinte pri tio, Zhihuang tuj iris al Caoxi por intervidiĝi kun la Patriarko.

“De kie vi venas?” demandis la Patriarko.

Li detale rakontis al la Patriarko la konversacion, kiun li havis kun Xuance.

“Tio, kion Xuance diris, estas prava,” diris la Patriarko. “Se vi nur tenas vian menson malplena kiel spaco, sen alkroĉiĝo al la ideo pri malpleneco, via menso libere funkcios sen ajna malhelpo, tiel ke vi estos ĉiam senmensa kiel en moviĝo, tiel ankaŭ en senmoveco, forgesos la distingon inter la ordinaruloj kaj la saĝuloj, ignoros la distingon inter la subjekto kaj la objekto. Tiam via origina naturo kaj ĉiuj fenomenaj objektoj estos en la stato de Tieleco, kaj vi estos ĉiam en *samadio*.”

Ĉe tio Zhihuang estis plene eklumigita, kaj tio, kion li konsideris kiel atingon dum la pasintaj dudek jaroj, nun tute malaperis. Tiunokte la loĝantoj de Hebei (la norda bordo de la Flava Rivero) aŭdis la voĉon en la ĉielo dirantan: "Hodiaŭ la zenisma majstro Zhihuang jam atingis eklumiĝon."

Poste Zhihuang forlasis la Patriarkon kaj revenis al Hebei, kie li disvastigis la Darmon al la kvar kategorioj de la budhanaro (bonzoj, bonzinoj, laikoj kaj laikinoj).

§7-38

Iu bikŝuo foje demandis la Patriarkon, kiu speco de homo havas la eblecon akiri la esencan instruon de Huangmei (nome de la Kvina Patriarko).

"Tiu, kiu komprenas la Darmon de la Budho," respondis la Patriarko.

"Ĉu vi, Via Moŝto, jam akiris ĝin?" demandis la bikŝuo.

"Estas al mi fremda la Darmo de la Budho," estis la respondo.

§7-39

Iun tagon la Patriarko volis lavi la robon, kiun li heredis, sed li povis trovi neniun fontakvon taŭgan por tiu celo. Li do marŝis al iu loko ĉirkaŭ kvin liojn malantaŭe de la templo, kie li trovis la arbojn dense kreskantaj kaj la medion tre bonaŭgura. Li ekskuis sian bastonon kaj pikis per ĝi la teron. Akvo tuj ŝprucis el la tero kaj tre baldaŭ formiĝis lageto.

Kiam li genuiĝis sur roko por lavi la robon, iu bikŝuo subite aperis antaŭ li kaj faris al li omaĝon.

“Mia nomo estas Fangbian,” li diris. “Mi estas indiĝeno de Xishu (la nuna provinco Sichuan). Kiam mi estis en la sudo de Hindio, mi renkontiĝis kun la Patriarko Bodidarmo, kiu instrukciis min reveni al Ĉinio. ‘La tuta Ortodoksa Darmo (laŭvorte: la okulo de la Ortodoksa Darmo),’ li diris, ‘kiun mi heredis de *Mahakasjapa* (sanskrite: *Mahākāśyapa*; la unua Patriarko de la *Djan-a* Skolo en Hindio) kune kun la robo, nun jam estas transdonita al la Sesa Patriarko, kiu nun estas en Caoxi de Shaozhou. Iru tien do por fari omaĝon al la Patriarko.’ Post longa vojaĝo mi

nun alvenis. Ĉu mi povus vidi la robon kaj la bovlon, kiujn vi heredis?”

Montrinte al li la du relikvojn, la Patriarko demandis lin:

“Kian specialan lertecon vi havas?”

“Mi estas lerta en skulptado,” li respondis.

“Montru do al mi, kion vi kapablas fari,” diris la Patriarko kun serioza mieno.

Tiu ĉi peto ĵetis Fangbian en konfuzon, ke li ne sciis, kiel respondi, sed post kelkaj tagoj li finis vivoveran statuon de la Patriarko, altan je sep *cunoj* (*cuno*: tradicia ĉina mezurunuo de longo, egalanta 3, 33 centimetrojn), kiu meritis esti majstroverko de skulptarto.

§7-40

La Patriarko ekridetis kaj diris: “Ŝajnas, ke vi konas la naturon de la skulptarto, sed ne tiun de la budho.” Li do etendis la manon kaj bene tuŝis la kaposupron de Fangbian deklarante: “Vi estu por ĉiam ‘kampo de meritoj’ por la homoj kaj la ĉielaj estaĵoj.”

Krome la Patriarko rekompencis lian servon per robo, kiun Fangbian dividis en tri partojn: unu por vesti la statuon, unu por si mem kaj unu por enmeto en la teron post envolviĝo en palmajn foliojn. Poste li faris voton: “Kiam la robo estos elterigita, mi reenkarniĝos kiel abato de la templo kaj ĝin rekonstruigos.”

(Originala noto: En la oka jaro de la regperiodo Jiayou de la dinastio Song, t.e. la jaro 1064, aŭ pli ol 300 jarojn poste, iu bonzo nomata Weixian, dum la fosado de fundamento por templo, elterigis la robon kaj trovis ĝin tiel nova, kiel ĝi siatempe estis enterigita. Li konservis ĝin en la templo Gaoquan, kie la preĝantoj trovis ĝin reagema al ĉiu el la petoj.)

§7-41

Iu bikŝuo citis la jenan *gataon* komponitan de la zenisma majstro Wolun:

Wolun havas lertan rimedon,

Por izoli la menson de ĉiaj pensoj.

Fronte al situacio la menso ne leviĝas,

Tamen la bodio kreskas kun ĉiu tago. (La bodiarbo estas simbolo de saĝo.)

Aŭdinte tion ĉi, la Patriarko diris: "Tiu ĉi *gatao* indikas, ke la komponinto ankoraŭ ne plene konas sian Veran Naturon. Sekvi ĝin en praktiko signifus, ke per ĝi oni sin ligas." Li do montris al la bikŝuo la jenan *gataon*:

Huineng trovas nenian lertan rimedon,

Por izoli sian menson de ĉiaj pensoj.

Kiam situacio leviĝas, la menso reagas.

Mi miras, kiel povas kreski la bodio. (Estante konstanta, la bodio ne estiĝas nek malestiĝas, nek kreskas nek malkreskas.)

ĈAPITRO 8
LA SUBITA SKOLO
KAJ LA LAŬGRADA SKOLO

§8-01

Dum la Patriarko vivis en la templo Baolin, la Granda Majstro Shenxiu predikis en la templo Yuquan en Jingnan. Tiutempe la du skoloj, nome tiu de Huineng en la sudo kaj tiu de Shenxiu en la nordo, paralele prosperis. Ĉar la du skoloj estis distingitaj unu de la alia per la nomo "Subita" (la Suda) kaj "Laŭgrada" (la Norda), tial la demando, kiun skolon oni devos sekvi, konfuzis iujn tiamajn budhismajn praktikantojn.

Sciiĝinte pri tio, la Patriarko alparolis siajn disĉiplojn:

"La Darmo origine havas nur unu skolon, sed la homoj distingiĝas unu de la alia per sudo kaj nordo. La Darmo havas nur unu specon, kiun iuj disĉiploj ekkonas pli rapide, ol la aliaj. La kaŭzo, kial la nomoj 'Subita' kaj 'Laŭgrada' estas donitaj, kuŝas en tio, ke iuj disĉiploj estas superaj al aliaj en la

mensa dispozicio. Koncerne la Darmon mem, la distingo pri 'Subita' kaj 'Laŭgrada' propre ne ekzistas."

Kaj tamen, malgraŭ la diro de la Patriarko, la sekvantoj de Shenxiu de tempo al tempo kritikis la Patriarkon. Ili difektis lian reputacion dirante, ke li, kiel analfabeto, neniel povas distingiĝi per siaj kvalitoj.

Shenxiu mem, siaflanke, konfesis, ke li estas malsupera al la Patriarko, kiu havas intuician saĝecon kaj plene komprenas la instruon de la Mahajana Skolo. "Cetere," li aldonis, "Mia majstro, la Kvina Patriarko, ne sen ĝusta kaŭzo transdonis al li la robon kaj la bovlon. Mi bedaŭras, ke pro la patronado de la ŝtato — kiun mi tute ne meritas — mi ne povas fari longan vojaĝon por persone lerni de li. Ĉiuj el vi devas iri al Caoxi por havi lian aŭdiencon kaj aŭskulti lian instruon."

Iun tagon li diris al sia disĉiplo Zhicheng: "Vi estas inteligenta kaj sagaca. En mia nomo, vi povos iri al Caoxi por aŭskulti liajn predikojn. Faru vian plejeblon por enmemorigi, kion vi lernis, por ke reveninte vi povu ripeti ĉion al mi."

§8-02

Agante laŭ la instrukcio de sia majstro, Zhicheng iris al Caoxi kaj, sen diri al iu ajn de kie li venis, li aliĝis al la aŭskultantaro.

Tiam la Patriarko diris al la aŭskultantaro: “Hodiaŭ iu kaŝiĝas ĉi tie por ŝteli mian instruon.” Zhicheng tuj elpaŝis, *koŭtoŭis* kaj rakontis al la Patriarko, kio estas lia komisio.

“Vi venas el la Templo Yuquan, ĉu ne?” demandis la Patriarko. “Sekve vi devas esti spiono.”

“Ne, mi ne estas spiono,” respondis Zhicheng.

“Kial ne?” demandis la Patriarko.

“Se mi ne dirus al vi, kiu mi estas,” diris Zhicheng, “mi estus spiono. Nun mi jam diris, sekve mi ne estas.”

“Kiel via majstro instruas siajn disĉiplojn?” demandis la Patriarko.

“Li ofte instruas al ni mediti pri pureco de la menso, kaj konservi ĉiam la pozicion de sido kun la kruroj krucitaj sen kuŝiĝo,” respondis Zhicheng.

“Mediti pri pureco,” diris la Patriarko, “estas pli malsano ol *djano*. Longatempe sidadi kun la kruroj

krucitaj antaŭ si signifas kateni sian korpon, kio estas neprofita por la vero-atingo. Aŭskultu do mian *gataon*:

Kiam ni vivas, ni sidas kaj ne kuŝiĝas.
Post kiam ni mortas, ni kuŝas kaj ne sidas.
Nia korpo estas nur rako por stinka karno.
Kial do ni devus trudi al ĝi la sido-taskon?"

§8-03

Ree *koŭtoŭinte* al la Patriarko, Zhicheng rimarkis: "Kvankam mi studis naŭ jarojn sub Granda Majstro Shenxiu, mia menso estis ankoraŭ ne vekita al eklumiĝo. Sed tuj kiam vi parolis al mi, mia menso eklumiĝis. Ĉar la afero rilate la ciklon de renaskiĝoj estas gravega, volu do esti kompatema kaj doni al mi pluan instruon."

"Mi aŭdis," diris la Patriarko, "ke via majstro donas al siaj disĉiploj instruojn pri *ŝilao* (bona konduto), *samadio* (medito) kaj *praĝnao* (saĝo), sed mi ne scias, kion li diras pri la trajtoj aŭ la ecoj de ĉi tiuj tri elementoj. Bonvolu do informi min pri tio."

"Laŭ la instruo de mia majstro," respondis Zhicheng, "deteni sin de ĉiaj malbonaj agoj estas

ŝilao, praktiki ion ajn bonan estas *praĝnao*, kaj purigi sian propran menson estas *samadio*. Jen kion li instruas al ni. Ĉu mi povus scii kiel vi instruas?”

§8-04

“Se mi diros al vi,” diris la Patriarko, “ke mi havas ian metodon por proponi al aliaj, mi trompos vin. Tio, kion mi faras al miaj disĉiploj, estas nenio alia, ol liberigi ilin de ilia propra ligiteco per rimedoj konvenaj al la okazoj. Por uzi iun nomon pruntitan, tiu ĉi liberigo povas esti nomata *samadio*. La maniero, en kiu via majstro instruas *ŝilaon*, *samadion* kaj *praĝnaon*, estas eksterordinara, sed mia kompreno estas iel malsama.”

“De kie do venas la diferenco,” demandis Zhicheng, “dum sin trovas nur unu speco de *ŝilao*, *samadio* kaj *praĝnao*?”

“La instruo de via majstro estas por helpi la sekvantojn de la Mahajana Skolo, dum la mia estas por tiuj de la Plejsupera Skolo. La fakto, ke iuj ekkonas la Darmon pli rapide kaj pli profunde ol la aliaj, klarigas la diferencon en la interpreto. Bonvolu

aŭskulti kaj vidi, ĉu mia instruo estas la sama kiel la lia. Instruante la Darmon, mi neniam devias de la Vera Naturo, t. e. mi parolas nur pri tio, kion mi intuicie konstatas. Interpreti la Darmon alimaniere indikus, ke la Vera Naturo de la instruanto estas obskurigita, kaj ke lia interpreto estas nomata formala interpreto. La vera instruo pri *ŝilao*, *samadio* kaj *praĝnao* devas esti bazita sur la principo, ke la funkcio de ĉiuj estaĵoj devenas el nia Vera Naturo. Aŭskultu do mian *gataon*:

Liberigi la menson de ĉia malpureco estas la *ŝilao* de la Vera Naturo.

Liberigi la menson de ĉia iluzio estas la *praĝnao* de la Vera Naturo.

Liberigi la menson de ĉia konfuzo estas la *samadio* de la Vera Naturo.

Tio, kio nek kreskas, nek malkreskas, estas *vaĝrao* (sanskrite: *vajra*; diamanto, uzata kiel la simbolo de la Vera Naturo; gardisto de la Budho kun diamanta pistilego kiel armilo en la mano).

La korpo, libera veni kaj foriri, estas la *samadio* mem."

§8-05

Aŭdinte tion ĉi Zhicheng petis pardonon kaj dankis la Patriarkon pro ties instruo. Li do prezentis al li la jenan *gataon*:

La kvin *skandaoj* (formo, percepto, konscio, ago, kaj scio) estas nur iluzioj,

Kiel do ili povus esti realaĵoj?

La penso pri reveno al *tatatao*

Estas propre malpura darmo.

Aprobante lian *gataon* la Patriarko diris: "La instruo de via majstro pri *ŝilao*, *samadio* kaj *praĝnao* estas ĉefe por homoj de malsupera saĝeco, dum la mia estas por tiuj de supera saĝeco. Tiu, kiu konas la Veran Naturon, povas senigi sin je tiaj terminoj, kiaj estas bodio, nirvano kaj 'scio pri la Atingo de Liberiĝo'. Nur tiuj, kiuj atingis la staton de nenia darmo, povas starigi dek mil darmojn. Se oni komprenas la signifon de tio ĉi, tiam ĝi povas esti nomata la budha korpo, 'bodi-nirvano' aŭ 'scio pri la Atingo de Liberiĝo'. Estas tute egale por tiuj, kiuj jam vidas sian Veran Naturon, ĉu ili starigas darmon aŭ ne. Ili estas liberaj 'veni' kaj 'foriri' (t. e. ili

povas resti en tiu ĉi mondo aŭ ĝin forlasi laŭ sia libera volo), tute sen obstakloj kaj malhelpoj. Ili prenas konvenajn agojn kiel la cirkonstancoj postulas kaj donas konvenajn respondojn al la demandoj. Ili povas aperi en malsamaj *nirmanakajaoj*. Ili atingis liberecon, supernaturan psikan povon kaj *samadion*, kiuj ebligas al ili plenumi la malfacilan taskon de universala savo tiel senpene kvazaŭ ludante. Jen kiaj estas la homoj, kiuj konas la Veran Naturon."

§8-06

Zhicheng refoje *koŭtoŭis* kaj metis duan demandon: "Per kia principo do ni estas gvidataj en nia seniĝo je ĉiuj sistemoj de la darmo?"

"Kiam nia Vera Naturo estas libera de malpureco, malklero kaj konfuzo," respondis la Patriarko, "kiam ni introspektas de momento al momento per *praĝnao*, kaj kiam ni ne alkroĉiĝas al objektoj kaj fenomenoj, tiam ni estas liberaj. Kial do ni devus starigi ian sistemon de darmo dum nia celo povas esti atingita tute egale, ĉu ni nin turnas dekstren aŭ maldekstren?

"Ĉar per niaj propraj penoj ni povas ekkoni nian Veran Naturon kaj ĉar tiu ekkono kaj la sinkulturo ambaŭ estas faritaj pli dum momento, ol en maniero laŭgrada aŭ laŭstadia, la starigo de ia ajn sistemo de darmo estas nenecesa. Ĉar ĉiuj darmoj estas esence nirvanecaj (liberaj de estiĝo kaj malestiĝo), kiel do povas sin trovi laŭgradeco en ili?"

Ĉe tio Zhicheng ankoraŭ unu fojon *koŭtoŭis* al la Patriarko. Li volonte faris sin lia akompananto kaj servis lin tage kaj nokte.

§8-07

La bikŝuo Zhiche, kies laika nomo estas Zhang Xingchang, estis indiĝeno de Jiangxi. En sia juneco li tre emis agi brave kaj bataleme.

De kiam okazis la splitiĝo inter la du zenismaj skoloj, nome tiu de Huineng en la Sudo kaj tiu de Shenxiu en la Nordo, ia forta sekteca sento leviĝis kaj disvolviĝis inter iliaj disĉiploj malgraŭ la tolerema spirito montrita de la du majstroj, kiuj tute ne konis egoismon kaj sindone laboris. La sekvantoj de la Norda Skolo, kvankam sen aŭtoritateco, nomis

sian majstron Shenxiu la Sesa Patriarko kaj, pro envio kontraŭ la rajta posedanto de la robo, kiu estis tro fame konata por esti ignorata, ili sendis Zhang Xingchang, kiu tiam estis laiko, murdi la Patriarkon.

La mensa povo de la Patriarko ebligis al li antaŭsciiĝi pri la komploto. Li metis dek taelojn da oro apud sian sidlokon. Tiunokte, kiam Zhang glitis kun murda intenco en la ĉambron de la Patriarko, tiu elstreĉis sian kolon, proponante ĝin al Zhang. Zhang frapis lin trifoje per sia glavo, sed faris nenian vundon al li.

§8-08

Tiam la Patriarko diris:

"La glavo rekta ne estas malrekta,
Dum la malrekta ne estas rekta.
Mi ŝuldas al vi monon,
Sed la vivon tute ne."

La surprizo estis tro granda por Zhang. Li subite falis en svenon, el kiu li revenis al la vivo nur post paso de konsiderinde longa tempo. Kiam li retrovis sian konscion, li estis plena de konsciencriproĉo kaj

petis pardonon. Li demandis la Patriarkon, ĉu li povus fariĝi bonzo. La Patriarko donis la oron al li kaj diris: "Vi devas tuj forlasi tiun ĉi lokon, ĉar miaj disĉiploj povos fari al vi malutilon. Venu alivestita vidi min en iu alia tago kaj mi plenumos vian deziron."

Obeante la instrukcion, Zhang foriris sub la kovro de la nokto. Poste li aliĝis al la Budhana Ordeno kaj fariĝis tre pia kaj diligenta bonzo, severe observante la bonzajn disciplinajn regulojn.

§8-09

Iun tagon, ekmemorinte kion la Patriarko diris al li, li faris longan vojaĝon por vidi lin kaj fari al li omaĝon.

"Kial vi venas tiel malfrue?" demandis la Patriarko. "Mi ĉiam pensis pri vi."

"Ekde tiu tago, en kiu vi bonvole pardonis mian krimon," diris Zhang, "mi fariĝis bikŝuo kaj diligente studas kaj praktikas la budhismon. Tamen mi trovis malfacila pagi al vi la dankoŝuldon, krom se mi povos montri mian dankemon per disvastigo de la

Darmo por la bono de la sentohavaj estaĵoj. En la studo de la sutro *Maha Parinirvana*, kiun mi legadas tre ofte, mi ne povas kompreni la signifon de ‘permanenta’ kaj ‘nepermanenta’. Volu do, Via Sankteco, esti afabla kaj doni al mi koncizan klarigon.”

“Kio estas nepermanenta, estas la budho-naturo,” respondis la Patriarko, “kaj kio estas permanenta, estas la distingikapabla menso kune kun ĉiuj ĝiaj bonaj kaj malbonaj darmoj.”

§8-10

“La klarigo de Via Sankteco, laŭ mi, estas kontraŭa al kio estas dirita en la sutro,” diris Zhang.

“Kiel mi kuraĝus? Tio, kion mi predikas, ja estas la Koro-Sigelo de la Sinjoro Budho.” respondis la Patriarko.

“Laŭ la sutro,” diris Zhang, “la budho-naturo estas permanenta, dum ĉiuj bonaj kaj malbonaj darmoj inkluzive de la Bodi-Koro estas nepermanentaj; kaj tamen, malgraŭ tio, vi opinias male! Ĉu tio ne estas kontraŭdiro? Via klarigo ja intensigas mian dubon.”

"En iu okazo," respondis la Patriarko, "mi aŭdis la bikŝuinon Wujinzang reciti al mi la tutan libron de la sutro *Maha Parinirvana*, kaj poste mi klarigis ĝin al ŝi. Ĉiu vorto kaj ĉiu signifo, kiujn mi klarigis al ŝi, konformis al la teksto. La klarigo, kiun mi nun donis al vi, estas ne diferenca de tio, kion mi diris tiam."

"Mia komprenkapablo estas malbona. Ĉu Via Sankteco povus esti afabla kaj fari al mi iom pli detalan klarigon?" petis Zhang.

§8-11

"Ĉu vi ne komprenas?" diris la Patriarko. "Se la budho-naturo estus permanenta, tiam kia neceso sin trovus priparoli darmojn bonajn kaj malbonajn? Ĉar tiuokaze, de *kalpao* al *kalpao*, neniu inklinus veki sian Bodi-Koron. Tial, kiam mi diras 'nepermanenta', tio estas ĝuste kion la Sinjoro Budho intencis esprimi per 'vere permanenta'. Plie, se ĉiuj darmoj estus nepermanentaj, tiam ĉiuj ekzistaĵoj havus sian propran Veran Naturon por suferi morton kaj naskiĝon. Tiuokaze, tio signifus, ke la Vera Naturo, kiu estas vere permanenta, ne trapenetras ĉien. Tial, kiam mi diras

'permanenta', tio estas ĝuste kion la Sinjoro Budho intencis esprimi per 'vere nepermanenta'.

"Ĉar ordinaruloj kaj herezuloj kredas je la 'hereza permanenteco' kaj ĉar *ŝravakaoj* (la aspirantoj al la arahanteco) kaj *pratjekabudaoj* (tiuj, kiuj atingis eklumiĝon per sin-kulturado) miskomprenas la permanentecon de la nirvano kiel ion ne permanentan, tial ok inversigitaj opinioj leviĝas. Por refuti tiujn ĉi erarajn opiniojn, la Sinjoro Budho ortodokse predikis la sutron *Maha Parinirvana*, kiu eksplikas 'la plejsuperan doktrinon' de la budhismaj instruoj, t. e. la vera permanenteco, la vera feliĉo, la vera memo kaj la vera pureco.

"Ĉar vi alkroĉiĝas al la vortoj de la sutro, vi ignoras la spiriton de la teksto. Supozante, ke tio, kio estas pereema, estas nepermanenta, kaj ke tio, kio estas fiksa kaj neŝanĝebla, estas permanenta, vi misinterpretis la lastan instruon de la Sinjoro Budho, kiu estas subtila, profunda kaj perfekta. Kun tia miskompreno, eĉ se vi legos tiun ĉi sutron milfoje, vi ricevos nenian utilon."

§8-12

Zhang subite atingis grandan eklumiĝon kaj komponis la jenan *gataon*:

Ĉar oni alkroĉiĝas al la ideo pri “nepermanenteco”,

La Budho predikis pri la “permanenteco”.

Tiu, kiu ne komprenas, ke tio estas nur vortlertaĵo,

Povas simili la infanon, kiu kolektas ŝtonetojn kaj nomas ilin gemoj.

Sen penoj de mia flanko

La budho-naturo mem sin manifestas.

Tio estas ŝuldata nek al la instruado de mia majstro,

nek al mia propra atingo.

“Nun vi jam kompletiĝis,” diris la Patriarko. “De nun vi devas esti nomata Zhiche (plena ekkompreno).” Zhiche dankis la Patriarkon, *koŭtoŭis* kaj foriris.

§8-13

Iu dektri-jara knabo nomata Shenhui, kiu estis membro de la Gao-familio de Xiangyang, alvenis de

la templo Yuquan (kie predikis la majstro Shenxiu de la Norda Skolo), por fari omaĝon al la Patriarko.

"Mia amiko," diris la Patriarko, "vi faris tre longan kaj malfacilan vojaĝon por veni ĉi tien. Sed, ĉu vi povus diri al mi, kio estas via fundamenta principo? Se vi povas, vi certe jam konas ĝian posedanton (nome la Veran Naturon). Do bonvole diru ion."

"Mi prenas 'ne-alkroĉiĝon' kiel mian fundamentan principon, kaj 'vidon' (t. e. ekkono) kiel ĝian 'posedanton'," respondis Shenhui.

"Vi, novico-bonzo, taŭgas por nenio krom tiele parolaĉi!" riproĉis la Patriarko kun miro.

Shenhui do demandis la Patriarkon:

"Ĉu vi, Via Sankteco, vidas aŭ ne en via meditado?"

§8-14

La Patriarko frapis lin trifoje per sia bastono kaj demandis: "Ĉu vi sentas doloron aŭ ne?"

"Doloron kaj ne doloron," respondis Shenhui.

“Mi do vidas kaj ankaŭ ne vidas,” respondis la Patriarko.

“Kial do vi vidas kaj ne vidas?” demandis Shenhui.

“Tio, kion mi vidas, kaj ofte vidas,” respondis la Patriarko, “estas miaj kulpoj en mia menso. Tio, kion mi ne vidas, estas la bono kaj malbono de aliaj. Jen kial mi vidas kaj ne vidas. Nu, bonvolu diri al mi, kion vi volas diri per ‘doloron kaj ne doloron’. Se vi sentas nenian doloron, vi similus pecon de ligno aŭ ŝtono. Aliflanke, se vi sentas doloron, vi estas la sama kiel ordinara persono, kiu havas koleron kaj malamon en la sama tempo.

“La ‘vido’ kaj ‘nevido’, pri kiuj vi demandas, estas du ekstremoj, dume la ‘doloro kaj ne doloro’ apartenas al tio, kio ‘estiĝas kaj malestiĝas’. Sen vidi vian propran Veran Naturon, vi aŭdacas eĉ artifike trompi aliajn.”

Koŭtoŭante al la Patriarko, Shenhui petis lian pardonon kaj dankis lin pro la instruo.

§8-15

La Patriarko ree alparolis lin dirante: "Se via menso estas iluziita kaj vi ne povas vidi vian Veran Naturon, tiam vi devas serĉi instruon de bona kaj klera amiko. Se, aliflanke, vi atingos eklumiĝon, vi vidos vian Veran Naturon. Tiam vi povos fari vian praktikadon laŭ la Darmo. Nun ke vi estas sub iluzio kaj ne vidas vian Veran Naturon, vi aŭdacas eĉ veni demandi, ĉu mi vidas aŭ ne (mian Veran Naturon). Mi kompreneble scias, kion mi mem vidas, sed tio neniel helpas al vi liberiĝi de via iluziiteco. Simile, se vi vidus vian Veran Naturon, via vido estus senutila al mi. Tial, anstataŭ demandi aliajn, kial vi ne penas ĝin vidi kaj koni por vi mem?"

Foj-refoje kaj senhalte *koŭtoŭante*, Shenhui sin kulpigis kaj denove petis pardonon de la Patriarko. De tiam li diligente servis ĉe la Patriarko kaj ĉiam eskorte akompanis lin.

§8-16

Iun tagon la Patriarko alparolis siajn disĉiplojn dirante: "Mi havas objekton, kiu havas nek kapon,

nek voston, nek nomon, nek vorton, nek antaŭon, nek malantaŭon. Kiu do el vi scias, kio ĝi estas?”

Shenhui paŝis antaŭen kaj respondis: “Ĝi estas la origino de ĉiuj budhoj kaj ankaŭ la budho-naturo de Shenhui.”

“Mi jam klare diris al vi, ke ĝi havas nenian nomon, kaj tamen vi nomas ĝin ‘origino’ kaj ‘budho-naturo’. En la estonteco, eĉ se vi enfermos vin en malgranda kabano pajle tegmentita por asketeca praktikado, vi fariĝos ne pli bona ol disĉiplo kapabla nur fari interpretadon (anstataŭ de intuicia eklumiĝo).”

Post la morto de la Patriarko, Shenhui iris al Luoyang, kie li disvastigis la instruon de la Subita Skolo. Li skribis popularan verkon titolitan “Eksplicita Traktaĵo pri Instruo de *Djano*”. Li estas ĝenerale konata per la titolo “Zenisma Majstro Heze” (la nomo de lia templo).

§8-17

Vidante, ke multaj demandoj metitaj al li de disĉiploj de aliaj skoloj, plejparte kun malbonaj

intencoj, kaj ke granda nombro da tiaj demandantoj jam amasiĝas ĉirkaŭ li, la Patriarko alparolis al ili, el kompatemo, dirante la jenon:

"Tiu, kiu praktikas la budhismon, devas forigi el si ĉiajn pensojn, bonajn kaj malbonajn. Kiam sin ne trovas plu nomoj, tia stato estas ĝuste via Vera Naturo; ĝi efektive ne povas esti nomata per ia nomo. Tiu 'nedueca naturo' estas nomata la 'efektiva naturo', sur kiu ĉiuj sistemoj de budhismaj instruoj estas bazitaj, kaj kiun vi devas ekkompreni ĝuste nun, kiam ĝi estas klarigita al vi."

Aŭdinte tion ĉi, ili ĉiuj faris la budhanan saluton al la Patriarko kaj petis lin akcepti ilin kiel siajn disĉiplojn.

ĈAPITRO 9
IMPERIESTRA FAVORO

§9-01

Je la dekkvina tago de la unua lunmonato de la unua jaro de la regperiodo Shenlong (705—707) la Imperiesta Patrino Zetian kaj la Imperiestro Zhongzong eldonis edikton, kiu diris:

"De kiam ni invitis la du grandajn majstrojn Hui'an kaj Shenxiu resti en la palaco por ricevi niajn oferojn, ni studis la 'Budhan Veturilon' sub ili en iu ajn tempo, kiam ni povis trovi tempon post la plenumo de niaj imperiaj devoj. Tute el modesteco tiuj ĉi du majstroj rekomendis, ke ni devu peti konsilojn de la zenisma majstro Huineng de la Suda Skolo, kiu esotere heredis kiel la Darmon kaj la robon de la Kvina Patriarko, tiel ankaŭ la Koro-Sigelon de la Sinjoro Budho.

"Ni do sendis la eŭnukon Xue Jian kiel kurieron de tiu ĉi edikto por inviti Lian Sanktecon veni al ni, kaj esperas, ke Lia Sankteco grace favoros nin per baldaŭa vizito al la ĉefurbo."

Pretekstante malsaniĝon la Patriarko sendis respondon por rifuzi la imperiestran inviton kaj peti imperiestran favoron permesi al li pasigi siajn restantajn jarojn ĝis la morto en la monta arbaro.

§9-02

Intervidiĝante kun la Patriarko, Xuejian diris: "La eminentaj zenismaj majstroj en la ĉefurbo havas la ĝeneralan opinion, ke por atingi la budhecon oni devas sidadi en medito kun la kruroj krucitaj antaŭ si kaj praktiki *samadion*. Ili diris, ke tio estas la sola metodo por efektivigi la Liberiĝon, kaj ke agante alie neniu akiris la Liberiĝon. Ĉu mi povus scii pri via metodo ĉi-rilate, Majstro?"

"La Liberiĝo devas esti efektivigita per la menso," respondis la Patriarko, "kaj ne dependas de la pozicio de sido. La sutro diris: 'Estas hereza la aserto, ke la *Tatagatao* estas kiel sido aŭ kuŝo'. Kial do? Ĉar la '*Djano* de Pureco' implicas nek venon de ie ajn, nek foriron ien ajn, nek estiĝon nek malestiĝon. Ĉiuj darmoj (ekzistaĵoj) propre estas kvietaj kaj malplenaj, kaj tia estas ankaŭ la 'pureca

sidado’ de *Tatagatao*. Precize dirite, sin trovas eĉ ne tia afero, nek ia ajn pruvo; kial do ni devus ĝeni nin per la pozicio de sido kun la kruroj krucitaj?”

§9-03

“Post kiam mi revenos”, diris Xuejian, “Iliaj Majestoj certe volos, ke mi faru raporton. Ĉu Via Moŝto povus esti tiel afabla kaj doni al mi iajn sugestojn pri la esenco de via instruo, por ke mi povu konigi ilin ne nur al Iliaj Majestoj, sed ankaŭ al ĉiuj budhismaj studantoj en la ĉefurbo? Tio estas kiel unu brulanta lampo, kiu povas ekbruligi centojn aŭ milojn da aliaj, tiel ke la tuta mallumo lumiĝos, kaj via lumo produktos lumon senfinan.”

“La doktrino de la Budho havas nek lumon, nek mallumon,” replikis la Patriarko. “La lumo kaj la mallumo signifas la ideon pri ŝanĝo kaj alterno, sekve estas ne ĝuste diri, ke ‘lumo produktos lumon senfinan’, ĉar efektive sin trovas fino. La terminoj en tiuj paroj da kontraŭoj (‘la lumo kaj la mallumo’, ‘la senfineco kaj la finiteco’) estas diritaj en rilato unu al la alia, nome en kontrasto. Jen kial la sutro

Vimalakirti Nirdesa diras: 'La Darmo havas nenian analogecon, ĉar ĝi estas dirita en rilato al nenio.'"

"La lumo estas saĝo," rezonis Xuejian, "kaj mallumo signifas kleŝon. Se la praktikanto de la budhisma doktrino ne rompas kun kleŝo per la forto de saĝo, kiel li povos liberigi sin de la senkomenca 'rado de naskiĝo kaj morto'?"

§9-04

"La kleŝo estas bodio," replikis la Patriarko. "La du estas la samaj kaj ne diferencas inter si. Rompi kun kleŝo per saĝo estas la instruo de la skolo de *ŝravakaoj* (la aspirantoj al la arahanteco) kaj tiu de *pratjekabudaoj* (tiuj, kiuj atingis eklumiĝon per sin-kulturado), kies disĉiploj estas la sekvantoj de la Kapra Veturilo kaj la Cerva Veturilo respektive. Por la homoj de supereca saĝo kaj granda kapableco, tia instruo havas nenian utilon."

"Kia do estas la instruo de la Mahajana Skolo?" demandis Xuejian.

"El la vidpunkto de ordinaraj homoj," respondis la Patriarko, "la eklumiĝo kaj la malklero estas du

aferoj. Sed la saĝaj homoj, kiuj jam funde ekkonis la Veran Naturon, scias, ke ili estas de la sama naturo. Tiu ĉi sama naturo aŭ nedueca naturo estas tio, kio estas nomata 'efektiva naturo', kiu ne malkreskas en la okazo de la ordinaraj kaj malkleraj personoj, nek kreskas en la okazo de la virtaj kaj saĝaj. Ĝi ne malordiĝas en stato de ĉagreniĝo, nek kvietiĝas en stato de *samadio*. Ĝi ne estas eterna, nek maleterna; ĝi ne venas, nek foriras; ĝi povas esti trovita nek en la ekstero, nek en la interno, nek en la spaco inter la du. Ĝi estas super la estiĝo kaj la malestiĝo; ĝia naturo kaj ĝiaj fenomenoj estas ĉiam en stato de 'Tieleco'; ĝi estas permanenta kaj neŝanĝebla. Tia estas la Vojo."

§9-05

Xuejian do demandis: "Vi diras, ke ĝi estas super la estiĝo kaj la malestiĝo. Kiel do via instruo pri tio diferencas de similaj asertoj de la herezuloj?"

"Laŭ la herezuloj," respondis la Patriarko, "la 'malestiĝo' signifas la finon de la 'estiĝo', dum la 'estiĝo' estas uzata en kontrasto kun la 'malestiĝo',

nome por reliefigi la lastan. Tio, kion ili volas diri per 'malestiĝo' efektive ne neniiĝas, kaj tio, kion ili nomas 'estiĝo', efektive ne estiĝas. En mia instruo tio, kion mi diras per 'esti super la estiĝo kaj la malestiĝo' estas tio ĉi: origine sin trovas nenia 'estiĝo', kaj en la nuna momento, kompreneble, sin trovas ankaŭ nenia 'malestiĝo'. Jen la diferenco inter mia instruo kaj tiu de la herezuloj.

"Se vi deziras scii la esencajn punktojn de mia instruo, vi devas liberigi vin de ĉiaj pensoj, bonaj kaj malbonaj, tiam via menso nature estos en daŭra stato de pureco kaj kvieteco. Ĝiaj funkcioj estos tiel multaj, kiel la sableroj en Gango."

La instruo de la Patriarko subite vekis Xuejian al granda eklumiĝo. Li diris adiaŭ al la Patriarko kun deca ĝentilaĵo. Reveninte al la palaco, li raportis al Iliaj Majestoj kion la Patriarko diris.

§9-06

En tiu sama jaro, en la tria tago de la naŭa lunmonato, estis eldonita edikto laŭdanta la Patriarkon:

"Pro maljuneco kaj malsaniĝo la Patriarko malakceptis nian inviton al la ĉefurbo. Dediĉante sian vivon al la praktikado de la budhismo por nia bono li efektive estas la 'kampo de meritoj' de nia nacio. Li ja sekvas la ekzemplon de Vimalakirti, kiu, resaniĝante en la urbo Vaisali, disvastigis la Mahajanan Instruon, transdonis la doktrinon de la Skolo de *Djano*, kaj eksplikis la 'Neduecan' metodon.

"Pere de Xuejian, al kiu la Patriarko komunikis la Budho-saĝon, ni estas sufiĉe feliĉaj havi la okazon por kompreni por ni mem la instruon de la Pli Alta Budhismo. Tio devas esti ŝuldata al niaj akumulitaj meritoj kaj niaj 'radikoj de boneco' plantitaj en la pasintaj vivoj; alie, ni ne povus esti la samtempuloj de Lia Sankteco.

"Kun alta taksado de la bonfaro de la Patriarko, al kiu ni apenaŭ povas sufiĉe esprimi nian dankemon, ni donacas al li, kiel signon de nia granda respekto, robon de Mo Na (speco de altkvalita bonza robo) kaj kristalan bovlon, kaj ordonas al la prefekto de Shaozhou renovigi lian templon kaj ŝanĝi lian malnovan loĝejon en templon kun la nomo 'Guo En' (Bonfaro al la Ŝtato)."

ĈAPITRO 10
LIAJ LASTAJ INSTRUOJ

§10-01

Iun tagon la Patriarko venigis siajn disĉiplojn Fahai, Zhicheng, Fada, Shenhui, Zhichang, Zhitong, Zhiche, Zhidao, Fazhen, Faru kaj ceterajn, kaj alparolis ilin dirante la jenon:

“Vi homoj estas diferencaj de la ceteraj homoj. Post kiam mi eniros en *parinirvanaon* (sanskrite: *parinirvāṇa*; perfekta ripozo; estingiĝo de reenkarniĝo kaj eskapo el suferoj; kompleta kvieteco; nirvano), ĉiu el vi estos zenisma majstro de iu aparta regiono, tial mi nun donos al vi iujn sugestojn pri predikado, por ke vi, kiam vi praktikos, ne perdu la tradicion de nia Skolo.

§10-02

“Unue menciu la tri kategoriojn de darmoj kaj poste la tridek ses ‘parojn da kontraŭoj’ en la aktivecoj (de la Vera Naturo). Poste instruu kiel eviti la du ekstremojn de ‘eniro’ aŭ ‘eliro’. En ĉiuj

instruoj, neniam forvagu de via Vera Naturo. Kiam oni metos demandon al vi, respondu per antonimoj, por ke ‘paro da kontraŭoj’ povu formiĝi. La du kontraŭoj estas korelativaj kaj interdependantaj, kiel ekzemple, ‘veni’ kaj ‘foriri’ estas la reciproka kaŭzo unu de la alia. Kiam ĉiuj el tiuj kontraŭoj estas forigitaj, tiam estos nenio, al kio io ajn povus esti alkroĉita.

“La tri kategorioj de darmoj estas *skandaoj*, *datuoj*, *ajatanaoj* (sanskrite:*āyatana*; loko aŭ sfero de kontakto; alirejo al mensa stato).

“La kvin *skandaoj* estas materio (sanskrite: *rūpa*), sensaĵo (sanskrite: *vedanā*), percepto (sanskrite: *samjñā*), inklinoj de menso (*samskāra*) kaj konscio (sanskrite: *vijñāna*).

“La dek du *ajatanaoj* estas ses sensobjektoj, kiuj estas eksteraj, kaj ses sensorganoj, kiuj estas internaj. La ses sensobjektoj estas la objektoj de vidado, de aŭdado, de flarado, de gustumado, de tuŝado kaj de pensado, nome formo, sono, odoro, gusto, tuŝo kaj pensoj. La ses sensorganoj estas la

organoj de vidado, de aŭdado, de flarado, de gustumado, de tuŝado kaj de pensado, nome okulo, orelo, nazo, lango, korpo kaj menso.

"La dek ok *datuoj* estas ses sensobjektoj, ses sensorganoj kaj ses ricevantaj *viĝnanaoj*.

§10-03

"Ĉar la Vera Naturo ampleksas ĉiujn darmojn (ekzistaĵojn kaj iliajn fenomenojn), ĝi estas nomata 'Ampleksanta Konscio'. Sed tuj kiam la procezo de pensado aŭ rezono komenciĝas, la Vera Naturo estas ŝanĝita en diversajn *viĝnanaojn*. Kiam la ses ricevantaj *viĝnanaoj* estiĝas, ili perceptas la ses sensobjektojn tra la ses 'pordoj' de sentumo. Sekve la funkciado de la dek ok *datuoj* ricevas sian kaŭzon el la Vera Naturo. Ĉu ili funkcias kun inklino malbona aŭ bona — tio dependas de la animstato, malbona aŭ bona, en kiu estas la Vera Naturo. Malbona funkciado estas tiu de ordinarulo, dum bona funkciado estas tiu de budho. De kie originis ĉiuj ĉi funkcioj? Nur el nia Vera Naturo.

§10-04

“La tridek ses ‘paroj da kontraŭoj’ estas:

“la kvin eksteraj senanimaj: la ĉielo kaj la tero, la suno kaj la luno, la lumo kaj la mallumo, la pozitiva elemento kaj la negativa elemento, la fajro kaj la akvo.

“Rilate *darmalakŝanaon* kaj *abidanaon* (sanskrite: *abhidhāna*; parolo, vortoj, aŭ lingvo) estas dek du: parolo kaj darmo, havo kaj nehavo, materio kaj nematerio, formo kaj senformeco, elfluo (sanskrite: *āsrava*) kaj senelfluo (sanskrite: *anāsrava*), materio kaj malpleneco, movo kaj kvieteco, pureco kaj malpureco, ordinaruloj kaj saĝuloj, samgo kaj laikaro, maljuneco kaj juneco, grandeco kaj malgrandeco.

“La funkciado de la Vera Naturo estas karakterizata per dek naŭ diversaj paroj: longa kaj mallonga, bona kaj malbona, inteligenta kaj stulta, saĝa kaj malklera, kvieta kaj malkvieta, favorkora kaj malica, disciplinita (*śīla*) kaj indulga, rekta kaj malrekta, plena kaj malplena, danĝera kaj sekura, kleŝo kaj bodio, permanenta kaj efemera, kompata kaj kruela, ĝoja kaj kolera, malavara kaj avara,

antaŭeniri kaj retroiri, estiĝi kaj malestiĝi, *darmakajao* (darmo-korpo) kaj *rupakajao* (sanskrite: *rūpakāya*; fizika korpo), *nirmanakajao* (enkarniĝo-korpo) kaj *sambogakajao* (manifestiĝo-korpo) .”

§10-05

La Patriarko daŭrigis: “Tiu, kiu scias uzi tiun ĉi metodon de la ‘tridek ses paroj da kontraŭoj’, jam havas la liberecon en la lernado de la instruo de ĉiuj sutroj kaj kapablas eviti la du ekstremojn en siaj ‘eniroj’ kaj ‘eliroj’.

“En la funkciado de la Vera Naturo kaj en la konversacio kun aliaj, ekstere ni devas liberigi nin de alkroĉiĝo al formo, kun kiu ni estas en kontakto; kaj interne ni devas liberigi nin de la ideo pri ‘malpleneco’ kiam ĝi estas predikata. Kiam ni estas obsedataj de la ideo pri formo, eraraj opinioj estiĝas; kiam ni estas obsedataj de la ideo pri ‘malpleneco’, malklero kreskas.

“Tiuj, kiuj alkroĉiĝas al ‘malpleneco’, kalumnias la sutrojn asertante, ke la skribaĵoj (t. e. budhismaj skriboj) estas nenecesaj por la studado de la

budhismo. Se estus tiel, tiam por ni estus nenecese ankaŭ paroli, ĉar la paroloj formas la substancon de skribaĵoj. Ili ankaŭ argumentas, ke la menso estas ‘rekta vojo’, kiu estas libera de (la uzo de) ĉia teksto. Sed fakte ankaŭ tiuj ĉi du vortoj ‘libera de’ mem estas nenio alia, ol skribaĵo! Aŭdante aliajn paroli pri sutroj, tiaj homoj kritikas la parolantojn dirante, ke ili estas obsedataj de la teksto.

“Vi ĉiuj devas scii ke, kiam jam estas sufiĉe malbone havi tian eraran nocion, blasfemi kontraŭ la budhismaj skriboj ja estas ofendo eĉ pli serioza, ĉar tia kalumnio altirus sur sin senlimajn krimojn!

§10-06

“Tiuj, kiuj kredas je la efektiveco de la eksteraj objektoj, penas serĉi formon (de ekstere) per praktikado de ia sistemo de doktrino. Ili starigis predikejojn diversloke por vaste diskutadi pri la respektivaj malavantaĝoj de *bavao* (sanskrite: *bhāva*; ekzisto) kaj *abavao* (sanskrite: *abhāva*; neekzisto). Tiaj homoj povos resti, eĉ dum multnombraj *kalpaoj*, blindaj pri sia Vera Naturo.

“Ni devas sekvi la Vojon laŭ la instruo de la Darmo, kaj ne teni nian menson en stato de maldiligenteco, nek krei obstaklojn al la ekkono de la Vera Naturo. Se vi nur aŭskultas la Darmon sen ĝin praktiki, tio nur donos okazon por la leviĝo de herezaj opinioj. Tial ni devas sekvi la Vojon laŭ la instruo de la Darmo, kaj en la disvastigado de ĝi ni ne devas alkroĉiĝi al la formo de la objektoj.

“Se vi komprenas, kion mi diras, kaj uzos tion en via predikado, en via praktikado kaj en via ĉiutaga vivo, tiam vi certe ne perdos la originan instruon de nia Skolo.

§10-07

“Kiam ajn oni metos al vi demandon, respondu negative, se la demando estas pozitiva; kaj inverse. Se oni demandos vin pri ordinarulo, diru al la demandanto ion pri saĝulo; kaj inverse. El la interdependeco de la du kontraŭoj, la signifo de *madjamao* (sanskrite: *madhyama*; la mezo) povos aperi. Se ĉiuj aliaj demandoj estas responditaj en tia maniero, vi certe ne estos malproksime de la vero.

“Se iu demandos vin, kio estas mallumo, tiam respondu al li jenmaniere: La lumo estas la *hetuo* (sanskrite: *hetu*; la radika kondiĉo; unua kaŭzo) kaj la mallumo estas la *pratjajao* (sanskrite: *pratyaya*; kondiĉo, kiu estigas ian fenomenon; dua kaŭzo). Kiam la lumo malaperas, la mallumo estas la rezulto. La du estas en kontrasto unu kun la alia. El la interdependeco de la du, la doktrino pri la *madjamao* leviĝos.

“Ĉiuj demandoj devos esti respondataj en tiu ĉi maniero. Por certigi la eternigon de la celo kaj la principo de nia Skolo, de nun vi ĉiuj devos sekvi tiun ĉi metodon en la transdonado de la Darmo al viaj daŭrigantoj de generacio al generacio.”

§10-08

En la sepa lunmonato de la jaro Ren Zi, la lasta jaro de la regperiodo Yanhe, la Patriarko sendis iujn el siaj disĉiploj al Xinzhou por konstruigi stupaon interne de la templo Guo En, kun la instrukcio, ke la laboro devos esti finita kiel eble plej baldaŭ. En la

sekva jaro, kiam la somero proksimiĝis al sia fino, la stupao estis finkonstruita en la difinita tempo.

En la unua de la sepa lunmonato la Patriarko kunigis siajn disĉiplojn kaj alparolis ilin dirante la jenon:

“Mi estas preta forlasi tiun ĉi mondon en la oka lunmonato. Se vi havas dubojn, volu demandi antaŭ ol estas tro malfrue, por ke mi povu fari al vi klarigojn, kiuj metos finon al viaj iluzioj. Post mia foriro vi trovos neniun, kiu povus vin instrui.”

Tiuj ĉi vortoj tuŝis Fahai kaj aliajn disĉiplojn ĝis larmoj, krom Shenhui, kiu restis trankvila kaj senlarma.

§10-09

Laŭdante lin la Patriarko diris: “La juna majstro Shenhui estas la sola, kiu atingis la mensostaton, en kiu li vidas nenian diferencon en bono aŭ malbono, konas nek malĝojon, nek ĝojon, kaj estas tute ne movita per laŭdo aŭ mallaŭdo. La ceteraj el vi ĝin ne atingis. Post praktikado dum tiom da jaroj sur tiu ĉi monto, kian progreson vi faris? Por kio vi nun

ploras? Ĉu vi estas maltrankvilaj pri mi pro tio, ke mi ne scias kien mi iros? Sed mi ja tion scias; alie, mi ne antaŭdirus al vi, kio okazos al mi. Tio, kio efektive plorigas vin, devas esti, ke vi ne scias kien mi iros; alie vi havus nenian kialon por ploro. En la naturo de la Darmo origine sin trovas nek veno, nek foriro, nek estiĝo, nek malestiĝo. Vi ĉiuj do sidiĝu, kaj lasu al mi reciti *gataon* pri la efektiveco kaj la iluzio kaj pri la moviĝo kaj la senmoveco. Recitu kaj enmemorigu ĝin. Se vi ĝin praktikos, via menso estos la sama, kiel la mia, kaj vi ne perdos la celon de nia Skolo."

Ĉiuj disĉiploj *koŭtoŭis* al la Patriarko kaj petis, ke li lasu al ili aŭdi la *gataon*, kiu tekstis jene:

§10-10

En ĉio sin trovas nenio efektiva,

Kaj tial ni devas liberigi nin de la koncepto pri la efektiveco de objektoj.

Tiu, kiu alkroĉiĝas al la efektiveco de la objektoj,

Estas ligita de tiu ĉi koncepto, kiu estas pure iluzia.

Tiu, kiu ekkonis la "Efektivecon" (t. e. la Vera Naturo) interne de si mem,

Scias, ke la "Vera menso" povas esti serĉata nur for de falsaj fenomenoj.

Se la menso estas katenata de iluziaj fenomenoj,

Kie do estas trovita la Efektiveco dum ĉiuj fenomenoj estas neefektivaj?

La sentohavaj estaĵoj estas moviĝemaj,

La senanimaj objektoj estas senmovaj.

Tiu, kiu sin trejnas per ekzerciĝo al senmoveco,

Certe faras sin tiel senmova, kiel senanima objekto.

§10-11

Se vi serĉas veran senmovecon,

Ĝi certe sin trovos en ĉiaj aktivecoj.

La senmoveco estas la senmoveco (de la senanimaj objektoj),

En kiu sin trovas nek sento, nek la semo de la budheco. (Tia semo, semita en la koro de homo, produktos la budhan frukton, t.e. la eklumiĝon.)

Tiu, kiu estas lerta en la distingo de diversa *darmalakŝanao* (objektoj kaj fenomenoj),

Restas senmovebla en la "Unua principo" (Nirvano).

Se ĉio estas perceptata en tia maniero,

Tio estas la funkcio de *tatatao*.

Ĉiuj sekvantoj de la Vojo,

Faru la praktikon sincere kaj diligente per via tuta koro.

Se vi sekvas la Mahajanan Skolon,

Nepre ne alkroĉiĝu al la saĝo pri vivo kaj morto.

§10-12

Kun tiuj, kiuj estas simpatiaj,

Ni povas havi diskuton pri la Darmo.

Koncerne tiujn, kies vidpunkto estas diferenca de la nia,

Ni devas ilin ĝojigi nur per saluto kun la manplatoj kunmetitaj sur la brusto.

Disputoj origine estas fremdaj al nia Skolo,

Ĉar ili estas neakordigeblaj kun ĝia doktrino.

Obstina alkroĉiĝo al disputado blokos la pordon de la Darmo,

Kaj submetos nian Veran Naturon al la amareco de vivo kaj morto.

§10-13

Aŭdinte tiun ĉi *gataon*, ĉiuj disĉiploj respekte faris omaĝon. Konforme al la deziro de la Patriarko ili koncentris sian menson por meti la *gataon* en efektivan praktikon kaj sin detenis de plua disputado.

Sciante, ke la Patriarko baldaŭ forpasos, la *stavirao* (sanskrite: *sthavira*; pli aĝa, uzata kiel respekta titolo por prezidanta aŭ ĉefa bonzo) Fahai dufoje *koŭtoŭis* al li kaj demandis: "Post via eniro en *parinirvanaon*, kiu do estos la heredonto de la robo kaj la Darmo?"

"Ĉiuj miaj predikoj," respondis la Patriarko, "kiujn mi faris ekde mia alveno en la templon Dafan ĝis nun, povas esti kopiitaj por cirkulado en volumon titolitan *Estrado-Sutro de Darmo-Trezoro*. Bone gardu ĝin kaj transdonu ĝin de generacio al generacio por la savo de ĉiuj sentohavaj estaĵoj. Se vi sekvos tiun ĉi instruon, viaj predikadoj estos konformaj al la ortodoksa Darmo. Nun mi donas al vi la tutan Darmon, sed ne la robon.

§10-14

"Ĉar vi, kun pura kaj profunda kredo, jam estas firmaj kaj liberaj de duboj, vi ĉiuj kompetentos pri la granda misio (efektivigi la altan celon de Skolo). Krome, laŭ la *gatao* de Bodidarmo la unua Patriarko, la robo ne konvenas por esti transdonata. La *gatao* tekstas jene:

La celo de mia veno al tiu ĉi lando (t.e. Ĉinio)

Estas transdoni la Darmon por la savo de tiuj, kiuj estas sub iluzioj.

Kun siaj kvin petaloj la floro estas kompleta,

Kaj sekve la frukto estos nature donata." (la floro: Ĉinio; kvin petaloj: anticipo pri la disvolviĝo de la Djana Skolo en la kvin ĉefajn semojn; la frukto: la prosperiĝo de la Darmo)

§10-15

"Miaj amikoj en la boneco," daŭrigis la Patriarko, "purigu vian menson kaj aŭskultu min. Tiu, kiu deziras atingi la ĉiosciantan 'semo-saĝon' (saĝo pri la kaŭzo de ĉiuj fenomenoj), devas koni la '*Samadion de* Unueco (*samadio*, en kiu la menso

atingis nedividitan staton esti fiksita nur al kvieteco) kaj la ‘*Samadion de* Unu-Ago’ (*samadio* por konstati, ke la naturo de ĉiuj budhoj estas la sama). En ĉiuj cirkonstancoj, liberigu vin de la alkroĉiĝo al la formoj (t. e. objektoj), kaj en via kondutado kontraŭ ili, detenu vin de ĉia inklino aŭ de malinklino, ne lasu estiĝi la deziron preni aŭ rifuzi. Restu indiferentaj ĉe sukceso aŭ malsukceso, antaŭ profito aŭ malprofito, kaj ĉiam estu kvietaj kaj serenaj, modestaj kaj akomodiĝemaj, simplaj kaj senpasiaj. Jen kio estas nomata la ‘*Samadio* de Unueco’. En ĉiuj okazoj, ĉu ni estas promenantaj, starantaj, sidantaj aŭ kuŝiĝintaj, ni devas teni nian menson en rekta stato (t. e. simpla, lojala). Tiam, restante senmove tie, kie ni faras nian praktikadon, ni efektive atingos la Puran Landon. Jen kio estas nomata la ‘*Samadio de* Unu-Ago’.

§10-16

“Tiu, kiu jam atingis tiujn du *samadiojn*, povas esti simila al la prisemita tero. Kovritaj en fekunda grundo ili nature kreskos kaj portos fruktojn. Ĝuste

tia estas la okazo de la ‘*Samadio* de Unueco’ kaj la ‘*Samadio de* Unu-Ago’.

“Mia instruado al vi nun povas esti simila al ĝustatempa pluvo, kiu alportas humidon al la vasta tero. La budho-naturo interne de vi povas esti simila al la semo, kiu, humidigite de la pluvo, povos rapide kreski. Tiu, kiu efektivigas miajn instrukciojn, certe povos atingi la bodion. Tiu, kiu sekvas la instruon de nia Skolo, certe atingos la mirindegan frukton (t.e. la budheco). Aŭskultu do mian *gataon*:

Nia menso-grundo havas en si multajn semojn,

La ĉio-trapenetranta pluvo ilin ĝermigas.

Kiam la ‘floro’ de Subita Eklumiĝo atingas la floradon,

Ni certe povos rikolti la frukton de la bodio.”

§10-17

Poste li aldonis: “La Darmo estas nedueca kaj tia estas ankaŭ la menso. La Vojo estas pura kaj super ĉiaj formoj. Mi avertas vin ne kontempli la kvietecon aŭ peni malplenigi vian menson. Nia menso origine estas pura kaj klara, kaj estas super avido kaj rezigno.

Faru vian plejeblon, ĉiu el vi, kaj iru, kien ajn la cirkonstancoj vin kondukos, por prediki tie."

La disĉiploj do riverence salutis kaj foriris.

§10-18

En la oka de la sepa lunmonato la Patriarko donis subitan ordonon al siaj disĉiploj, ke ili pretigu ŝipon por lia reveno al Xinzhou, lia naskiĝloko. Ili ĉiuj insiste petegis lin resti.

"Estas tute nature, ke mi devas iri tien," diris la Patriarko, "ĉar la morto estas la neevitebla rezulto de la naskiĝo. Ĉiuj budhoj, kiuj aperas en tiu ĉi mondo, devas sperti la surteran morton antaŭ ol eniri en la *parinirvanaon*. Ne sin trovas, kompreneble, escepto por mia korpo, kiu devas havi sian revenlokon."

"Post via vizito al Xinzhou," petegis la disĉiploj, "bonvole revenu ĉi tien kiel eble plej baldaŭ."

"La velkintaj folioj de arbo ĉiam falas sur ĝiajn radikojn," respondis la Patriarko. "Mi ne povas diri kiam mi revenos, same kiel antaŭ ol mi venis ĉi tien, mi ne faris la diron."

§10-19

Poste ili demandis: "Al kiu do vi transdonos la tutan Ortodoksan Darmon (laŭvorte: la okulon de la Ortodoksa Darmo)?"

"Tiuj, kiuj faras la praktikon, ĝin ricevos, kaj tiuj, kiuj havas la menson libera de pensoj (t.e. libera de arbitraj konceptoj), ĝin plene komprenos."

Ili ree demandis: "Ĉu okazos katastrofoj post via morto?"

"Kvin aŭ ses jarojn post mia morto," respondis la Patriarko, "iu venos kaj fortranĉos mian kapon. Volu aŭskulti kaj gardi en la memoro la jenan antaŭdiron:

Tiu, kiu volos mian kapon por kulto,

Sendos iun, kies buŝo devos esti nutrata.

Kiam la katastrofo de '*Man*' okazos,

'*Yang*' kaj '*Liu*' estos registaraj oficistoj." (Li antaŭdiris, ke iu homo kun nomo enhavanta ĉinan ideografiaĵon "*Man*" estos dungita pro manko de vivrimedoj forŝteli lian kapon, kaj ke la katastrofo okazos tiam, kiam "*Yang*" kaj "*Liu*" estos la ĉefoj de la loka registaro.)

Poste li aldonis: "Sepdek jarojn post mia forpaso aperos du bodisatvoj el la Oriento, unu bikŝuo, unu laiko. Ili samtempe predikos pri la Darmo, plifirmigos nian Skolon, rekonstruigos niajn templojn, kaj transdonos la Darmon al multnombraj sekvantoj."

§10-20

"Ĉu vi povus lasi al ni scii, dum kiom da generacioj la Darmo estis transdonata unu al la alia ekde la apero de la plej frua Budho ĝis nun?" demandis la disĉiploj.

"La budhoj, kiuj aperis en tiu ĉi mondo, estas tro multaj por esti kalkulataj," respondis la Patriarko, "sed lasu al ni komenci de la lastaj sep budhoj. Ili estas:

Budho Vipassin (palie: *Vippasin*; sanskrite: *Vipaśyin*)

Budho Sikhin (palie: *Sikhin*; sanskrite: *Śikhin*)

Budho Vessabhu (palie: *Vessabhū*; sanskrite: *Viśvabhū*)

(La ĉi-supraj tri estas la budhoj de la lasta Glora *Kalpao*, t.e. Alamkarakalpa, sanskrite: *Alamkārakalpa*)

Budho Kakusandha (palie: *Kakusandha*; sanskrite: *Krakucchanda*)

Budho Konagamana (palie: *Konāgamana*; sanskrite: *Kanakamuni*)

Budho Kassapa (palie: *Kassapa*; sanskrite: *Kāśyapa*)

Budho Ŝakjamunio (sanskrite: *Śākyamuni*)

(La ĉi-supraj kvar estas la budhoj de la nuna Bona *Kalpao*, t.e. la Bhadrakalpa, sanskrite: *Bhadrākalpa*)

"Ekde la Budho Ŝakjamunio, la Darmo estas unuafoje transdonita al la unua Patriarko, Arya Mahakasyapa (sanskrite: *Ārya Mahākāśyapa*), kaj poste al:

la dua Patriarko Arya Ananda (sanskrite: *Ārya Ānanda*)

la tria Patriarko Arya Sanavasa (sanskrite: *Ārya Śāṇavāsa*)

la kvara Patriarko Arya Upagupta (sanskrite: *Ārya Upagupta*)

la kvina Patriarko Arya Dhritaka (sanskrite: *Ārya Dhṛtaka*)

la sesa Patriarko Arya Michaka (sanskrite: *Ārya Micchaka*)

la sepa Patriarko Arya Vasumitra (sanskrite: *Ārya Vasumitra*)

la oka Patriarko Arya Buddhanandi (sanskrite: *Ārya Buddhanandi*)

la naŭa Patriarko Arya Buddhamitra (sanskrite: *Ārya Buddhamitra*)

la deka Patriarko Arya Parsva (sanskrite: *Ārya Pārśva*)

la dekunua Patriarko Arya Punyayasas (sanskrite: *Ārya puṇyayaśas*)

la dekdua Patriarko Arya Bodhisattva Asvaghosa (sanskrite: *Ārya Bodhisattva Aśvaghoṣa*)

la dektria Patriarko Arya Kapimala (sanskrite: *Ārya Kapimala*)

la dekkvara Patriarko Arya Bodhisattva Nagarjuna (sanskrite: *Ārya Bodhisattva nāgārjuna*)

la dekkvina Patriarko Arya Kanadeva (sanskrite: *Ārya Kāṇadeva*)

la deksesa Patriarko Arya Rahulata (sanskrite: *Ārya Rahulata*)

la deksepa Patriarko Arya Sanghanandi (sanskrite: *Ārya Saṅghanandi*)

la dekoka Patriarko Arya Sanghayasas (sanskrite: *Ārya Saṅghayaśas*)

la deknaŭa Patriarko Arya Kumarata (sanskrite: *Ārya Kumāralāta*)

la dudeka Patriarko Arya Jayata (sanskrite: *Ārya Jayata*)

la dudekunua Patriarko Arya Vasubandhu (sanskrite: *Ārya Vasubandhu*)

la dudekdua Patriarko Arya Manura (sanskrite: *Ārya Manura*)

la dudektria Patriarko Arya Haklenayasas (sanskrite: *Ārya Haklenayaśas*)

la dudekkvara Patriarko Arya Sinha (sanskrite: *Ārya Siṃha*)

la dudekkvina Patriarko Arya Vasiastia (sanskrite: *Vasi-Asita*)

la dudeksesa Patriarko Arya Punyamitra (sanskrite: *Ārya Puṇyamitra*)

la dudeksepa Patriarko Arya Prajnatara (sanskrite: *Ārya Prajñātāra*)

la dudekoka Patriarko Arya Bodidarmo (sanskrite: *Ārya Bodhidharma*; la unua Patriarko en Ĉinio)

la dudeknaŭa Granda Majstro Huike

la trideka Granda Majstro Sengcan

la tridekunua Granda Majstro Daoxin

la tridekdua Granda Majstro Hongren

"Mi estas la tridektria Patriarko (la sesa Patriarko en Ĉinio). Tiele la Darmo estis transdonata de unu Patriarko al alia ekde la komenco. Estontece vi ankaŭ devos pasigi ĝin al la posteularo de generacio al generacio en ĝusta maniero, sen devio kaj interrompo."

§10-21

Je la tria de la oka lunmonato de la jaro Gui Chou, la dua jaro de la regperiodo Xiantian, post vegetara manĝo en la Templo Guo En, la Patriarko alparolis la disĉiplojn, dirante la jenon:

"Ĉiu el vi prenu sian propran sidlokon, ĉar mi estas preta diri al vi adiaŭ."

Ĉe tio Fahai demandis: "Majstro, ĉu vi povus postlasi al la posteuloj iajn instruojn, por ke la homoj iluziitaj povu atingi la budho-naturon?"

“Bonvolu aŭskulti atente!” respondis la Patriarko. “Kiam tiuj homoj komprenas la ordinarajn sentohavajn estaĵojn, tiam ili atingas la budho-naturon; alie ili havas nenian okazon vidi la budhon, eĉ se ili pasigus *kalpaojn* da tempo en la serĉado.

“Lasu min montri al vi kiel koni la naturon de ordinaraj sentohavaj estaĵoj interne de via menso, kaj per tio ekkoni la budho-naturon latentan en vi. Koni budhon signifas nenion alian, ol koni sentohavajn estaĵojn; ĉar estas la lastaj, kiuj ne scias, ke ili estas budhoj en latenteco, dum la budho vidas nenian diferencon inter si kaj la aliaj estaĵoj. Kiam sentohavaj estaĵoj ekkonas sian Veran Naturon, tiam ili estas budhoj; kiam budho estas iluziita en sia Vera Naturo, li tiam estas ordinara sentohava estaĵo. La pureco kaj la rekteco de la Vera Naturo faras budhojn el ordinaraj sentohavaj estaĵoj; la malpureco kaj la malrekteco de la Vera Naturo returnas eĉ budhon en ordinaran sentohavan estaĵon.

§10-22

“Kiam via menso estas malrekta aŭ malica, vi estas ordinara sentohava estaĵo kun budho-naturo

latenta en vi. Kaj tamen, se vi direktas vian menson al la pureco kaj la rekteco (honesteco, lojaleco) eĉ dum momento, tiam vi estas budho.

"Interne de nia menso sin trovas budho, kaj tiu ĉi budho estas la vera budho. Se budho ne ekzistas en via menso, kie do vi povos trovi la veran budhon? Ne dubu pri tio, ke la budho estas interne de via menso, ekstere de kiu nenio povas ekzisti. Ĉiuj darmoj (ekzistaĵoj kaj fenomenoj) estas la produktaĵoj de nia menso, kaj tial la sutro diras: 'Kiam la mensa aktiveco funkcias, ĉiaj darmoj aperas; kiam la mensa aktiveco ĉesas, ĉiaj darmoj malaperas.'

"Nun, disiĝante de vi, mi postlasas al vi *gataon* titolitan 'La Vera Naturo Estas la Vera Budho'. La estontaj generacioj, kiuj komprenos ĝian signifon, vidos sian Veran Naturon kaj sekve atingos la budhecon per si mem.

§10-23

"La *gatao* tekstas jene:

La Vera Naturo aŭ *tatatao* estas la vera budho,

Dum la herezaj opinioj kaj la tri venenaj elementoj estas *marao*.

Kiam malbono kaj iluzio aperas, *marao* vivas en via domo,

Kiam ĝusta opinio aperas, budho vivas sub via tegmento.

Kiam nia naturo estas regata de la tri venenaj elementoj kiel rezulto de herezaj opinioj,

Tiam ni estas posedataj de *marao*.

Sed kiam ĝusta opinio eliminas el nia menso la tri venenajn elementojn,

Marao turniĝas en veran budhon.

La *darmakajao*, la *sambogakajao*, kaj la *nirmanakajao*,

Tiuj ĉi tri bodioj elvenas el unu sama korpo (t.e. la Vera Naturo).

Se vi povas reveni al via Vera Naturo, tiam vi mem povos ĝin vidi, —

Jen la kaŭzo de bodio fariĝanta budho.

§10-24

Origine la *Nirmanakajao* naskas ‘Puran Naturon’;

Nia ‘Pura Naturo’ ĉiam loĝas interne de nia *Nirmanakajao*.

Gvidate de la ʻPura Naturoʼ, la *Nirmanakajao* sekvas la ĝustan Vojon,

Kaj certe iam atingos la *Sambogakajaon*, perfektan kaj senfinan.

Nia sensama naturo estas la kaŭzo de la fariĝo de nia ʻPura naturoʼ.

Senigante nin je nia sensama naturo, ni atingas la puran *darmakajaon*.

Ĉiu el ni, en nia menso, devas esti apartigita disde la kvin deziroj (t. e. la deziroj je la riĉo, la sekso, la manĝo-kaj-trinko, la famo, kaj la dormo), —

Tiumomente ni tuj vidas nian Naturon pruvita Vera.

Se ni estas feliĉaj fariĝi la sekvantoj de la Subita Skolo en tiu ĉi vivo,

Subite ni vidos nian Sinjoron Budhon de nia Vera Naturo.

§10-25

Tiu, kiu serĉas la budhon (de ekstere) nur per plibonigo de siaj agoj,

Ne scias, kie la vera budho devas esti trovita.

Tiu, kiu povas percepti la Veron en sia propra menso,

Jam semis la semon de la budheco.

Tiu, kiu ne konas la Veran Naturon kaj serĉas la budhon de ekstere,

Estas granda stultulo instigata de malbonaj deziroj.

Nun mi jam postlasis al la posteularo la instruon de la Subita Skolo,

Kiun vi mem devas bone sekvi, se vi volas savi ĉiujn sentohavajn estaĵojn.

Aŭskultu, vi kaj la estontaj disĉiploj, kaj notu en la cerbo:

Via tempo estos vane malŝparita, se vi ne metos ĉi-supran instruon en vian praktikon!"

§10-26

Recitinte la *gataon*, la Patriarko aldonis: "Vi ĉiuj devas bone zorgi pri vi mem. Post kiam mi forpasos, ne ploru per abundaj larmoj kiel la mondaj

vulgaruloj. Ne akceptu kondolencojn, nek portu funebrajn vestojn. Tiuj ĉi aferoj estas kontraŭ la ortodoksa instruo, kaj tiu, kiu faras ilin, ne estas mia disĉiplo.

“Tio, kion vi ĉiuj devas fari, estas peni koni vian originan menson kaj klare vidi vian originan naturon, kiu nek moviĝas nek kvietas, nek estiĝas nek malestiĝas, nek foriras nek venas, nek pravas nek malpravas, nek restas nek foriras. Timante, ke via menso estas iluziita kaj ne kaptas mian mesaĝon, mi ripetas tion ĉi al vi, por ke vi povu klare vidi vian Veran Naturon. Post mia forpaso, se vi plenumos miajn instrukciojn kaj ilin praktikos, mia foresto faros nenian diferencon; sed se vi agos kontraŭ mia instruo, eĉ se mi plu vivus, via laboro servus al nenia celo.”

Poste li eldiris alian *gataon*:

Absolute senmova, nenia virto praktikata.
Senpasia kaj serena, nenia peko farita.
Komplete kvieta, for la vido, for la aŭdo,
Egalanima, al nenio la menso alkroĉita.

§10-27

Dirinte la *gataon*, la Patriarko serene sidis kun dignoplena teniĝo ĝis ĉirkaŭ la noktomezo. Tiam li subite diris al siaj disĉiploj "mi nun foriras", kaj tuj silente forpasis. Tiumomente ia eksterordinara bonodoro ekestis kaj plenigis lian ĉambron. Ekstere, aperis luna ĉielarko, kiu kunligis la teron kaj la ĉielon. Ĉiuj arboj en la arbaro turniĝis blankaj, kaj ĉiuj birdoj kaj sovaĝaj bestoj en la arbaro malgaje kriadis.

En la dekunua lunmonato de tiu jaro, la registaraj oficistoj de Guangzhou, Shaozhou kaj Xinzhou komencis disputi pri la lasta ripozloko de la Patriarko, ĉar ĉiu partio volis, ke liaj restaĵoj estu translokitaj al ĝia propra regiono. Ankaŭ la disĉiploj de la Patriarko, kune kun aliaj bikŝuoj kaj laikoj, partoprenis en la diskutado. Ne povante veni al unuanima decido, ili bruligis incenson kaj preĝis al la Patriarko, ke li indiku per la direkto de la ŝvebanta fumo la lokon de li mem elektitan. La fumo turniĝis rekte al Caoxi, sekve la sankta kesto, en kiu estis

entenitaj liaj restaĵoj, kune kun la hereditaj robo kaj bovlo, estis revenigita tien en la dektria de la dekunua lunmonato.

§10-28

En la sekva jaro, en la dudekkvina de la sepa lunmonato, la korpo de la Patriarko estis eligita el la sankta kesto, kaj Fangbian, unu el la disĉiploj de la Patriarko, ŝmiris ĝin per argilo miksita kun bonodora substanco.

Ekmemorinte la antaŭdiron de la Patriarko, ke iun tagon iu povos forpreni lian kapon, la disĉiploj ŝirmocele volvis ferajn lamenojn kaj laktolon ĉirkaŭ lia kolo antaŭ ol la korpo estis metita en la stupaon. Kiam ĉio ĉi tio estis plenumita, subite ekbrilo de blanka lumo aperis el la stupao, supreniris rekte al la ĉielo. La brilo daŭris la tutajn tri tagojn.

La lokaj registaraj oficistoj de Shaozhou raportis la okazaĵon al la imperiestro. Laŭ la imperiestra edikto, steleo estis starigita por registri la vivon de la Patriarko:

§10-29

“La Patriarko heredis la robon en la aĝo de dudek kvar jaroj, razis al si la harojn (t. e. fariĝi bonzo) en la aĝo de tridek naŭ jaroj kaj mortis en la aĝo de sepdek ses jaroj. Dum la tridek sep jaroj li predikadis por la bono de ĉiuj sentohavaj estaĵoj. Li persone transdonis la Darmon al la kvardek tri el liaj disĉiploj, kaj tiuj, kiuj atingis la eklumiĝon sub lia instruado kaj per tio leviĝis super la ordinaraj homoj, estas tro multnombraj por esti kalkulataj.

“La robo transdonita de la Patriarko Bodidarmo kiel la signo de la Patriarkeco, la robo de Mo Na kaj la kristala bovlo donacitaj de la imperiestro Zhongzong kiel imperiestra favoro, la statuo de la Patriarko farita de Fangbian, kaj aliaj objektoj sanktigitaj per la uzado de la Patriarko, estis metitaj en la stupaon kaj estas konservataj por ĉiam en la Templo Baolin kiel protektosigno kaj beno al la loko. La sutro de la Patriarko estis publikigita kaj vaste cirkuligata, por ke la principoj kaj la celoj de la Subita Skolo povu esti diskonigitaj. Ĉio ĉi tio estis farita kiel por la prospero de la ‘Tri Juveloj’ (t.e. la Budho, la Darmo kaj la samgo), tiel ankaŭ por la ĝenerala bono de ĉiuj sentohavaj estaĵoj.”

GLOSARO DE BUDHISMAJ TERMINOJ 佛学词表

abavao (sanskrite: *abhāva*; neekzisto) 无

abidanao (sanskrite: *abhidhāna*; parolo, vortoj, aŭ lingvo) 语言

ajatanao (*sanskrite*: *āyatana*; loko aŭ sfero de kontakto; alirejo al mensa stato) 入处,领域

bavao (sanskrite: *bhāva*; ekzisto) 有

darmadatuo (sanskrite: *dharmadhātu*; la sfero de la Leĝo, t.e. la Universo) 法界

darmakajao (sanskrite: *dharmakāya*; la darmo-korpo de la budho; la nemateriala, nevidebla kaj senmorta korpo de la budho; la spirita korpo) 法身

darmalakŝanao (sanskrite: *dharmalakṣaṇa*; la formo de darmo; la formo aŭ aspekto de objektoj; objekto kaj fenomeno) 法相

datuoj (sanskrite: *dhātu*; regiono aŭ regno de senso; la faktoro de la konscio) 界

djano (sanskrite: *dhyāna*; kontemplado; meditado; zeno) 禅

gatao (sanskrite: *gātha*; signifanta “odon” aŭ “religian versaĵon”; budhisma ĉanto aŭ himno) 偈，偈颂

hetuo (sanskrite: *hetu*; la radika kondiĉo; unua kaŭzo) 因

iĉantikaoj (sanskrite: *icchantika*; nekredanto de budhismo; homo plena de deziroj; malamiko de la bono; herezulo) 一阐提（不信佛教、不做善事的人）

Jambudvipao (sanskrite: *Jambudvīpa*; la Suda Kontinento, unu el la mondaj kvar kontinentoj en la budhisma tradicio) 阎浮提，瞻部洲

kakarao (sanskrite: *khakkhara*; bonza bastono kun ringoj, ĉefe el stano kaj fero, uzata por anonci per la ringa sono ĉe ekskuo la alvenon de la portanto kaj por elpeli insektojn kaj aliajn bestetojn sur la vojo, evitigante al ili vundiĝon) 锡，锡杖

kalpao (sanskrite: *kalpa*; kun la signifo ‘eono’, la periodo inter la estiĝo kaj reestiĝo de mondo; cikla longega periodo da tempodaŭro) 劫，劫波

kŝetraoj (sanskrite: *kṣetra*; tero, kampo) 刹土，田

madjamao (sanskrite: *madhyama*; la mezo) 中道

marao (sanskrite: *māra*; la personiĝo de malbono; malbona spirito; demono) 邪魔；魔王

mokŝao (sanskrite: *mokṣa*; kun la signifo "liberiĝo", la stato de la liberiĝo el la suferoj de la renaskiĝoj; liberiĝo; nirvano) 解脱

mokŝa-pariĝnanao (sanskrite: *mokṣaparijñāna*; scio akirita pri la atingo de liberiĝo) 解脱知见

nagao (sanskrite: *nāga*; drako) 龙

naga-samadio (sanskrite: *nāgasamādhi*; tre ekstaza stato kvazaŭ de gaje saltanta drako) 那伽定；龙定

nirmanakajao (sanskrite: *nirmāṇakāya*; enkarniĝo-korpo; transformiĝo de budho) 化身

paramitao (sanskrite: *pāramitā*; signifanta "pasi de tiu ĉi bordo de naskiĝo kaj morto al la alia bordo aŭ la nirvano ") 波罗蜜多

parinirvanao (sanskrite: *parinirvāṇa*; perfekta ripozo; estingiĝo de reenkarniĝo kaj eskapo el suferoj; kompleta kvieteco; nirvano) 般涅槃；灭度

praĝnao (*sanskrite*: *prajñā*; saĝo, transcenda saĝo, perfekteco de saĝo) 般若（智慧），慧

pratjajao (sanskrite: *pratyaya*; kondiĉo, kiu estigas ian fenomenon; dua kaŭzo) 缘

pratjekabudaoj (sanskrite: *pratyekabuddha*; tiu, kiu atingis la staton de liberiĝo sen sin apogi sur instruanto, sekvante naturan inklinon; tiu, kiu atingis eklumiĝon per sin-kulturado) 通过个人修行而悟道者，独自觉悟者；缘觉

punjao (sanskrite: *puṇya*; bonaj agoj; merito; feliĉo) 福德

rupakajao (sanskrite: *rūpakāya*; fizika korpo) 色身

samadio (sanskrite: *samādhi*; profunda medito; koncentriĝo de spirito) 三昧

sambogakajao (sanskrite: *sambhogakāya*; manifestiĝo-korpo; la dua el la tri korpoj de budho) 报身

skandao (sanskrite: *skandha*; la ĉefa eco de ĉiu sentohava estaĵo; la ĉefa kapableco konsistigantaj sentohavan estaĵon; la kvin *skandaoj* estas formo, percepto, konscio, ago, kaj scio) 蕴（一切物质和精神活动的"聚集"，可分为五种，称为五蕴，即色蕴、受蕴、想蕴、行蕴、识蕴，是物质世界和精神世界的总和）；五蕴

stavirao (sanskrite: *sthavira*; pli aĝa, uzata kiel respekta titolo por prezidanta aŭ ĉefa bonzo) 上座

ŝamatao (sanskrite: *śamatha*; halto de la aktiva menso; kvieteco; sereneco) 止

ŝastraoj (sanskrite: *śāstra*; la aŭtentika komento aŭ traktaĵo klariganta la signifon de la instruoj de la Budho Ŝakjamunio) 论

ŝilao (sanskrite: *śīla*; devigoj; disciplinaj reguloj; morala disciplino; bona konduto) 戒

ŝravakao (sanskrite: *śrāvaka*; la aspiranto al la arahanteco; la vorto ŝravakao origine uzata por nomi la disĉiplon de la Budho, kiu povis aŭdi Liajn instruojn, nome la hinajanan sekvanton de budhismo) 声闻

ŝunjao (sanskrite: *śūnya*; malpleneco, nematerieco, vanteco) 空

Tatagatao (sanskrite: *Tathāgata*; titolo donita al ĉiuj budhoj, inkluzive de Ŝakjamunio la Budho; unu el la plej altaj titoloj de budho; ĝia signifo estas “la tiel veninta, la tiel foririnta, la tiel plenumita”, kaj ĝi aludas “tiun, kiu venas kaj foriras en la sama maniero kiel la pasintaj budhoj faris” aŭ “tiun, kiu estas sur la vojo jam atingis la plenan eklumiĝon”) 如来

tatatao (sanskrite: *tathatā*; titolo donita al ĉiuj budhoj, inkluzive de Ŝakjamunio la Budho; unu el la plej altaj titoloj de budho; ĝia signifo estas "la tiel veninta, la tiel foririnta, la tiel plenumita", kaj ĝi aludas "tiun, kiu venas kaj foriras en la sama maniero kiel la pasintaj budhoj faris" aŭ "tiun, kiu estas sur la vojo jam atingis la plenan eklumiĝon") 真如

vaĝrao (sanskrite: *vajra*; diamanto, uzata kiel la simbolo de la Vera Naturo; gardisto de la Budho kun diamanta pistilego kiel armilo en la mano) 金刚；金刚力士

viĝnanao (sanskrite: *vijñāna*; kondiĉa konscio; percepto) 识

vipaŝjanao (sanskrite: *vipaśyana*; kontemplado) 观

世界语译本前言

中国佛教在唐代走向鼎盛，禅宗是佛教中流传最深远、影响最广泛的一个宗派，其实际奠基者是惠能大师（638—713）。他被尊为东土第六祖。他的应机说法及生平，由弟子法海等记录整理而成《坛经》。这是中国佛教史上除释迦牟尼说法之外唯一被尊为“经”的作品。

《坛经》对禅宗、对佛教、对中国文化、对活过的人们以及现在正在活着的人们都有着难以估量的价值，它与儒家的四书、道家的《老子》、《庄子》等共同映照着中国文化史。这些经典对于中国人的完美自由的存在有着巨大的启示意义。

《坛经》在历史上有过许多版本。比较具有影响的版本有：

敦煌本。不分卷。大约是公元780年时的写本，在本世纪20年代从伦敦大英博物馆藏的敦煌文献中被发现，校订后收入《大正藏》。

惠昕本。二卷。由晚唐宋初禅师惠昕改编删定，成书于宋乾德五年（967年），题为《六祖坛经》。后传入日本，经兴圣寺翻刻，故又称兴圣寺本。

契嵩本。三卷。由宋代禅师契嵩编定,刊行于宋至和三年(1056年)。但现存的契嵩本只有一卷,且是明代的刻本。学术界称其为“明藏本”。

德异本。由元代禅师德异编定。不分卷,但按内容分为十品。刊行于元至元二十七年(1290年)。在日本有元延佑三年的刻本,故又称“延佑本”。题为《六祖法宝坛经》。

宗宝本。不分卷,也分为十品。由元代禅师宗宝编定。刊行于至元辛卯年(1291年)。题为《六祖大师法宝坛经》。

这些版本在文字和篇幅上虽或多或少有些差异,但在内容上并无多大出入,所反映的惠能的基本思想是完全一致的。后代最为流行的是德异本和宗宝本。这两个底本大致相同,我翻译所采用的就是以宗宝本为参照的德异本。

译者 王崇芳

2017-04-10

六祖大师法宝坛经

六祖惠能大师说

门人法海法师集录

目录

行由品第一 …………………………………… 215

般若品第二 …………………………………… 232

决疑品第三 …………………………………… 244

定慧品第四 …………………………………… 251

坐禅品第五 …………………………………… 256

忏悔品第六 …………………………………… 258

机缘品第七 …………………………………… 269

顿渐品第八 …………………………………… 292

护法品第九 …………………………………… 303

付嘱品第十 …………………………………… 307

行由品第一

1-01

时，大师至宝林，韶州韦刺史与官僚入山，请师出，于城中大梵寺讲堂，为众开缘说法。

师升座次，刺史官僚三十余人、儒宗学士三十余人、僧尼道俗一千余人，同时作礼，愿闻法要。

1-02

大师告众曰：善知识，菩提自性，本来清净，但用此心，直了成佛。善知识，且听惠能行由得法事意。

惠能严父，本贯范阳。左降流于岭南，作新州百姓。此身不幸，父又早亡，老母孤遗，移来南海，艰辛贫乏，于市卖柴。

1-03

时有一客买柴,使令送至客店。客收去,惠能得钱,却出门外,见一客诵经。惠能一闻经语,心即开悟。遂问客诵何经?客曰:《金刚经》。复问从何所来,持此经典?客云:我从蕲州黄梅县东禅寺来。其寺是五祖忍大师在彼主化,门人一千有余,我到彼中礼拜,听受此经。大师常劝僧俗,但持《金刚经》,即自见性,直了成佛。

1-04

惠能闻说,宿昔有缘,乃蒙一客,取银十两,与惠能,令充老母衣粮,教便往黄梅参礼五祖。惠能安置母毕,即便辞违。不经三十余日,便至黄梅。

礼拜五祖。祖问曰:汝何方人,欲求何物?

惠能对曰:弟子是岭南新州百姓。远来礼师,惟求作佛,不求余物。

祖言：汝是岭南人，又是獦獠，若为堪作佛？

惠能曰：人虽有南北，佛性本无南北。獦獠身与和尚不同，佛性有何差别？

1-05

五祖更欲与语，且见徒众总在左右，乃令随众作务。

惠能曰：惠能启和尚，弟子自心，常生智慧，不离自性，即是福田。未审和尚教作何务？

祖云：这獦獠根性大利！汝更勿言，著槽厂去。惠能退至后院，有一行者，差惠能破柴踏碓。

1-06

经八月余，祖一日忽见惠能曰：吾思汝之见可用，恐有恶人害汝，遂不与汝言，汝

知之否？惠能曰：弟子亦知师意，不敢行至堂前，令人不觉。

祖一日唤诸门人总来。吾向汝说：世人生死事大。汝等终日只求福田，不求出离生死苦海。自性若迷，福何可救？汝等各去自看智慧，取自本心般若之性，各作一偈，来呈吾看。若悟大意，付汝衣法，为第六代祖。火急速去，不得迟滞。思量即不中用，见性之人，言下须见。若如此者，轮刀上阵，亦得见之。

1-07

众得处分，退而递相谓曰：我等众人，不须澄心用意作偈，将呈和尚，有何所益？神秀上座，现为教授师，必是他得。我辈谩作偈颂，枉用心力。诸人闻语，总皆息心，咸言我等已后，依止秀师，何烦作偈。

神秀思惟:诸人不呈偈者,为我与他为教授师,我须作偈,将呈和尚。若不呈偈,和尚如何知我心中见解深浅。我呈偈意,求法即善,觅祖即恶,却同凡心,夺其圣位奚别?若不呈偈,终不得法,大难大难!

五祖堂前,有步廊三间,拟请供奉卢珍,画《楞伽经》变相,及五祖血脉图,流传供养。

1-08

神秀作偈成已,数度欲呈,行至堂前,心中恍惚,遍身汗流,拟呈不得,前后经四日,一十三度呈偈不得。

秀乃思惟:不如向廊下书著,从他和尚看见,忽若道好,即出礼拜,云是秀作;若道不堪,枉向山中数年,受人礼拜,更修何道。

是夜三更,不使人知,自执灯,书偈于南廊壁间,呈心所见。

1-09

偈曰：

身是菩提树，心如明镜台，

时时勤拂拭，勿使惹尘埃。

秀书偈了，便却归房，人总不知。秀复思惟：五祖明日见偈欢喜，即我与法有缘；若言不堪，自是我迷，宿业障重，不合得法，圣意难测。房中思想，坐卧不安，直至五更。

祖已知神秀入门未得，不见自性。

1-10

天明，祖唤卢供奉来，向南廊壁间绘画图相，忽见其偈。报言，供奉却不用画，劳尔远来。经云："凡所有相，皆是虚妄。"但留此偈，与人诵持。依此偈修，免堕恶道。依此偈修，有大利益。

令门人炷香礼敬，尽诵此偈，即得见性。门人诵偈，皆叹善哉。

1-11

祖三更唤秀入堂,问曰:偈是汝作否?

秀言:实是秀作,不敢妄求祖位。望和尚慈悲,看弟子有少智慧否?

祖曰:汝作此偈,未见本性,只到门外,未入门内。如此见解,觅无上菩提,了不可得。

无上菩提,须得言下识自本心,见自本性。不生不灭,于一切时中,念念自见。万法无滞,一真一切真。万境自如如,如如之心,即是真实。若如是见,即是无上菩提之自性也。

汝且去一两日思惟,更作一偈,将来吾看。汝偈若入得门,付汝衣法。

神秀作礼而出。

1-12

又经数日,作偈不成,心中恍惚,神思不安,犹如梦中,行坐不乐。

复两日，有一童子于碓坊过，唱诵其偈。惠能一闻，便知此偈未见本性，虽未蒙教授，早识大意。

遂问童子曰：诵者何偈？

童子曰：尔这獦獠不知。大师言，世人生死事大，欲得传付衣法，令门人作偈来看。若悟大意，即付衣法，为第六祖。神秀上座，于南廊壁上，书无相偈。大师令人皆诵，依此偈修，免堕恶道。依此偈修，有大利益。

1-13

惠能曰：我亦要诵此，结来生缘。上人，我此踏碓，八个余月，未曾行到堂前。望上人引至偈前礼拜。

童子引至偈前礼拜。惠能曰：惠能不识字，请上人为读。

时有江州别驾，姓张，名日用，便高声读。惠能闻已，遂言：亦有一偈，望别驾为书。

别驾言：汝亦作偈，其事希有！

1-14

惠能向别驾言：欲学无上菩提，不得轻于初学。下下人有上上智，上上人有没意智。若轻人，即有无量无边罪。

别驾言：汝但诵偈，吾为汝书。汝若得法，先须度吾，勿忘此言。

惠能偈曰：

菩提本无树，明镜亦非台，

本来无一物，何处惹尘埃？

1-15

书此偈已，徒众总惊，无不嗟讶，各相谓言：奇哉！不得以貌取人。何得多时使他肉身菩萨。

祖见众人惊怪，恐人损害，遂将鞋擦了偈。曰：亦未见性。众以为然。

次日，祖潜至碓坊，见能腰石舂米，语曰：求道之人，为法忘躯，当如是乎！乃问曰：米熟也未？

惠能曰：米熟久矣，犹欠筛在。

祖以杖击碓三下而去。

1-16

惠能即会祖意，三鼓入室。祖以袈裟遮围，不令人见。为说《金刚经》至“应无所住而生其心”，惠能言下大悟，一切万法，不离自性。

遂启祖言：何期自性，本自清净；何期自性，本不生灭；何期自性，本自具足；何期自性，本无动摇；何期自性，能生万法。

1-17

祖知悟本性，谓惠能曰：不识本心，学法无益。若识自本心，见自本性，即名丈夫、天人师、佛。

三更受法，人尽不知，便传顿教，及衣钵。

云：汝为第六代祖。善自护念。广度有情，流布将来，无令断绝。听吾偈曰：

有情来下种，因地果还生。

无情亦无种，无性亦无生。

1-18

祖复曰：昔达摩大师，初来此土，人未之信。故传此衣，以为信体，代代相承。法则以心传心，皆令自悟自解。自古佛佛惟传本体，师师密付本心。衣为争端，止汝勿传。若传此衣，命如悬丝。汝须速去，恐人害汝。

1-19

惠能启曰：向甚处去？

祖云：逢怀则止，遇会则藏。

惠能三更，领得衣钵。云：能本是南中人。素不知此山路，如何出得江口？

五祖言：汝不须忧，吾自送汝。

祖相送直至九江驿。祖令上船,五祖把橹自摇。惠能言:请和尚坐,弟子合摇橹。祖云:合是吾渡汝。

惠能曰:迷时师度,悟了自度;度名虽一,用处不同。惠能生在边方,语音不正。蒙师付法,今已得悟,只合自性自度。

1-20

祖云:如是如是。以后佛法,由汝大行,汝去三年,吾方逝世。汝今好去,努力向南,不宜速说,佛法难起。

惠能辞违祖已,发足南行。两月中间,至大庾岭。

五祖归,数日不上堂,众疑。诣问曰:和尚少病少恼否?曰:病即无,衣法已南矣。问:谁人传授?曰:能者得之。

众知焉。逐后数百人来,欲夺衣钵。

1-21

一僧俗姓陈，名惠明。先是四品将军，性行粗糙，极意参寻，为众人先，趁及惠能。惠能掷下衣钵于石上，曰：此衣表信，可力争耶。能隐草莽中。

惠明至，提掇不动。乃唤云：行者！行者！我为法来，不为衣来。

惠能遂出，盘坐石上。惠明作礼云：望行者为我说法。

1-22

惠能云：汝既为法而来，可屏息诸缘，勿生一念，吾为汝说。

明良久，惠能云：不思善，不思恶，正与么时，那个是明上座本来面目？

惠明言下大悟。复问云：上来密语密意外，还更有密意否？

惠能云：与汝说者，即非密也。汝若返照，密在汝边。

1-23

明曰:惠明虽在黄梅,实未省自己面目。今蒙指示,如人饮水,冷暖自知。今行者即惠明师也。

惠能曰:汝若如是,吾与汝同师黄梅。善自护持。

明又问:惠明今后向甚处去?惠能曰:逢袁则止,遇蒙则居。明礼辞。

明回至岭下,谓趁众曰:向陟崔嵬,竟无踪迹,当别道寻之。趁众咸以为然。惠明后改道明,避师上字。

1-24

惠能后至曹溪,又被恶人寻逐。乃于四会,避难猎人队中,凡经一十五载,时与猎人随宜说法。猎人常令守网。每见生命,尽放之。每至饭时,以菜寄煮肉锅。或问,则对曰:但吃肉边菜。

一日思惟,时当弘法,不可终遁。遂出至广州法性寺。

1-25

值印宗法师讲涅槃经。时有风吹幡动。一僧曰风动,一僧曰幡动,议论不已。惠能进曰:不是风动,不是幡动,仁者心动。一众骇然。印宗延至上席,征诘奥义。

1-26

见惠能言简理当,不由文字。宗云:行者定非常人。久闻黄梅衣法南来,莫是行者否?

惠能曰:不敢。宗于是作礼,告请传来衣钵,出示大众。

宗复问曰:黄梅付嘱,如何指授?惠能曰:指授即无,惟论见性,不论禅定解脱。

宗曰:何不论禅定解脱?能曰:为是二法,不是佛法。佛法是不二之法。

1-27

宗又问:如何是佛法不二之法?惠能曰:法师讲涅槃经,明佛性是佛法不二之

法。如高贵德王菩萨白佛言:犯四重禁,作五逆罪,及一阐提等,当断善根佛性否?佛言:善根有二,一者常,二者无常,佛性非常非无常,是故不断,名为不二。一者善,二者不善,佛性非善非不善,是名不二。蕴之与界,凡夫见二,智者了达,其性无二。无二之性,即是佛性。

1-28

印宗闻说,欢喜合掌,言某甲讲经,犹如瓦砾;仁者论义,犹如真金。于是为惠能剃发,愿事为师。

惠能遂于菩提树下,开东山法门。

1-29

惠能于东山得法,辛苦受尽,命似悬丝。今日得与使君官僚僧尼道俗同此一会,莫非累劫之缘,亦是过去生中,供养诸

佛，同种善根，方始得闻如上顿教，得法之因。

教是先圣所传，不是惠能自智。愿闻先圣教者，各令净心。闻了，各自除疑，如先代圣人无别。

一众闻法欢喜，作礼而退。

般若品第二

2-01

次日，韦使君请益。师升座，告大众曰：总净心念摩诃般若波罗蜜多。复云：

善知识，菩提般若之智，世人本自有之，只缘心迷，不能自悟，须假大善知识，示导见性。当知愚人智人，佛性本无差别。只缘迷悟不同，所以有愚有智。吾今为说摩诃般若波罗蜜法，使汝等各得智慧。志心谛听，吾为汝说。

2-02

善知识，世人终日口念般若，不识自性般若，犹如说食不饱。口但说空，万劫不得见性，终无有益。

善知识，摩诃般若波罗蜜是梵语，此言大智慧到彼岸。此须心行，不在口念。口念心不行，如幻如化，如露如电。口念心行，则心口相应。本性是佛，离性无别佛。

2-03

何名摩诃？摩诃是大。心量广大，犹如虚空，无有边畔，亦无方圆大小，亦非青黄赤白，亦无上下长短，亦无嗔无喜，无是无非，无善无恶，无有头尾。诸佛刹土，尽同虚空。世人妙性本空，无有一法可得。自性真空，亦复如是。

善知识，莫闻吾说空便即著空。第一莫著空，若空心静坐，即著无记空。

2-04

善知识，世界虚空，能含万物色像。日月星宿、山河大地、泉源溪涧、草木丛林、恶人善人、恶法善法、天堂地狱、一切大海、须弥诸山，总在空中。世人性空，亦复如是。

善知识，自性能含万法是大。万法在诸人性中，若见一切人恶之与善，尽皆不取不舍，亦不染著，心如虚空，名之为大。故曰摩诃。

2-05

善知识,迷人口说,智者心行。又有迷人,空心静坐,百无所思,自称为大。此一辈人,不可与语,为邪见故。

善知识,心量广大,遍周法界。用即了了分明,应用便知一切。一切即一,一即一切,去来自由,心体无滞,即是般若。

2-06

善知识,一切般若智,皆从自性而生,不从外入,莫错用意,名为真性自用。一真一切真。

心量大事,不行小道。口莫终日说空,心中不修此行。恰似凡人自称国王,终不可得,非吾弟子。

2-07

善知识,何名般若?般若者,唐言智慧也。一切处所,一切时中,念念不愚,常行

智慧，即是般若行。一念愚即般若绝；一念智即般若生。世人愚迷，不见般若。口说般若，心中常愚，常自言我修般若，念念说空，不识真空。般若无形相，智慧心即是。若作如是解，即名般若智。

2-08

何名波罗蜜？此是西国语，唐言到彼岸。解义离生灭。著境生灭起，如水有波浪，即名于此岸。离境无生灭，如水常通流，即名为彼岸，故号波罗蜜。

善知识，迷人口念，当念之时，有妄有非。念念若行，是名真性。悟此法者，是般若法；修此行者，是般若行；不修即凡。一念修行，自身等佛。

2-09

善知识，凡夫即佛。烦恼即菩提。前念迷，即凡夫；后念悟，即佛。前念著境，即烦恼；后念离境，即菩提。

善知识，摩诃般若波罗蜜最尊最上最第一，无住无往亦无来，三世诸佛从中出。当用大智慧，打破五蕴烦恼尘劳。如此修行，定成佛道。变三毒为戒定慧。

2-10

善知识，我此法门，从一般若生八万四千智慧。何以故？为世人有八万四千尘劳。若无尘劳，智慧常现，不离自性。悟此法者，即是无念。无忆无著，不起诳妄，用自真如性，以智慧观照，于一切法，不取不舍，即是见性成佛道。

2-11

善知识，若欲入甚深法界及般若三昧者，须修般若行，持诵《金刚般若经》，即得见性。

当知此经功德，无量无边。经中分明赞叹，莫能具说。此法门是最上乘。为大

智人说，为上根人说。小根小智人闻，心生不信。何以故？

2-12

譬如大龙下雨于阎浮提，城邑聚落，悉皆漂流，如漂枣叶。若雨大海，不增不减。若大乘人，若最上乘人，闻说《金刚经》心开悟解，故知本性自有般若之智，自用智慧常观照故，不假文字。譬如雨水，不从天有，元是龙能兴致，令一切众生，一切草木，有情无情，悉皆蒙润，百川众流，却入大海，合为一体。众生本性般若之智，亦复如是。

善知识，小根之人，闻此顿教，犹如草木。根性小者，若被大雨，悉皆自倒，不能增长。小根之人，亦复如是。元有般若之智，与大智人更无差别，因何闻法，不自开悟？缘邪见障重，烦恼根深。犹如大云覆盖于日，不得风吹，日光不现。

2-13

般若之智，亦无大小。为一切众生，自心迷悟不同。迷心外见，修行觅佛，未悟自性，即是小根。若开悟顿教，不执外修，但于自心常起正见，烦恼尘劳，常不能染，即是见性。

2-14

善知识，内外不住，去来自由，能除执心，通达无碍，能修此行，与《般若经》本无差别。

善知识，一切修多罗及诸文字、大小二乘、十二部经，皆因人置。因智慧性，方能建立。若无世人，一切万法，本自不有。故知万法本自人兴。一切经书，因人说有。

缘其人中，有愚有智。愚为小人，智为大人。愚者问于智人，智者与愚人说法。愚人忽然悟解心开，即与智人无别。

2-15

善知识，不悟即佛是众生。一念悟时，众生是佛。故知万法尽在自心。何不从自心中，顿见真如本性？《菩萨戒经》云：我本元自性清净。若识自心见性，皆成佛道。《净名经》云：即时豁然，还得本心。

2-16

善知识，我于忍和尚处，一闻言下便悟，顿见真如本性。是以将此教法流行，令学道者，顿悟菩提，各自观心，自见本性。

若自不悟，须觅大善知识，解最上乘法者，直示正路。是善知识，有大因缘。所谓化导，令得见性。一切善法，因善知识，能发起故。三世诸佛，十二部经，在人性中，本自具有。不能自悟，须求善知识，指示方见。

若自悟者，不假外求。若一向执谓须他善知识，望得解脱者，无有是处。何以

故？自心内有知识自悟。若起邪迷，妄念颠倒，外善知识虽有教授，救不可得。若起真正般若观照，一刹那间，妄念俱灭。若识自性，一悟即至佛地。

2-17

善知识，智慧观照，内外明彻，识自本心。若识本心，即本解脱。若得解脱，即是般若三昧。般若三昧，即是无念。何名无念？若见一切法，心不染著，是为无念。用即遍一切处，亦不著一切处。但净本心，使六识，出六门，于六尘中，无染无杂，来去自由，通用无滞，即是般若三昧，自在解脱。名无念行。若百物不思，当令念绝，即是法缚，即名边见。

2-18

善知识，悟无念法者，万法尽通。悟无念法者，见诸佛境界。悟无念法者，至佛地位。

善知识，后代得吾法者，将此顿教法门，于同见同行，发愿受持，如事佛故，终身而不退者，定入圣位。

然须传授，从上以来，默传分付，不得匿其正法。若不同见同行，在别法中，不得传付。损彼前人，究竟无益。恐愚人不解，谤此法门，百劫千生，断佛种性。

2-19

善知识，吾有一无相颂，各须诵取。在家出家，但依此修。若不自修，惟记吾言，亦无有益。听吾颂曰：

说通及心通，如日处虚空。

唯传见性法，出世破邪宗。

法即无顿渐，迷悟有迟疾。

只此见性门，愚人不可悉。

说即虽万般，合理还归一。

烦恼暗宅中，常须生慧日。

2-20

邪来烦恼至，正来烦恼除。

邪正俱不用，清净至无余。

菩提本自性，起心即是妄。

净心在妄中，但正无三障。

2-21

世人若修道，一切尽不妨。

常自见己过，与道即相当。

色类自有道，各不相妨恼。

离道别觅道，终身不见道。

波波度一生，到头还自懊。

2-22

欲得见真道，行正即是道。

自若无道心，暗行不见道。

若真修道人，不见世间过。

若见他人非，自非却是左。

他非我不非，我非自有过。

2-23

但自却非心，打除烦恼破。
憎爱不关心，长伸两脚卧。
欲拟化他人，自须有方便。
勿令彼有疑，即是自性现。
佛法在世间，不离世间觉。

2-24

离世觅菩提，恰如求兔角。
正见名出世，邪见名世间。
邪正尽打却，菩提性宛然。
此颂是顿教，亦名大法船。
迷闻经累劫，悟则刹那间。

2-25

师复曰：今于大梵寺，说此顿教，普愿法界众生，言下见性成佛。

时韦使君与官僚道俗，闻师所说，无不省悟。一时作礼，皆叹善哉，何期岭南有佛出世。

决疑品第三

3-01

一日，韦刺史为师设大会斋。斋讫，刺史请师升座，同官僚士庶，肃容再拜，问曰：弟子闻和尚说法，实不可思议。今有少疑，愿大慈悲，特为解说。

师曰：有疑即问，吾当为说。

韦公曰：和尚所说，可不是达摩大师宗旨乎？

师曰：是。

公曰：弟子闻达摩初化梁武帝，帝问云：朕一生造寺度僧，布施设斋，有何功德？达摩言：实无功德。弟子未达此理，愿和尚为说。

师曰：实无功德。勿疑先圣之言。武帝心邪，不知正法，造寺度僧，布施设斋，名为求福，不可将福便为功德。功德在法身中，不在修福。

3-02

师又曰:见性是功,平等是德。念念无滞,常见本性,真实妙用,名为功德。内心谦下是功,外行于礼是德。自性建立万法是功,心体离念是德。不离自性是功,应用无染是德。若觅功德法身,但依此作,是真功德。若修功德之人,心即不轻,常行普敬。心常轻人,吾我不断,即自无功。自性虚妄不实,即自无德,为吾我自大,常轻一切故。

善知识,念念无间是功,心行平直是德。自修性是功,自修身是德。

善知识,功德须自性内见,不是布施供养之所求也。是以福德与功德别,武帝不识真理,非我祖师有过。

3-03

刺史又问曰:弟子常见僧俗念阿弥陀佛,愿生西方。请和尚说,得生彼否?愿为破疑。

师言：使君善听，惠能与说。世尊在舍卫城中，说西方引化经文，分明去此不远。若论相说里数，有十万八千，即身中十恶八邪，便是说远。说远，为其下根；说近，为其上智。

人有两种，法无两般。迷悟有殊，见有迟疾。迷人念佛，求生于彼；悟人自净其心。所以佛言：随其心净，即佛土净。

3-04

使君东方人，但心净即无罪。虽西方人，心不净亦有愆。东方人造罪，念佛求生西方；西方人造罪，念佛求生何国？

凡愚不了自性，不识身中净土，愿东愿西，悟人在处一般。所以佛言：随所住处恒安乐。

使君心地但无不善，西方去此不遥。若怀不善之心，念佛往生难到。

今劝善知识，先除十恶，即行十万；后除八邪，乃过八千。念念见性，常行平直，到如弹指，便睹弥陀。

3-05

使君但行十善，何须更愿往生？不断十恶之心，何佛即来迎请？若悟无生顿法，见西方只在刹那。不悟，念佛求生，路遥如何得达？

惠能与诸人移西方于刹那间，目前便见。各愿见否？

众皆顶礼云：若此处见，何须更愿往生。愿和尚慈悲，便现西方，普令得见。

3-06

师言：大众，世人自色身是城，眼耳鼻舌是门。外有五门，内有意门。心是地，性是王。王居心地上。性在王在，性去王无。性在身心存，性去身心坏。佛向性中作，莫向身外求。

自性迷即是众生，自性觉即是佛。慈悲即是观音。喜舍名为势至。能净即释迦。平直即弥陀。人我是须弥。邪心是海水。烦恼是波浪。毒害是恶龙。虚妄是鬼神。尘劳是鱼鳖。贪瞋是地狱。愚痴是畜生。

3-07

善知识，常行十善，天堂便至。除人我，须弥倒。去邪心，海水竭。烦恼无，波浪灭。毒害忘，鱼龙绝。

自心地上觉性如来，放大光明。外照六门清净，能破六欲诸天。自性内照，三毒即除。地狱等罪，一时消灭。内外明彻，不异西方。不作此修，如何到彼？

3-08

大众闻说，了然见性，悉皆礼拜，俱叹善哉！唱言：普愿法界众生，闻者一时悟解。

师言:善知识,若欲修行,在家亦得,不由在寺。在家能行,如东方人心善。在寺不修,如西方人心恶。但心清净,即是自性西方。

3-09

韦公又问:在家如何修行,愿为教授。师言:吾与大众说无相颂,但依此修,常与吾同处无别。若不作此修,剃发出家,于道何益!

颂曰:

心平何劳持戒,行直何用修禅。

恩则孝养父母,义则上下相怜。

让则尊卑和睦,忍则众恶无喧。

若能钻木出火,淤泥定生红莲。

苦口的是良药,逆耳必是忠言。

3-10

改过必生智慧,护短心内非贤。

日用常行饶益,成道非由施钱。

菩提只向心觅,何劳向外求玄。

听说依此修行,天堂只在目前。

3-11

师复曰:善知识,总须依偈修行,见取自性,直成佛道。法不相待,众人且散。吾归曹溪,众若有疑,却来相问。

时刺史官僚,在会善男信女,各得开悟,信受奉行。

定慧品第四

4-01

师示众云：

善知识，我此法门，以定慧为本。大众勿迷，言定慧别。定慧一体，不是二。定是慧体，慧是定用。即慧之时定在慧，即定之时慧在定。若识此义，即是定慧等学。

诸学道人，莫言先定发慧，先慧发定，各别。作此见者，法有二相，口说善语，心中不善，空有定慧，定慧不等。若心口俱善，内外一如，定慧即等。

4-02

自悟修行，不在于诤。若诤先后，即同迷人。不断胜负，却增我法，不离四相。

善知识，定慧犹如何等？犹如灯光。有灯即光，无灯即暗。灯是光之体，光是灯之用。名虽有二，体本同一。此定慧法，亦复如是。

4-03

师示众云：

善知识，一行三昧者，于一切处，行住坐卧，常行一直心是也。《净名经》云：直心是道场，直心是净土。莫心行谄曲，口但说直，口说一行三昧，不行直心。但行直心，于一切法，勿有执著。迷人著法相，执一行三昧。直言常坐不动，妄不起心，即是一行三昧。作此解者，即同无情，却是障道因缘。

善知识，道须通流，何以却滞？心不住法，道即通流。心若住法，名为自缚。若言常坐不动是，只如舍利弗宴坐林中，却被维摩诘诃。

4-04

善知识，又有人教坐，看心观静，不动不起，从此置功。迷人不会，便执成颠。如此者众。如是相教，故知大错。

师示众云：

善知识，本来正教，无有顿渐，人性自有利钝。迷人渐修，悟人顿契。自识本心，自见本性，即无差别。所以立顿渐之假名。

4-05

善知识，我此法门，从上以来，先立无念为宗，无相为体，无住为本。无相者，于相而离相。无念者，于念而无念。无住者，人之本性。

于世间善恶好丑，乃至冤之与亲，言语触刺欺争之时，并将为空，不思酬害。念念之中，不思前境。若前念今念后念，念念相续不断，名为系缚。于诸法上，念念不住，即无缚也。此是以无住为本。

4-06

善知识，外离一切相，名为无相。能离于相，则法体清净。此是以无相为体。

善知识，于诸境上，心不染，曰无念。于自念上，常离诸境，不于境上生心。若只百物不思，念尽除却，一念绝即死，别处受生，是为大错。学道者思之。若不识法意，自错犹可，更劝他人。自迷不见，又谤佛经。所以立无念为宗。

4-07

善知识，云何立无念为宗？只缘口说见性迷人，于境上有念，念上便起邪见，一切尘劳妄想，从此而生。自性本无一法可得。若有所得，妄说祸福，即是尘劳邪见。故此法门立无念为宗。

4-08

善知识，无者无何事？念者念何物？无者无二相，无诸尘劳之心。念者念真如本性。真如即是念之体，念即是真如之用。

真如自性起念，非眼耳鼻舌能念。真如有性，所以起念。真如若无，眼耳色声，当时即坏。

善知识，真如自性起念，六根虽有见闻觉知，不染万境，而真性常自在。故经云：能善分别诸法相，于第一义而不动。

坐禅品第五

5-01

师示众云：

此门坐禅，元不著心，亦不著净，亦不是不动。若言著心，心原是妄。知心如幻，故无所著也。若言著净，人性本净。由妄念故，盖覆真如，但无妄想，性自清净。起心著净，却生净妄。妄无处所，著者是妄。净无形相，却立净相，言是工夫。作此见者，障自本性，却被净缚。

5-02

善知识，若修不动者，但见一切人时，不见人之是非善恶过患，即是自性不动。

善知识，迷人身虽不动，开口便说他人是非长短好恶，与道违背。若著心著净，即障道也。

5-03

师示众云：

善知识，何名坐禅？此法门中，无障无碍，外于一切善恶境界，心念不起，名为坐。内见自性不动，名为禅。

善知识，何名禅定？外离相为禅，内不乱为定。外若著相，内心即乱；外若离相，心即不乱。本性自净自定。只为见境，思境即乱。若见诸境心不乱者，是真定也。

5-04

善知识，外离相即禅，内不乱即定。外禅内定，是为禅定。《菩萨戒经》云：我本性元自清净。

善知识，于念念中，自见本性清净。自修自行，自成佛道。

忏悔品第六

6-01

时，大师见广韶洎四方士庶骈集山中听法，于是升座告众曰：

来，诸善知识！此事须从自性中起。于一切时，念念自净其心，自修其行，见自己法身，见自心佛，自度自戒，始得不假到此。既从远来，一会于此，皆共有缘，今可各各胡跪，先为传自性五分法身香，次授无相忏悔。众胡跪。

6-02

师曰：一戒香，即自心中，无非、无恶、无嫉妒、无贪嗔、无劫害，名戒香。

二定香，即睹诸善恶境相，自心不乱，名定香。

三慧香，自心无碍，常以智慧观照自性，不造诸恶；虽修众善，心不执著，敬上念下，矜恤孤贫，名慧香。

四解脱香，即自心无所攀缘，不思善，不思恶，自在无碍，名解脱香。

五解脱知见香，自心既无所攀缘善恶，不可沉空守寂，即须广学多闻，识自本心，达诸佛理，和光接物，无我无人，直至菩提，真性不易，名解脱知见香。

善知识，此香各自内薰，莫向外觅。

6-03

今与汝等授无相忏悔，灭三世罪，令得三业清净。

善知识，各随我语，一时道：

弟子等，从前念、今念及后念，念念不被愚迷染；从前所有恶业愚迷等罪，悉皆忏悔，愿一时消灭，永不复起。

弟子等，从前念、今念及后念，念念不被骄诳染；从前所有恶业骄诳等罪，悉皆忏悔，愿一时消灭，永不复起。

弟子等，从前念、今念及后念，念念不被嫉妒染；从前所有恶业嫉妒等罪，悉皆忏悔，愿一时消灭，永不复起。

6-04

善知识，以上是为无相忏悔。

云何名忏？ 云何名悔？ 忏者，忏其前愆。从前所有恶业、愚迷、骄诳、嫉妒等罪，悉皆尽忏，永不复起，是名为忏。悔者，悔其后过。从今以后，所有恶业、愚迷、骄诳、嫉妒等罪，今已觉悟，悉皆永断，更不复作，是名为悔。故称忏悔。

6-05

凡夫愚迷，只知忏其前愆，不知悔其后过。以不悔故，前愆不灭，后过又生。前愆既不灭，后过复又生，何名忏悔？

善知识，既忏悔已，与善知识发四弘誓愿。各须用心正听：

自心众生无边誓愿度，
自心烦恼无边誓愿断，
自性法门无尽誓愿学，
自性无上佛道誓愿成。

6-06

善知识，大家岂不道众生无边誓愿度？恁么道，且不是惠能度。

善知识，心中众生，所谓邪迷心、诳妄心、不善心、嫉妒心、恶毒心，如是等心，尽是众生。各须自性自度，是名真度。

何名自性自度？即自心中邪见烦恼愚痴众生，将正见度。既有正见，使般若智打破愚痴迷妄众生，各各自度。邪来正度，迷来悟度，愚来智度，恶来善度。如是度者，名为真度。

6-07

又，烦恼无边誓愿断，将自性般若智，除却虚妄思想心是也。

又，法门无尽誓愿学，须自见性，常行正法，是名真学。

又，无上佛道誓愿成，既常能下心，行于真正，离迷离觉，常生般若，除真除妄，即见佛性，即言下佛道成。

常念修行，是愿力法。

6-08

善知识，今发四弘愿了，更与善知识授无相三归依戒。

善知识，归依觉，两足尊。归依正，离欲尊。归依净，众中尊。

从今日去，称觉为师，更不归依邪魔外道。以自性三宝常自证明。劝善知识，归依自性三宝。佛者，觉也。法者，正也。僧者，净也。

6-09

自心归依觉，邪迷不生，少欲知足，能离财色，名两足尊。

自心归依正，念念无邪见，以无邪见故，即无人我贡高贪爱执著，名离欲尊。

自心归依净，一切尘劳爱欲境界，自性皆不染著，名众中尊。

6-10

若修此行，是自归依。凡夫不会，从日至夜，受三归戒。若言归依佛，佛在何处？若不见佛，凭何所归？言却成妄。

善知识，各自观察，莫错用心。经文分明言自归依佛，不言归依他佛。自佛不归，无所依处。

今既自悟，各须归依自心三宝。内调心性，外敬他人，是自归依也。

6-11

善知识，既归依自三宝竟，各各志心，吾与说一体三身自性佛，令汝等见三身，了然自悟自性。总随我道：

于自色身归依清净法身佛；
于自色身归依圆满报身佛；
于自色身归依千百亿化身佛。

6-12

善知识，色身是舍宅，不可言归。向者三身佛，在自性中，世人总有。为自心迷，不见内性。外觅三身如来，不见自身中有三身佛。汝等听说，令汝等于自身中见自性有三身佛。此三身佛，从自性生，不从外得。

6-13

何名清净法身佛？世人性本清净，万法从自性生。思量一切恶事，即生恶行。思量一切善事，即生善行。如是诸法，在自性中，如天常清，日月常明，为浮云盖覆，上明下暗。忽遇风吹云散，上下俱明，万象皆现。世人性常浮游，如彼天云。

善知识，智如日，慧如月。智慧常明，于外著境，被妄念浮云盖覆自性，不得明朗。若遇善知识，闻真正法，自除迷妄，内外明澈，于自性中，万法皆现。见性之人，亦复如是。此名清净法身佛。

6-14

善知识，自心归依是归依自性，是归依真佛。自归依者，除却自性中不善心、嫉妒心、谄曲心、吾我心、诳妄心、轻人心、慢他心、邪见心、贡高心及一切时中不善之行。常自见己过，不说他人好恶，是自归依。常须下心，普行恭敬，即是见性通达，更无滞碍，是自归依。

6-15

何名圆满报身？譬如一灯能除千年暗，一智能灭万年愚。莫思向前，已过不可得。常思于后，念念圆明，自见本性。善恶

虽殊，本性无二。无二之性，名为实性。于实性中，不染善恶，此名圆满报身佛。

自性起一念恶，灭万劫善因；自性起一念善，得恒沙恶尽。直至无上菩提，念念自见，不失本念，名为报身。

6-16

何名千百亿化身？若不思万法，性本如空。一念思量，名为变化。思量恶事，化为地狱。思念善事，化为天堂。毒害化为龙蛇。慈悲化为菩萨。智慧化为上界。愚痴化为下方。自性变化甚多，迷人不能省觉，念念起恶，常行恶道。回一念善，智慧即生。此名自性化身佛。

6-17

善知识，法身本具，念念自性自见，即是报身佛。从报身思量，即是化身佛。自悟自修，自性功德，是真归依。皮肉是色

身，色身是宅舍，不言归依也。但悟自性三身，即识自性佛。

6-18

吾有一无相颂，若能诵持，言下令汝积劫迷罪，一时消灭。颂曰：

迷人修福不修道，只言修福便是道。
布施供养福无边，心中三恶元来造。
拟将修福欲灭罪，后世得福罪还在。
但向心中除罪缘，各自性中真忏悔。

6-19

忽悟大乘真忏悔，除邪行正即无罪。
学道常于自性观，即与诸佛同一类。
吾祖唯传此顿法，普愿见性同一体。
若欲当来觅法身，离诸法相心中洗。
努力自见莫悠悠，后念忽绝一世休。
若悟大乘得见性，虔恭合掌至心求。

6-20

师言：

善知识，总须诵取，依此修行。言下见性，虽去吾千里，如常在吾边。于此言下不悟，即对面千里，何勤远来？珍重，好去！

一众闻法，靡不开悟，欢喜奉行。

机缘品第七

7-01

师自黄梅得法,回至韶州曹侯村,人无知者。时有儒士刘志略,礼遇甚厚。志略有姑为尼,名无尽藏,常诵《大涅槃经》。

师暂听,即知妙义,遂为解说。尼乃执卷问字。

师曰:字即不识,义即请问。

尼曰:字尚不识,焉能会义?

师曰:诸佛妙理,非关文字。

7-02

尼惊异之,遍告里中耆德云:此是有道之士,宜请供养。

有魏武侯玄孙曹叔良及居民,竞来瞻礼。时宝林古寺,自隋末兵火已废。遂于故基,重建梵宇,延师居之。俄成宝坊。

师住九月余日，又为恶党寻逐。师乃遁于前山。被其纵火焚草木。师隐身挨入石中得免。石今有师趺坐膝痕及衣布之纹，因名避难石。

师忆五祖怀会止藏之嘱，遂行隐于二邑焉。

7-03

僧法海，韶州曲江人也。初参祖师，问曰：即心即佛，愿垂指谕。

师曰：前念不生即心，后念不灭即佛。成一切相即心，离一切相即佛。吾若具说，穷劫不尽，听吾偈曰：

即心名慧，即佛乃定。

定慧等持，意中清净。

悟此法门，由汝习性。

用本无生，双修是正。

法海言下大悟，以偈赞曰：

即心元是佛，不悟而自屈。

我知定慧因，双修离诸物。

7-04

僧法达，洪州人。七岁出家，常诵《法华经》。来礼祖师，头不至地。

祖诃曰：礼不投地，何如不礼。汝心中必有一物，蕴习何事耶？

曰：念《法华经》已及三千部。

祖曰：汝若念至万部，得其经意，不以为胜，则与吾偕行。汝今负此事业，都不知过。听吾偈曰：

礼本折慢幢，头奚不至地。

有我罪即生，亡功福无比。

7-05

师又曰：汝名什么？

曰：法达。

师曰：汝名法达，何曾达法？复说偈曰：

汝今名法达，勤诵未休歇。

空诵但循声，明心号菩萨。

汝今有缘故，吾今为汝说。

但信佛无言，莲花从口发。

达闻偈，悔谢曰：而今而后，当谦恭一切。弟子诵《法华经》，未解经义，心常有疑。和尚智慧广大，愿略说经中义理。

7-06

师曰：法达，法即甚达，汝心不达。经本无疑，汝心自疑。汝念此经，以何为宗？

达曰：学人根性暗钝，从来但依文诵念，岂知宗趣？

师曰：吾不识文字，汝试取经诵一遍，吾当为汝解说。

法达即高声念经，至譬喻品，师曰：止！此经元来以因缘出世为宗。纵说多种譬喻，亦无越于此。何者因缘？经云：诸佛世尊，唯以一大事因缘故，出现于世。一大事者，佛之知见也。

7-07

世人外迷著相，内迷著空。若能于相离相，于空离空，即是内外不迷。若悟此法，一念心开，是为开佛知见。

佛，犹觉也。分为四门：开觉知见，示觉知见，悟觉知见，入觉知见。

若闻开示，便能悟入。即觉知见，本来真性而得出现。

7-08

汝慎勿错解经意，见他道开示悟入，自是佛之知见，我辈无分。若作此解，乃是谤经毁佛也。彼既是佛，已具知见，何用更开？汝今当信佛知见者，只汝自心，更无别佛。

盖为一切众生，自蔽光明，贪爱尘境，外缘内扰，甘受驱驰。便劳他世尊，从三昧起，种种苦口，劝令寝息，莫向外求，与佛无二。故云开佛知见。

7-09

吾亦劝一切人，于自心中，常开佛之知见。世人心邪，愚迷造罪。口善心恶，贪嗔嫉妒，谄佞我慢，侵人害物，自开众生知见。若能正心，常生智慧，观照自心，止恶行善，是自开佛之知见。

汝须念念开佛知见，勿开众生知见。开佛知见，即是出世；开众生知见，即是世间。汝若但劳劳执念，以为功课者，何异犛牛爱尾？

7-10

达曰：若然者，但得解义，不劳诵经耶？

师曰：经有何过，岂障汝念？只为迷悟在人，损益由己。口诵心行，即是转经；口诵心不行，即是被经转。听吾偈曰：

心迷法华转，心悟转法华。

诵经久不明，与义作仇家。

无念念即正，有念念成邪。

有无俱不计，长御白牛车。

7-11

达闻偈,不觉悲泣。言下大悟,而告师曰:法达从昔已来,实未曾转法华,乃被法华转。

再启曰:经云:诸大声闻乃至菩萨,皆尽思共度量,不能测佛智。今令凡夫但悟自心,便名佛之知见,自非上根,未免疑谤。又经说三车,羊鹿牛车与白牛之车,如何区别?愿和尚再垂开示。

7-12

师曰:经意分明,汝自迷背。诸三乘人,不能测佛智者,患在度量也。饶伊尽思共推,转加悬远。佛本为凡夫说,不为佛说。此理若不肯信者,从他退席。殊不知坐却白牛车,更于门外觅三车。况经文明向汝道,唯一佛乘,无有余乘,若二若三乃至无数方便,种种因缘,譬喻言词,是法皆为一佛乘故。汝何不省?

7-13

三车是假，为昔时故。一乘是实，为今时故。只教汝去假归实，归实之后，实亦无名。应知所有珍财，尽属于汝，由汝受用。更不作父想，亦不作子想，亦无用想。是名持《法华经》。从劫至劫，手不释卷，从昼至夜，无不念时也。

达蒙启发，踊跃欢喜，以偈赞曰：

经诵三千部，曹溪一句亡。

未明出世旨，宁歇累生狂。

羊鹿牛权设，初中后善扬。

谁知火宅内，元是法中王。

师曰：汝今后方可名念经僧也。达从此领玄旨，亦不辍诵经。

7-14

僧智通，寿州安丰人。初看《楞伽经》约千余遍，而不会三身四智。礼师求解其义。

师曰：三身者，清净法身，汝之性也。圆满报身，汝之智也。千百亿化身，汝之行也。若离本性，别说三身，即名有身无智。若悟三身无有自性，即名四智菩提。听吾偈曰：

自性具三身，发明成四智。
不离见闻缘，超然登佛地。
吾今为汝说，谛信永无迷。
莫学驰求者，终日说菩提。

7-15

通再启曰：四智之义，可得闻乎？

师曰：既会三身，便明四智。何更问耶？若离三身，别谈四智。此名有智无身。即此有智，还成无智。复说偈曰：

大圆镜智性清净，平等性智心无病。
妙观察智见非功，成所作智同圆镜。
五八六七果因转，但用名言无实性。
若于转处不留情，繁兴永处那伽定。

（原注：如上转识为智也。教中云：转前五识为成所作智，转第六识为妙观察智，转第七识为平等性智，转第八识为大圆镜智。虽六七因中转，五八果上转；但转其名，而不转其体也。）

7-16

通顿悟性智，遂呈偈曰：

三身元我体，四智本心明。

身智融无碍，应物任随形。

起修皆妄动，守住匪真精。

妙旨因师晓，终亡染污名。

7-17

僧智常，信州贵溪人。髫年出家，志求见性。一日参礼。

师问曰：汝从何来？欲求何事？

曰：学人近往洪州白峰山礼大通和尚，蒙示见性成佛之义。未决狐疑，远来投礼，伏望和尚指示。

7-18

师曰：彼有何言句，汝试举看。

曰：智常到彼，凡经三月，未蒙示诲。为法切故，一夕独入丈室，请问：'如何是某甲本心本性？'大通乃曰：'汝见虚空否？'对曰：'见。'彼曰：'汝见虚空有相貌否？'对曰'虚空无形，有何相貌。'彼曰：'汝之本性，犹如虚空，了无一物可见，是名正见。无一物可知，是名真知。无有青黄长短，但见本源清净，觉体圆明，即名见性成佛，亦名如来知见。'学人虽闻此说，犹未决了，乞和尚开示。"

7-19

师曰：彼师所说，犹存见知，故令汝未了。吾今示汝一偈：

不见一法存无见，大似浮云遮日面。
不知一法守空知，还如太虚生闪电。
此之知见瞥然兴，错认何曾解方便。
汝当一念自知非，自己灵光常显现。

7-20

常闻偈已，心意豁然。乃述偈曰：

无端起知见，著相求菩提。

情存一念悟，宁越昔时迷。

自性觉源体，随照枉迁流。

不入祖师室，茫然趣两头。

7-21

智常一日问师曰：佛说三乘法，又言最上乘，弟子未解，愿为教授。

师曰：汝观自本心，莫著外法相。法无四乘，人心自有等差。见闻转诵是小乘。悟法解义是中乘。依法修行是大乘。万法尽通，万法俱备，一切不染，离诸法相，一无所得，名最上乘。

乘是行义，不在口争。汝须自修，莫问吾也。一切时中，自性自如。

常礼谢执侍，终师之世。

7-22

僧志道，广州南海人也。请益曰：学人自出家，览《涅槃经》十载有余，未明大意。愿和尚垂诲。

师曰：汝何处未明？

曰：诸行无常，是生灭法。生灭灭已，寂灭为乐。于此疑惑。

师曰：汝作么生疑？

7-23

曰：一切众生皆有二身，谓色身法身也。色身无常，有生有灭。法身有常，无知无觉。经云：生灭灭已，寂灭为乐者，不审何身寂灭？何身受乐？若色身者，色身灭时，四大分散，全然是苦。苦，不可言乐。若法身寂灭，即同草木瓦石，谁当受乐？

又，法性是生灭之体，五蕴是生灭之用。一体五用，生灭是常。生则从体起用，灭则摄用归体。若听更生，即有情之类，不

断不灭。若不听更生，则永归寂灭，同于无情之物。如是，则一切诸法被涅槃之所禁伏，尚不得生，何乐之有？

7-24

师曰：汝是释子，何习外道断常邪见，而议最上乘法？

据汝所说，即色身外别有法身，离生灭求于寂灭；又推涅槃常乐，言有身受用。

斯乃执吝生死，耽著世乐。汝今当知佛为一切迷人，认五蕴和合为自体相，分别一切法为外尘相。好生恶死，念念迁流，不知梦幻虚假，枉受轮回，以常乐涅槃，翻为苦相，终日驰求。佛愍此故，乃示涅槃真乐。

刹那无有生相，刹那无有灭相，更无生灭可灭，是则寂灭现前。当现前时，亦无现前之量，乃谓常乐。此乐无有受者，亦无不受者，岂有一体五用之名？何况更言涅槃禁伏诸法，令永不生。斯乃谤佛毁法。

7-25

听吾偈曰：

无上大涅槃，圆明常寂照。

凡愚谓之死，外道执为断。

诸求二乘人，目以为无作。

尽属情所计，六十二见本。

妄立虚假名，何为真实义。

7-26

惟有过量人，通达无取舍。

以知五蕴法，及以蕴中我，

外现众色象，一一音声相。

平等如梦幻，不起凡圣见。

不作涅槃解，二边三际断。

7-27

常应诸根用，而不起用想。

分别一切法，不起分别想。

劫火烧海底，风鼓山相击。

真常寂灭乐，涅槃相如是。

吾今强言说，令汝舍邪见。

汝勿随言解，许汝知少分。

志道闻偈大悟，踊跃作礼而退。

7-28

行思禅师，生吉州安城刘氏。闻曹溪法席盛化，径来参礼。遂问曰：

当何所务，即不落阶级？

师曰：汝曾作什么来？

曰：圣谛亦不为。

师曰：落何阶级？

曰：圣谛尚不为，何阶级之有？

师深器之，令思首众。

一日，师谓曰：汝当分化一方，无令断绝。

思既得法，遂回吉州青原山，弘法绍化。谥号弘济禅师。

7-29

怀让禅师，金州杜氏子也。初谒嵩山安国师，安发之曹溪参叩。让至礼拜。师曰：

甚处来？

曰：嵩山。

师曰：什么物，恁么来？

曰：说似一物即不中。

师曰：还可修证否？

曰：修证即不无，污染即不得。

7-30

师曰：只此不污染，诸佛之所护念，汝即如是，吾亦如是。西天般若多罗谶，汝足下出一马驹踏杀天下人，应在汝心，不须速说。

让豁然契会。遂执侍左右一十五载，日臻玄奥。后往南岳，大阐禅宗，敕谥大慧禅师。

7-31

永嘉玄觉禅师，温州戴氏子。少习经论，精天台止观法门，因看《维摩经》发明心地。

偶师弟子玄策相访，与其剧谈。出言暗合诸祖。

策云：仁者得法师谁？

曰：我听方等经论，各有师承。后于《维摩经》悟佛心宗，未有证明者。

7-32

策云：威音王已前即得，威音王已后，无师自悟，尽是天然外道。

曰：愿仁者为我证据。

策云：我言轻。曹溪有六祖大师，四方云集，并是受法者。若去，则与偕行。

觉遂同策来参。绕师三匝，振锡而立。

7-33

师曰:夫沙门者,具三千威仪,八万细行。大德自何方而来,生大我慢?

觉曰:生死事大,无常迅速。

师曰:何不体取无生,了无速乎?

曰:体即无生,了本无速。

师曰:如是如是!

玄觉方具威仪礼拜。须臾告辞。

7-34

师曰:返太速乎?

曰:本自非动,岂有速耶?

师曰:谁知非动?

曰:仁者自生分别。

师曰:汝甚得无生之意。

曰:无生岂有意耶?

师曰:无意谁当分别?

曰:分别亦非意。

师曰:善哉!少留一宿。时谓一宿觉,后著《证道歌》盛行于世。谥曰无相大师。时称为真觉焉。

7-35

禅者智隍,初参五祖,自谓已得正受。庵居长坐,积二十年。

师弟子玄策,游方至河朔,闻隍之名,造庵问云:汝在此作什么?

隍曰:入定。

策云:汝云入定,为有心入耶?无心入耶?若无心入者,一切无情草木瓦石,应合得定。若有心入者,一切有情含识之流,亦应得定。

隍曰:我正入定时,不见有有无之心。

策云:不见有有无之心,即是常定。何有出入?若有出入,即非大定。

7-36

隍无对。良久,问曰:师嗣谁耶?

策云:我师曹溪六祖。

隍云:六祖以何为禅定?

策云:我师所说,妙湛圆寂,体用如如,五阴本空,六尘非有,不出不入,不定不乱。禅性无住,离住禅寂。禅性无生,离生禅想。心如虚空,亦无虚空之量。

7-37

隍闻是说,径来谒师。

师问云:仁者何来?

隍具述前缘。

师云:诚如所言,汝但心如虚空,不著空见,应用无碍,动静无心,凡圣情忘,能所具泯,性相如如,无不定时也。

隍于是大悟,二十年所得心,都无影响。其夜河北士庶闻空中有声云:隍禅师今日得道。

隍后礼辞,复归河北,开化四众。

7-38

一僧问师曰:黄梅意旨,甚么人得?

师云:会佛法人得。

僧云:和尚还得否?

师云:我不会佛法。

7-39

师一日欲濯所授之衣,而无美泉。因至寺后五里许,见山林郁茂,瑞气盘旋。师振锡卓地,泉应手而出,积以为池。

乃跪膝浣衣石上。忽有一僧来礼拜,云方辩,是西蜀人。昨于南天竺国,见达摩大师,嘱方辩速往唐土。吾传大迦叶正法眼藏,及僧伽梨,见传六代,于韶州曹溪,汝去瞻礼。方辩远来,愿见我师传来衣钵。

师乃出示。次问上人攻何事业?曰:善塑。

师正色曰:汝试塑看。

辩罔措。过数日,塑就真相,可高七寸,曲尽其妙。

7-40

师笑曰:汝只解塑性,不解佛性。师舒手摩方辩顶,曰:永为人天福田。

师仍以衣酬之。辩取衣分为三:一披塑像,一自留,一用棕裹瘗地中。誓曰:后得此衣,乃吾出世,住持于此,重建殿宇。

(原注:宋嘉祐八年,有僧惟先,修殿掘地,得衣如新。像在高泉寺,祈祷辄应。)

7-41

有僧举卧轮禅师偈云:

卧轮有伎俩,能断百思想。

对境心不起,菩提日日长。

师闻之,曰:此偈未明心地。若依而行之,是加系缚。因示一偈曰:

惠能没伎俩,不断百思想。

对境心数起,菩提作么长。

顿渐品第八

8-01

时,祖师居曹溪宝林;神秀大师在荆南玉泉寺。于时两宗盛化,人皆称南能北秀;故有南北二宗顿渐之分。而学者莫知宗趣。

师谓众曰:法本一宗,人有南北。法即一种,见有迟疾。何名顿渐?法无顿渐,人有利钝,故名顿渐。

然秀之徒众,往往讥南宗祖师不识一字,有何所长?

秀曰:他得无师之智,深悟上乘,吾不如也。且吾师五祖,亲传衣法,岂徒然哉!吾恨不能远去亲近,虚受国恩。汝等诸人,毋滞于此,可往曹溪参决。

一日,命门人志诚曰:汝聪明多智,可为吾到曹溪听法。若有所闻,尽心记取,还为吾说。

8-02

志诚禀命至曹溪，随众参请，不言来处。

时，祖师告众曰：今有盗法之人，潜在此会。志诚即出礼拜，具陈其事。

师曰：汝从玉泉来，应是细作。

对曰：不是。

师曰：何得不是？

对曰：未说即是，说了不是。

师曰：汝师若为示众？

对曰：常指诲大众，住心观净，长坐不卧。

师曰：住心观净，是病非禅。长坐拘身，于理何益？听吾偈曰：

生来坐不卧，死去卧不坐。

一具臭骨头，何为立功课。

8-03

志诚再拜曰：弟子在秀大师处学道九年，不得契悟。今闻和尚一说，便契本心。弟子生死事大，和尚大慈，更为教示。

师曰：吾闻汝师教示学人戒定慧法，未审汝师说戒定慧行相如何？与吾说看。

诚曰：秀大师说，诸恶莫作名为戒；诸善奉行名为慧；自净其意名为定。彼说如此，未审和尚以何法诲人？

8-04

师曰：吾若言有法与人，即为诳汝。但且随方解缚，假名三昧。如汝师所说戒定慧，实不可思议。吾所见戒定慧又别。

志诚曰：戒定慧只合一种，如何更别？

师曰：汝师戒定慧，接大乘人；吾戒定慧，接最上乘人。悟解不同，见有迟疾。汝听吾说，与彼同否？吾所说法，不离自性，离体说法，名为相说，自性常迷。须知一切万法，皆从自性起用，是真戒定慧法。听吾偈曰：

心地无非自性戒，

心地无痴自性慧，

心地无乱自性定。

不增不减自金刚，

身去身来本三昧。

8-05

诚闻偈悔谢，乃呈一偈：

五蕴幻身，幻何究竟？

回趣真如，法还不净。

师然之。复语诚曰：汝师戒定慧，劝小根智人；吾戒定慧，劝大根智人。若悟自性，亦不立菩提涅槃，亦不立解脱知见。无一法可得，方能建立万法。若解此意，亦名佛身，亦名菩提涅槃，亦名解脱知见。见性之人，立亦得，不立亦得。去来自由，无滞无碍。应用随作，应语随答。普见化身，不

离自性，即得自在神通，游戏三昧，是名见性。

8-06

志诚再拜启师曰：如何是不立义？

师曰：自性无非、无痴、无乱，念念般若观照，常离法相，自由自在，纵横尽得，有何可立？

自性自悟，顿悟顿修，亦无渐次，所以不立一切法。诸法寂灭，有何次第？

志诚礼拜，愿为执侍，朝夕不懈。

8-07

僧志彻，江西人，本姓张，名行昌。少任侠。

自南北分化，二宗主虽亡彼我，而徒侣竞起爱憎。时，北宗门人，自立秀师为第六祖，而忌祖师传衣为天下闻，乃嘱行昌来刺师。

师心通，预知其事。即置金十两于座间。时夜暮，行昌入祖室，将欲加害。师舒颈就之。行昌挥刃者三，悉无所损。

8-08

师曰：正剑不邪，邪剑不正。只负汝金，不负汝命。

行昌惊仆，久而方苏，求哀悔过，即愿出家。师遂与金，言：汝且去，恐徒众翻害于汝。汝可他日易形而来，吾当摄受。

行昌禀旨宵遁，后投僧出家。具戒精进。

8-09

一日，忆师之言，远来礼觐。师曰：吾久念汝，汝何来晚？

曰：昨蒙和尚舍罪，今虽出家苦行，终难报德，其惟传法度生乎。弟子常览《涅槃经》未晓常无常义。乞和尚慈悲，略为解说。

师曰：无常者，即佛性也；有常者，即一切善恶诸法分别心也。

8-10

曰：和尚所说，大违经文。

师曰：吾传佛心印，安敢违于佛经？

曰：经说佛性是常，和尚却言无常；善恶诸法，乃至菩提心，皆是无常，和尚却言是常。此即相违。令学人转加疑惑。

师曰：《涅槃经》，吾昔听尼无尽藏读诵一遍，便为讲说，无一字一义不合经文。乃至为汝，终无二说。

曰：学人识量浅昧，愿和尚委曲开示。

8-11

师曰：汝知否？佛性若常，更说什么善恶诸法，乃至穷劫，无有一人发菩提心者。故吾说无常，正是佛说真常之道也。又一

切诸法若无常者，即物物皆有自性，容受生死，而真常性有不遍之处。故吾说常者，正是佛说真无常义。

佛比为凡夫外道执于邪常，诸二乘人于常计无常，共成八倒。故于涅槃了义教中，破彼偏见，而显说真常、真乐、真我、真净。

汝今依言背义，以断灭无常，及确定死常，而错解佛之圆妙最后微言，纵览千遍，有何所益？

8-12

行昌忽然大悟，说偈云：

因守无常心，佛说有常性。

不知方便者，犹春池拾砾。

我今不施功，佛性而现前。

非师相授与，我亦无所得。

师曰：汝今彻也，宜名志彻。彻礼谢而退。

8-13

有一童子，名神会，襄阳高氏子，年十三，自玉泉来参礼。

师曰：知识远来艰辛，还将得本来否？若有本则合识主，试说看。

会曰：以无住为本，见即是主。

师曰：这沙弥争合取次语。

会乃问曰：和尚坐禅，还见不见？

8-14

师以柱杖打三下，云：吾打汝是痛不痛？ 对曰：亦痛亦不痛。

师曰：吾亦见亦不见。

神会问：如何是亦见亦不见？

师云：吾之所见，常见自心过愆，不见他人是非好恶，是以亦见亦不见。汝言亦痛亦不痛如何？ 汝若不痛，同其木石；若痛，则同凡夫，即起恚恨。汝向前见不见是

二边;痛不痛是生灭。汝自性且不见,敢尔弄人?

神会礼拜悔谢。

8-15

师又曰:汝若心迷不见,问善知识觅路;汝若心悟,即自见性,依法修行。汝自迷不见自心,却来问吾见与不见。吾见自知,岂代汝迷?汝若自见,亦不代吾迷。何不自知自见,乃问吾见与不见?

神会再礼百余拜,求谢过愆。服勤给侍,不离左右。

8-16

一日,师告众曰:吾有一物,无头无尾,无名无字,无背无面,诸人还识否?

神会出曰:是诸佛之本源,神会之佛性。

师曰：向汝道无名无字，汝便唤作本源佛性。汝向去有把茆盖头，也只成个知解宗徒。

祖师灭后，会入京洛，大弘曹溪顿教。著显宗记，盛行于世，是谓荷泽禅师。

8-17

师见诸宗难问咸起恶心，多集座下，愍而谓曰：

学道之人，一切善念恶念，应当尽除。无名可名，名于自性。无二之性，是名实性。于实性上，建立一切教门。言下便须自见。

诸人闻说，总皆作礼，请事为师。

护法品第九

9-01

神龙元年上元日，则天中宗诏云：

朕请安秀二师，宫中供养。万机之暇，每究一乘。二师推让云：南方有能禅师，密授忍大师衣法，传佛心印，可请彼问。

今遣内侍薛简，驰诏迎请。愿师慈念，速赴上京。

师上表辞疾，愿终林麓。

9-02

薛简曰：京城禅德皆云：欲得会道，必须坐禅习定；若不因禅定而得解脱者，未之有也。未审师所说法如何？

师曰：道由心悟，岂在坐也？经云：若言如来若坐若卧，是行邪道。何故？无所从来，亦无所去，无生无灭，是如来清净禅。诸法空寂，是如来清净坐。究竟无证，岂况坐耶？

9-03

简曰:弟子回京,主上必问。愿师慈悲,指示心要,传奏两宫,及京城学道者。譬如一灯然百千灯,冥者皆明,明明无尽。

师云:道无明暗,明暗是代谢之义。明明无尽,亦是有尽。相待立名,故《净名经》云:法无有比,无相待故。

简曰:明喻智慧,暗喻烦恼。修道之人,倘不以智慧照破烦恼,无始生死,凭何出离?

9-04

师曰:烦恼即是菩提,无二无别。若以智慧照破烦恼者,此是二乘见解,羊鹿等机。上智大根,悉不如是。

简曰:如何是大乘见解?

师曰:明与无明,凡夫见二。智者了达,其性无二。无二之性,即是实性。实性者,处凡愚而不减,在贤圣而不增,住烦恼

而不乱，居禅定而不寂。不断不常，不来不去，不在中间，及其内外。不生不灭，性相如如。常住不迁，名之曰道。

9-05

简曰：师曰不生不灭，何异外道？

师曰：外道所说不生不灭者，将灭止生，以生显灭，灭犹不灭，生说不生。我说不生不灭者，本自无生，今亦不灭，所以不同外道。

汝若欲知心要，但一切善恶都莫思量，自然得入清净心体。湛然常寂，妙用恒沙。

简蒙指教，豁然大悟，礼辞归阙，表奏师语。

9-06

其年九月三日，有诏奖谕师曰：

师辞老疾，为朕修道，国之福田。师若

净名,托疾毗耶,阐扬大乘,传诸佛心,谈不二法。

薛简传师指授如来知见。朕积善余庆,宿种善根。值师出世,顿悟上乘。

感荷师恩,顶戴无已,并奉磨衲袈裟,及水晶钵,敕韶州刺史,修饰寺宇,赐师旧居,为国恩寺焉。

付嘱品第十

10-01

师一日唤门人法海、志诚、法达、神会、智常、智通、志彻、志道、法珍、法如等，曰：

汝等不同余人，吾灭度后，各为一方师。吾今教汝说法，不失本宗。

10-02

先须举三科法门，动用三十六对，出没即离两边，说一切法，莫离自性。忽有人问汝法，出语尽双，皆取对法，来去相因。究竟二法尽除，更无去处。

三科法门者，阴界入也。

阴是五阴：色受想行识是也。

入是十二入，外六尘：色声香味触法；内六门：眼耳鼻舌身意是也。

界是十八界：六尘、六门、六识是也。

10-03

自性能含万法，名含藏识。若起思量，即是转识。生六识，出六门，见六尘，如是一十八界，皆从自性起用。自性若邪，起十八邪；自性若正，起十八正。若恶用即众生用，善用即佛用。用由何等，由自性有。

10-04

对法外境，无情五对：天与地对，日与月对，明与暗对，阴与阳对，水与火对，此是五对也。

法相语言十二对：语与法对，有与无对，有色与无色对，有相与无相对，有漏与无漏对，色与空对，动与静对，清与浊对，凡与圣对，僧与俗对，老与少对，大与小对，此是十二对也。

自性起用十九对：长与短对，邪与正对，痴与慧对，愚与智对，乱与定对，慈与毒对，戒与非对，直与曲对，实与虚对，险与平

对，烦恼与菩提对，常与无常对，悲与害对，喜与嗔对，舍与悭对，进与退对，生与灭对，法身与色身对，化身与报身对，此是十九对也。

10-05

师言：此三十六对法，若解用，即道贯一切经法，出入即离两边。

自性动用，共人言语，外于相离相，内于空离空。若全著相，即长邪见。若全执空，即长无明。

执空之人有谤经，直言不用文字。既云不用文字，人亦不合语言。只此语言，便是文字之相。又云直道不立文字，即此不立两字，亦是文字。见人所说，便即谤他言著文字。

汝等须知，自迷犹可，又谤佛经。不要谤经。罪障无数。

10-06

若著相于外，而作法求真，或广立道场，说有无之过患，如是之人，累劫不可见性。

但听依法修行，又莫百物不思，而于道性窒碍。若听说不修，令人反生邪念。但依法修行，无住相法施。

10-07

汝等若悟，依此说，依此用，依此行，依此作，即不失本宗。

若有人问汝义，问有，将无对；问无，将有对；问凡，以圣对；问圣，以凡对。二道相因，生中道义。如一问一对，余问一依此作，即不失理也。

设有人问：何名为暗？答云：明是因，暗是缘，明没则暗，以明显暗，以暗显明，来去相因，成中道义。

余问悉皆如此。汝等于后传法，依此转相教授，勿失宗旨。

10-08

师于太极元年壬子，延和七月，命门人，往新州国恩寺建塔，仍令促工。次年夏末落成。

七月一日，集徒众曰：

吾至八月，欲离世间。汝等有疑，早须相问，为汝破疑，令汝迷尽。吾若去后，无人教汝。

法海等闻，悉皆涕泣。惟有神会，神情不动，亦无涕泣。

10-09

师云：神会小师，却得善不善等，毁誉不动，哀乐不生，余者不得。数年山中，竟修何道？汝今悲泣，为忧阿谁？若忧吾不知去处，吾自知去处。吾若不知去处，终不预报于汝。汝等悲泣，盖为不知吾去处。若知吾去处，即不合悲泣。法性本无生灭去来，汝等尽坐，吾与汝说一偈，名曰：真假

动静偈。汝等诵取此偈，与吾意同。依此修行，不失宗旨。

众僧作礼，请师作偈。偈曰：

10-10

一切无有真，不以见于真，
若见于真者，是见尽非真。
若能自有真，离假即心真，
自心不离假，无真何处真？
有情即解动，无情即不动，
若修不动行，同无情不动。

10-11

若觅真不动，动上有不动，
不动是不动，无情无佛种。
能善分别相，第一义不动，
但作如此见，即是真如用。
报诸学道人，努力须用意，
莫于大乘门，却执生死智。

10-12

若言下相应,即共论佛义,

若实不相应,合掌令欢喜。

此宗本无诤,诤即失道意,

执逆诤法门,自性入生死。

10-13

时,徒众闻说偈已,普皆作礼。并体师意,各各摄心,依法修行,更不敢诤。

乃知大师不久住世。法海上座,再拜问曰:和尚入灭之后,衣法当付何人?

师曰:吾于大梵寺说法,以至于今,抄录流行,目曰:法宝坛经。汝等守护,递相传授,度诸群生。但依此说,是名正法。今为汝等说法,不付其衣。

10-14

盖为汝等信根淳熟,决定无疑,堪任大事。然据先祖达摩大师,付授偈意,衣不合传。偈曰:

吾本来兹土，传法救迷情。

一花开五叶，结果自然成。

10-15

师复曰：诸善知识，汝等各各净心，听吾说法。若欲成就种智，须达一相三昧，一行三昧。若于一切处而不住相，于彼相中不生憎爱，亦无取舍，不念利益成坏等事，安闲恬静，虚融澹泊，此名一相三昧。若于一切处，行住坐卧，纯一直心，不动道场，真成净土，此名一行三昧。

10-16

若人具二三昧，如地有种，含藏长养，成熟其实。一相一行，亦复如是。

我今说法，犹如时雨，普润大地。汝等佛性，譬诸种子，遇兹沾洽，悉皆发生。承吾旨者，决获菩提；依吾行者，定证妙果。听吾偈曰：

心地含诸种，普雨悉皆萌。

顿悟华情已，菩提果自成。

10-17

师说偈已，曰：其法无二，其心亦然。其道清净，亦无诸相。汝等慎勿观静，及空其心；此心本净，无可取舍，各自努力，随缘好去。尔时，徒众作礼而退。

10-18

大师七月八日，忽谓门人曰：吾欲归新州，汝等速理舟楫。大众哀留甚坚。

师曰：诸佛出现，犹示涅槃。有来必去，理亦常然。吾此形骸，归必有所。

众曰：师从此去，早晚可回。

师曰：叶落归根，来时无口。

10-19

又问曰：正法眼藏，传付何人？

师曰：有道者得，无心者通。

又问：后莫有难否？

师曰：吾灭后五六年，当有一人来取吾首。听吾记曰：

头上养亲，口里须餐。

遇满之难，杨柳为官。

又云：吾去七十年，有二菩萨，从东方来，一出家，一在家。同时兴化，建立吾宗，缔缉伽蓝，昌隆法嗣。

10-20

问曰：未知从上佛祖应现已来，传授几代，愿垂开示。

师云：古佛应世，已无数量，不可计也。今以七佛为始。过去庄严劫毗婆尸佛，尸弃佛，毗舍浮佛；今贤劫拘留孙佛，拘那含牟尼佛，迦叶佛，释迦文佛，是为七佛。

释迦文佛首传摩诃迦叶尊者，第二、阿难尊者，第三、商那和修尊者，第四、优波鞠

多尊者，第五、提多迦尊者，第六、弥遮迦尊者，第七、婆须蜜多尊者，第八、佛驮难提尊者，第九、伏驮蜜多尊者，第十、胁尊者，十一、富那夜奢尊者，十二、马鸣大士，十三、迦毗摩罗尊者，十四、龙树大士，十五、迦那提婆尊者，十六、罗睺罗多尊者，十七、僧伽难提尊者，十八、伽耶舍多尊者，十九、鸠摩罗多尊者，二十、阇耶多尊者，二十一、婆修盘头尊者，二十二、摩拏罗尊者，二十三、鹤勒那尊者，二十四、师子尊者，二十五、婆舍斯多尊者，二十六、不如蜜多尊者，二十七、般若多罗尊者，二十八、菩提达摩尊者，二十九、慧可大师，三十、僧璨大师，三十一、道信大师，三十二、弘忍大师，惠能是为三十三祖。从上诸祖，各有禀承。汝等向后，递代流传，毋令乖误。

10-21

大师先天二年癸丑岁，八月初三日，于国恩寺斋罢，谓诸徒众曰：汝等各依位坐，吾与汝别。

法海白言：和尚留何教法，令后代迷人，得见佛性？

师言：汝等谛听。后代迷人，若识众生，即是佛性；若不识众生，万劫觅佛难逢。

吾今教汝识自心众生，见自心佛性。欲求见佛，但识众生；只为众生迷佛，非是佛迷众生。自性若悟，众生是佛；自性若迷，佛是众生。自性平等，众生是佛；自性邪险，佛是众生。

10-22

汝等心若险曲，即佛在众生中；一念平直，即是众生成佛。

我心自有佛，自佛是真佛。自若无佛心，何处求真佛？汝等自心是佛，更莫狐

疑。外无一物而能建立，皆是本心生万种法。故经云：心生种种法生，心灭种种法灭。

吾今留一偈，与汝等别，名自性真佛偈。后代之人，识此偈意，自见本心，自成佛道。

10-23

偈曰：

真如自性是真佛，邪见三毒是魔王。
邪迷之时魔在舍，正见之时佛在堂。
性中邪见三毒生，即是魔王来住舍。
正见自除三毒心，魔变成佛真无假。
法身报身及化身，三身本来是一身。
若向性中能自见，即是成佛菩提因。

10-24

本从化身生净性，净性常在化身中。
性使化身行正道，当来圆满真无穷。

淫性本是净性因，除淫即是净性身。
性中各自离五欲，见性刹那即是真。
今生若遇顿教门，忽悟自性见世尊。

10-25

若欲修行觅作佛，不知何处拟求真。
若能心中自见真，有真即是成佛因，
不见自性外觅佛，起心总是大痴人。
顿教法门今已留，救度世人须自修，
报汝当来学道者，不作此见大悠悠。

10-26

师说偈已，告曰：汝等好住，吾灭度后，莫作世情悲泣雨泪，受人吊问。身著孝服，非吾弟子，亦非正法。

但识自本心，见自本性，无动无静，无生无灭，无去无来，无是无非，无住无往。恐汝等心迷，不会吾意，今再嘱汝，令汝见

性。吾灭度后，依此修行，如吾在日。若违吾教，纵吾在世，亦无有益。

复说偈曰：

兀兀不修善，腾腾不造恶。

寂寂断见闻，荡荡心无著。

10-27

师说偈已，端坐至三更，忽谓门人曰：吾行矣。奄然迁化。于时异香满室，白虹属地。林木变白，禽兽哀鸣。

十一月，广韶新三郡官僚，洎门人僧俗，争迎真身，莫决所之。乃焚香祷曰：香烟指处，师所归焉。时，香烟直贯曹溪。十一月十三日，迁神龛并所传衣钵而回。

10-28

次年七月二十五日出龛，弟子方辩，以香泥上之。

门人忆念取首之记，遂先以铁叶漆布，固护师颈入塔。忽于塔内，白光出现，直上冲天，三日始散。

韶州奏闻。奉敕立碑，纪师道行。

10-29

师春秋七十有六，年二十四传衣，三十九祝发，说法利生三十七载。得旨嗣法者，四十三人。悟道超凡者，莫知其数。

达摩所传信衣，中宗赐磨衲宝钵，及方辩塑师真相并道具等，永镇宝林道场。流传《坛经》，以显宗旨。此皆兴隆三宝，普利群生者。

菩提本无树
明镜亦非台
本来无一物
何处惹尘埃

Propre sin trovas neniu bodiarbo,
La klara spegulo havas nenian soklon;
Ĉar ĉio estas malplena ekde la komenco,
De kie do povus veni la polvo?

